

MÁGOCS

TELEPÜLÉSTERV 2024

**ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY
(építészet - régészet)**

MÁGOCS VÁROS

ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNYA

TELEPÜLÉSTERVEZÉS, ÉPÍTÉSZET

dr. Baracsi Viktória DLA
okl. településmérnök
TT/02-0655

KÉSZÍTETTE:

S.T.F.T Településfejlesztő és rendező Bt

2023. JANUÁR

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS

1. VIZSGÁLAT

- 1.1 Mágocs város fejlődésének történeti leírása
- 1.2 Tájértörténet, természet, táj, tájhasználat - településhálózat és településszerkezeti összefüggések
- 1.3. Településkép és utcaképek
- 1.4. Településszerkezet és területhasználat
- 1.5. Településkarakter: telekszerkezet és telekhasználat, beépítési mód és épülettípusok
- 1.6 Védettségek
 - 1.6.1 Mágocs műemlékei (országos védettség)
 - 1.6.2 Helyi védettségek
- 1.7 Az Épített örökségi értékek elemzése
- 1.8 Területhasználat és területi állapot a kulturális örökség összefüggésrendszerében

2 VÁLTOZTATÁSI SZÁNDÉKOK

- 2.1 Településhálózati és tájhasználati változás
- 2.2 Településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás
- 2.3 Infrastrukturális változás
- 2.4 Népeség, életmód, társadalom, kultúra változása

3 HATÁSELEMZÉS

- 3.1. Történeti településhálózati következmények
- 3.2 Természeti, táji hatások
- 3.3 A településkép feltárulásának változásai
- 3.5 Történeti térbeli rendszerek alakulása
- 3.6 Műemléki együttesek, műemlékek eszmei, használati és esztétikai jelentőségének alakulása a tájban, településszerkezetben, épített környezetben, a település életében
- 3.7 Településkarakter változásának hatásai
- 3.8 Környezeti terhelések és az épített örökség műszaki állapotának összefüggései
- 3.9 Folyamatok iránya, visszafordíthatósága
- 3.10 Kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei
- 3.11 Értékvédelmi terv

4 NYILATKOZAT

6 MELLÉKLETEK/ÉRTÉKLELTÁR

- 6.2 É 1. Melléklet Mágocs örökségvédelmi hatástanulmányához

BEVEZETÉS

A kulturális örökségvédelmi hatástanulmány az örökségvédelmi munkát megalapozó szakmai anyag, mely a településfejlesztési koncepció hosszú távra megfogalmazott, a város rendszereire vetített átfogó célok, célok, feladatok és eszközök értékvédelemre vonatkozó jelentőségét és az arra gyakorolt általános hatásait mutatja be.

Az örökségvédelmi hatástanulmány részletes tartalmát a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.09.) számú kormányrendelet 83.§-a és 14. melléklete rögzíti. A hatástanulmány a műemléki és a régészeti szakterületi munkarészekből áll, amelyek külön dokumentumként készülnek.

Mágocs város önkormányzata a település közigazgatási területén lévő kulturális örökség feltárásának, feldolgozásának, megóvásának, védelmének, fenntartható használatának érdekében az előzőekben bemutatott elvárásoknak megfelelően készíteti jelen hatástanulmányt.

1. VIZSGÁLAT

1.1. MÁGOCS FEJLŐDÉSÉNEK TÖRTÉNETI LEÍRÁSA

Az újkőkor korai és középső szakaszából származik a település első emléke: a Hundsberg nevű külterületi helyen egy szórvány edény bukkant elő a föld mélyéből. Mágocs környezete folyamatosan lakott a bronzkor korai szakasza óta. A kelták – a kereskedő-iparos réteget követve – az i. e. 4-3. évszázad fordulóján érkeztek a Kárpát-medencébe, így Mágocs környékére is. A Római Birodalom az i. u. 1. század közepén foglalta el a Dunántúlt. A terület Pannonia Inferior, majd Valeria provinciához tartozott. A népvándorlás hullámai rendszeresen érintették a területet.

Árpád népe a 900-as évek elején vette birtokba a Dunántúlt. Ettől kezdve Esztergomtól délre egészen a Mecsekig – így a mai Mágocs területe is – a vezérlő fejedelem szállásterülete volt. István király tevékenysége nyomán kiépült polgári, valamint egyházi közigazgatásban a mai Mágocs területe a pécsi egyházmegye és Baranya királyi vármegye részét képezte. Mágocs középkori alapítású község. Nevével először a tatárdúlás utáni időkben találkozunk. Ekkor a Sente-Mágocs nemzetség birtoka volt. Valamikor bencés apátság létezett e helyen.

Az 1540-es évektől állandósult a török megszállás. A török hódoltság idején magyar lakossága teljesen eltűnt, és helyükre görögkeleti délszlávok érkeztek. Az 1542. évi adólistában még 50 körüli porta lakott Mágocon és a jelenlegi külterületen lévő, azóta megszűnt falvakban. A későbbi összeírásokban egyre csökken az adózó helyek és az adózók száma.

1686 szeptember végén, október elején Mágocs területe felszabadult a török hódoltság alól. A kamarai kormányzat 1695. és 1696. évi faluösszeírásai alapján Mágocs, Osziszó és Györgyi településeken összesen 21 görög katolikus rácz család élt. A Rákóczi - szabadságharc idején a falu teljesen elnéptelenedett. Az 1695-1720-ig húzódó határperben Mágocs Tolna megyétől Baranyához került.

Ezt követően hamarosan megkezdődött az intenzív betelepítések korszaka. 1718-ban magyarok telepedtek le, de délszlávok is laktak a településen. Az 1720-as évektől megkezdődött a német ajkú lakosság beszivárgása, amely később szervezetté és meghatározó jelentőségűvé vált. 1742-ben önálló plébánia létesült a községben. A bevándorlás az 1740 -es évektől felgyorsult. 1756-ban a lakosság száma meghaladta az 1000 főt. 1768-ban a lakosság 70%-a német.

A település 1816-ban lett mezőváros, ekkor kapott először jogot vásárok tartására.

A mágocsi céhek 1831-ben I. Ferenc császártól kaptak céhlevelet. 4 céh létezett.

Ebben az időszakban megkezdődött a zsidók betelepülése, 1847-ben 26 izraelita család lakott Mágocson.

1850-ben Mágocs elveszítette járásszékhely rangját, az új központ Sásd lett. Megnőtt a bortermelés jelentősége. 1853-ban a lakosság száma 3509 volt (ebből 175 izraelita).

A kiegyezés után tovább gyorsult a térség gazdasági-társadalmi fejlettsége, amelyet adminisztratív intézkedések, közigazgatási funkciók elvétele sem tudott érdemben megakasztani.

Az 1900-as évek elején mutatkozó válságjelenségek még csak átmenetinek bizonyultak (a háború előtt általános jólét jellemezte a falut), de az I. Világháború és a Monarchia szétbomlása már súlyos hanyatlást idézett elő.

Az oroszok 1944. december 1-jén foglalták el a települést. Ezzel kezdetét vette a német ajkú lakosság deportálása (151 fő), majd 1946-tól kitelepítése (1800 fő). Népeségének szerkezeti átalakulását fokozta, hogy 1945-46-ban 158 kiskundorozsmai család települt a községbe (850 fő). A volt Csehszlovákia területéről Nemeskalaj, Szenc és Felsőszeli községekből 1947-48-ban 160 család (550 fő) érkezett Mágocsra a kitelepített németek helyére.

A falu határában 1969-ben 38,5 celsius fokos termálvízet tártak fel, amely ásványi anyag tartalma miatt a szakértők szerint kiválóan alkalmas lenne mozgásszervi és egyes női betegségek gyógyítására.

Mágocs, mint a mikrotérség gazdasági, oktatási, egészségügyi és közigazgatási központja 1982-ben kapott nagyközségi címet és 2009. július 1-jével városi rangot.

I. katonai felmérés

II. katonai felmérés

III. katonai felmérés

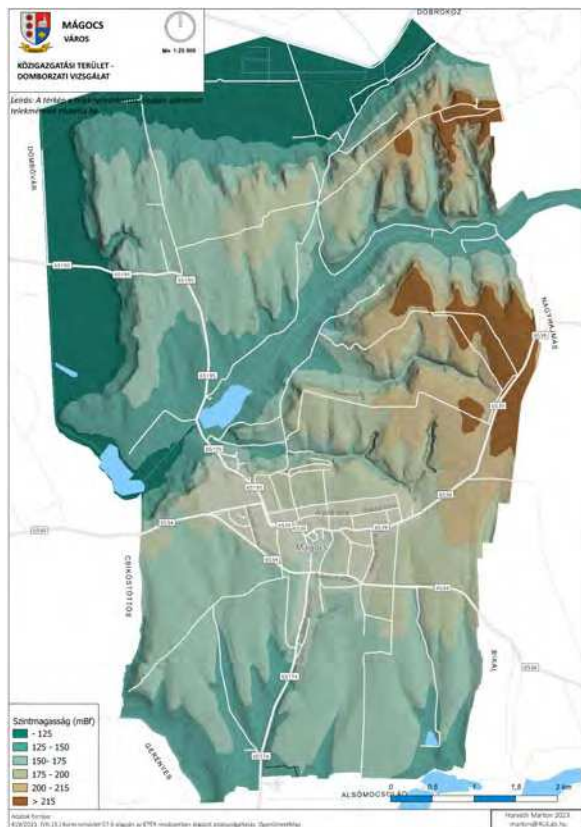
XVIII. és XIX. században keletkezett katonai felméréseken jól látszik, hogy a város a templomdomb körül és a környező kisebb völgyekben alakul ki, aminek köszönhetően mind a mai napig meg tudta őrizni a jellegzetes településképét, illetve az utcaszerkezetét.

A XIX. század közepére, a második katonai felmérés szerint a város eléri a legnagyobb fejlettségi szintjét, melyet a XX. század közepéig szinte teljes egészében megtart.

A környező településekkel való kapcsolatrendszerét jól mutatja, hogy sűrű úthálózat szövi át a táj szerkezetét már a XVIII. század végétől kezdődően, s több út is keresztezi egymást a településen. A XIX. század közepére jelentőssé válik a Mágocs-Dombóvár kapcsolat a közvetlen országút kiépülésével. A harmadik katonai felmérés idejére a meglévő úthálózat ugyan egyszerűsödik, racionalizálódik, de a település jól láthatóan megőrzi központi jellegét. Mágocs XIX. század végi jelentőségét mutatja, hogy a településtől délnyugatra vasútvonal húzódik, azonban a település megállóhelye a lakóterületektől viszonylag nagy távolságban található.

1.2. TÁJTÖRTÉNET, TERMÉSZET, TÁJ, TÁJHASZNÁLAT - TELEPÜLÉSHÁLÓZAT ÉS TELEPÜLÉSSZERKEZETI ÖSSZEFÜGGÉSEK

Mágocs a Baranya-Tolnai dombvidékhez tartozik, a Kapos völgyétől délre, a Mecsek északi előterében helyezkedik el. Földtani szempontból a Kaposfő-Mágocs kristályos hátnak, valamint a Kapos tektonikus völgyének része.

A kisváros településszerkezetét a **domborzat**, a nagyobb **vízfolyások** illetve a település történeti fejlődése során kialakult **közutak** határozták meg.

Mágocs meghatározó tájjellege a északnyugati-délkeleti futásirányú völgyekkel sűrűn felszabdalt, változatos arculatú domborzat.

A szépen kirajzolódó – Méhész és Hábi patakot is kísérő - völgyek jelölték ki az egykori település helyét, a legsíkabb területen. A város belterülete enyhén dél felé lejt.

Északról változatos domborzatú erdők illetve vízfolyások és azok megduzzasztása során keletkezett víztározók, délről lankásabb szántók határolják a települést.

Mágocs közlekedési hálózatának gerincét a 6534, 6539, 65164 és 65195 sz. országos közutak adják, a település ezen utak csomópontjában helyezkedik el.

Mágocs domborzati viszonyai

A kisváros alaprajzi fejlődésében részben a nyugatról kelet felé húzódó út (történetileg a Dombóvárt Bonyháddal összekötő útvonal), részben a hátat felszabdalo észak-déli futású völgyek játszottak fontos szerepet.

A kisváros történetileg kialakult magja a mai templom körül alakult ki, ahol a szabályos nyomvonal vezetésű utcák, a terepadottságokhoz igazodó a nagytelkes, mezőgazdasági jellegű telekhasználat mind a mai napig alig változott. E szerkezet a 1950-es években telekvégek leválasztásával sűrűsödött illetve az 1970-es éveket követően nyugati irányában szabályos tömbök kialakításával bővült.

A településszerkezet meghatározó eleme - változatlanul - a településmagból - domborzatilag is - kiemelkedő római katolikus templom és környéke, a régi „falu” központja.

A település a Völgység kistáj nyugati részén fekszik, ahol a kistáj jellemzően gyengén tagolt, hullámos felszínű, völgyes jellege megváltozik és tagozottsága fokozódik.

Mágocs külterülete a tájhasználat alapján a belterület mentén kettéválik. Az északi területrészt magán viseli a kistájra jellemző jellegzetes felszíni formákat, hol meredekebb, hol lankásabb domboldalak tarkítják a tájat. A tájhasználat a domborzathoz igazodva változatos, szántó, rét, legelő és erdőterületek mind jelentős mértékben megjelennek. Az egyes szántók megjelenése homogén, köztük azonban a változatos domborzatnak köszönhetően erdősávok, vízfolyások és a hozzájuk kapcsolódó növényzet tagolttá teszi a felszínt. Ezáltal a táj mozaikossága megmaradt, ami napjainkban ritka érték.

A rét és legelőgazdálkodás jelentősége csökkent, de szintén a változatos domborzatnak és mikroklímának köszönhetően nem szűnt meg, még található gyepek és legelők elsősorban az erdőterületek közelében, és a vízfolyások menti magasabb vízállású területeken. Nagyobb, összefüggő erdőterület a közigazgatási terület északi részén jellemző. A vízfolyások napjainkra veszítettek ugyan gazdasági jelentőségükből, de a tájhasználat szempontjából igen meghatározóak, hiszen környezetükben a kedvezőbb vízháztartás miatt ökológiailag és tájképi szempontból változatos sávok tudtak kialakulni. Egybefüggő vízfelületként jelennek meg az ÉNy-i határon a halastavak.

Mágocs tájhasználatát a mai napig meghatározza a tagolt domborzat illetve vízfolyások jelenléte, a Méhész-, és a Hajmási-patak, a Hábi-csatorna és Mágocsi vízfolyás. Ez utóbbin több halastó is létesült, amely a vízfolyáson keresztül további, más településekhez tartozó tavakkal is szoros ökológiai kapcsolatban áll. Az egykor használatos sok vízimalom közül már egy sem található a külterületen.

Összességében elmondható, hogy a tájhasználat a szántóföldi műveléssel maximálisan alkalmazkodott a helyi klimatikus és talajviszonyokhoz, míg az északi erdő- és kiterjedt vízfelületek, a vízfolyásokkal szabdalta szántó területek a Völgység táj karakterét tükrözik.

1.3. TELEPÜLÉS- ÉS UTCAKÉPEK

A település szerkezete, az utcák kapcsolatrendszere, a kialakulás óta lényegében változatlan. A belterület az utóbbi időben az új lakóterületek kialakulásával Ny-i irányban kitolódott.

Először a terepviszonyokhoz alkalmazkodó, organikus utcaszerkezetű falu szalagtelkes struktúrája jelent meg, a mai Szabadság, Dózsa, Árpád, Hunyadi, Rákóczi és József Attila utcai területeken.

Az 1800-as évektől az eredeti utcaszerkezet meghosszabbodásával illetve a tömbterületek sűrűsödésével - új utcák megjelenésével (Ady, Vörösmarty és Damjanich utca) a templom környezetében és a Szabadság utcától keletre megjelentek a kisebb telekméretű, de változatlanul fésűs beépítésű lakótelkek.

A 1970-es években a település új társasházias beépítésű utcával (Gagarin utca) bővült, amely nemcsak beépítési módjában, de telekméreteit tekintve is eltért az eddigiektől.

Ebben az időszakban indult meg az eddig egyoldali beépítésű Árpád utca déli oldalának illetve a Gagarin utca környezetében kialakított új lakóterületek klasszikus családházias beépítése is.

1.4. TELEPÜLÉSSZERKEZET ÉS TERÜLETHASZNÁLAT

Beépítésre szánt területek

Lakóterületek (L)

A terv Mágocs lakóterületeit a **falusias** terület-felhasználási kategóriába sorolta. E területek nagy része kialakult, akár a teleknagyságot, a telekhasználatot, akár a beépítési módokat vizsgáljuk. Tartalék illetve új lakóterület A Sásd – Dombóvár 6539 sz. összekötő út északi oldalán található. Az 1980-as években lakóingatlanok kialakítására került sor. Létrejött az utcahálózat, a telekosztás. A terület jelenleg (2016. módosítás) lakóterületbe sorolt, de magántulajdonban van, így annak lakóterületi használata nem indult meg. A 2006-os településrendezési terv e területen Különleges Rekreációs Ökocentrum létesítését vázolta fel. E fejlesztési szándék a támogatási források hiányában nem valósult meg. A továbbiakban a területhasználat nagyobb részben gazdasági terület-felhasználásra tervezett.

Településközpont vegyes terület(Vt)

Mágocs főutcája (Szabadság u.) nemcsak a lakófunkciónak, hanem egyre inkább a település és vonzáskörzete ellátását, kiszolgálását biztosító intézmények elhelyezkedésének is térsége. A város igazgatási, vallási, egészségügyi, oktatási, művelődési, kereskedelmi, szolgáltatási és vendéglátási intézményeinek legnagyobb része itt található.

Gazdasági terület (G)

A gazdasági területek közül a terv

- kereskedelmi, szolgáltató,
- egyéb ipari, területeket különböztet meg.

A fenti funkciók fogadására a következő területek állnak rendelkezésre:

- A volt TSZ központ területe és ahhoz kapcsolódó déli területrészek,
- A volt MEZŐGÉP telep illetve attól keletre illetve nyugatra lévő területrészek,

- A sportpályától délre lévő területek,
- A település keleti részén a Bikali úttól északra lévő területek,
- A település déli részén a volt Malom térsége,
- A Dombóvári út északkeleti oldalán található területrészek.

Különleges terület (K)

E terület-felhasználásba sorolja a terv

- a meglévő temetőket,
- a sportpálya területét,
- a szennyvíztelepet és a hulladékudvar területét,
- az egykori homokbánya területét.

Beépítésre nem szánt területek

Mezőgazdasági területek (M)

A mezőgazdasági terület a következő övezetekre tagolódik:

- Má-0 jelű nem beépíthető mezőgazdasági terület
- Má-1 jelű általános mezőgazdasági terület, az alapfunkciót nem korlátozza környezet-tájvédelem, ökológiai érdek.
- Má-2 nem beépíthető gyeper és legelő területek
 - a) Mk jelű kertes mezőgazdasági terület.

A termőterületek mezőgazdasági célú hasznosítása a jövőben is alapvető szempont lesz, azonban a művelési ágak kérdésében, azok jelenlegi arányának megváltoztatásában az új földtulajdonosoknak, a mindenkori piaci viszonyoknak, a termelést segítő, vagy gátló pénzügyi szabályozási rendszereknek meghatározó szerepük lesz.

Zöldterületek (Z)

A lakóterületek telekosztása, a teleknagyság és a telkek használata – kevés kivétellel – olyan szövetet alkot, amelyben a zöldfelületi elemek és azok rendszere nem alakulhatott ki.

A mágocsi belterület zöldterületei – közparkok, közkertek – zömmel kialakultak, részben a domboldalhoz (templom domb) részben a kialakult utcaszerkezethez kapcsolódóan jöttek létre. A Mekényes – Mágocs 6539 sz. összekötő út déli oldalán található 1970-es években kialakított Gagarin utcai lakóterület zöldterületi rendszere tudatos tervezés eredménye, és használatát tekintve is klasszikus közterületi zöldként működik csakúgy, mint a Dombóvári út menti szabadidőpark területe.

Erdőterületek (E)

Az erdők elsődleges rendeltetésük szerint gazdasági erdők. A terv célja a kialakult erdőterületek megtartása, a Nemzeti Ökológia Hálózatba tartozó erdőknél pedig a természet közeli gazdálkodás.

A külterületi erdők kialakultak, rendeltetésük szerint

- gazdasági --
- védelmi –

- valamint turisztikai (közjóléti) célú funkcióval rendelkeznek.

Közjóléti erdőként nyilvántartott - a nem megvalósult - ÖKO Centrum fejlesztési területére eső – magántulajdonú - parkerdők térsége.

Közlekedési és közmű területek (Kö)

A tervezett M9 autópálya, Baranya megyei területrendezési tervben szereplő nyomvonala, a település déli területét érinti.

Mágocs úthálózatának gerincét a 6534 számú - Bonyhád-Dombóvár, a 6539 számú - Mekényes-Mágocs összekötő út valamint az Alsómocsoládi és a Dombóvári bekötő út adja.

Vízgazdálkodási területek (V)

Mágocs közigazgatási területét északon a Méhész- patak öleli körül, keletről a Hajmás- patak határolja, déli határán húzódik a Hábi - csatorna, melybe északi irányból a Mágocsi - vízfolyás torkollik.

A közigazgatási területet még további források és mellékpatakok hálózák be, amelyeken több halastó is létesült. Az elmúlt évek aszályos időszaka miatt a Béka tó medrei, mára szárazon állnak.

A vízfolyások a szükséges karbantartások elmaradása esetén veszélyt jelentenek a szomszédos területekre.

Mágocs vízgazdálkodási területei az alábbi övezetekre tagolódnak:

- V-1 jelű övezet: tó,
- V-2 jelű övezet: patak, árok területe,
- V-3 jelű övezet: vízmű terület,
- V-4 jelű övezet: nádas, mocsár vízállás.

1.5. TELEPÜLÉSKARAKTER: TELEKSZERKEZET ÉS TELEKHASZNÁLAT, BEÉPÍTÉSI MÓD ÉS ÉPÜLETTÍPUSOK

Mágocs gazdag történeti és építészeti hagyományai még az aránylag egységes földrajzi térben is tagolt struktúrát alakítottak ki. A városiasodás hatására a település centrumában megnövekedett a

beépítés intenzitása, kialakult egy kisvárosias beépítési típus, megjelentek a település magasabb rendű funkciói, valamint olyan több funkciós közterek, amelyek szintén inkább városi jegyekként írhatók le. Ehhez, az arculatában egyre városiasabb belső maghoz kapcsolódnak a különböző korok aktuális „elvárásainak” épületállományai a lakóterületek valamint az egykori zártkertek és gazdasági majorok épületei.

Az utóbbi 30 év intézményfejlesztései a települést észak-déli irányban átszelő Szabadság utca térségében valósultak meg, és ezek a településen ma is meghatározó szerepet

játszó épületek megjelenésükkel, formájukkal, beépítési módjukkal egyértelműen kijelölték a városközpontot. A központ arculatát a lakó- és középületek, a hozzájuk kapcsolódó közterületek, azok burkolata, zöldfelületei, utcabútorai és emlékművei alakítják. A legfontosabb elemek egyike a terület legmagasabb részén magasodó Sarlós Boldogasszony római katolikus templom.

Mágocs mai arculatát meghatározó, jelentős részben német paraszti hagyományok a századfordulóra egységes, harmonikusan illeszkedő elemekből álló falusias karaktert alakítottak ki. Ugyan a 20. század folyamán modernebb házak épültek, amelyek elvetették a paraszti hagyományok jelentős részét, de mind a mai napig jelentős számban maradtak fent és meghatározóak az 1945 előtt épült, utcára merőleges tengelyű, „hosszúházak”.

Az ötvenes, hatvanas években épültek, a hazai vidékre jellemző títusterv szerinti épületek, amelyek egységes megjelenése harmonikus utcaképet eredményezett. Sajnos a karakterben épültek a területen az itteni életformától idegen, többszintes, loggiás vagy erkélyes, a környezetbe nem illő lakóépületek is.

Az új típusú kertvárosias jellegű beépítések a Béke, Barátság és a Gagarin utcákra koncentrálnak.

A 1970-es 80-as években beépült terület alapvetően két eltérő épület típus jellemzi. A Gagarin utcában földszint+1 emeletes sorházakat, a két másik utcában „klasszikus” földszint illetve földszint+tetőteres kertvárosias beépítést találunk.

A történeti településrész beépítési módja alapvetően előkert nélküli, oldalhatáron álló beépítés – keresztcsúrral - változó telekszélességgel és domborzathoz igazodó 150-250 méteres telekmélységgel. (Hunyadi, Dózsa Gy. u.)

Az 50-es, 60-as években indult meg az eddig egyoldali beépítésű Árpád utca déli oldalának beépítése is, amely oldalhatáron álló beépítésű, akkor divatos sátozott kockaházakkal épült be.

Árpád utca

forrás:e-közmű

A hagyományos településszerkezet az 1970-as évek végét követően észak-nyugati irányában, a meglévő szalagtelek végének leválasztásával szabályos, szabadon álló beépítésű, sortársasházassal bővült. (Gagarin u.)

légifotó 1967

1980

forrás:fentrol.hu

A település fő utcája mentén, a templomdomb környezetében illetve az intézmények térségében zárt sorú beépítési mód alakult ki. (Szabadság u.)

A 80-as évektől 2000-ig gyakorlatilag az összes új beépítés lezajlott, amely a Gagarin és Barátság utca újabb típusú szabadon álló sorházaival, az utóbbin egy zárt sorú beépítésű sorházzal indult és a Gagarin utca dél-nyugati végének és a Béke utca klasszikus kertvárosias jellegű, oldalhatáron álló beépítésével fejeződött be.

Béke, Barátság és Gagarin utca

Ady Endre utca

Forrás:Eközmű

Ezen az időszak végén alakult és épültek be az Ady Endre utca új telekosztású kertvárosias hangulatú részei, amelyek szint oldalhatáron álló beépítési mód alkalmazásával készültek.

A beépítések időrendjét az előkertek méretében is nyomon lehet követni, mert a hagyományos beépítésű területeken előkert nélkül, az új beépítéseknél pedig előkerttel telepítették az épületeket.

1.6. VÉDETTSÉGEK

1.6.1 Mágocs műemlékei (országos védetség)

Mágocs településkép védelmi anyagainak készítésekor (2017) Építészeti örökségvédelmi hatástanulmány készült mely többek között meghatározta a település épített örökségének védett illetve védelemre javasolt elemeit, épületeit, lehatárolta a helyi védelemre javasolt területeket valamint rögzítette a védett épületekre, területekre vonatkozó követelményeit.

Mágocs területén egy műemléki védelem alatt álló épületet tartanak nyilván, a Sarlós Boldogasszony tiszteletére szentelt római katolikus templomot.

Azonosító	Törzsszám	megnevezése	cím	hrsz.	környezet
1499	342	Templom	Templom tér	540	-

1800 és 1805 között épített egy hajós templom épület, amelyet Sarlós Boldogasszony tiszteletére szenteltek fel. A copfstílusú épület oltárképét, amely Mária és Erzsébet találkozását ábrázolja, Karl Backmayer készítette 1779-ben. Ez a kép, valamint a 18. századból való Szent Anna oltár a pécsi volt dominikánus templomból került ide.

1.6.2 Helyi védettségek

1.	A	B	C	D	E
2.	Helyi védett épületek, objektumok				
3.	jegyzék-szám	hrsz.	cím	a védett érték jellege	védett érték
4.	H1-2	1031	Ady Endre u.	Kálvária	A kálvária minden objektuma, elrendezése, területe.
5.	H1-3	783	Ady Endre u. 29.	Lakó -és gazdasági épületek	A teljes épület a pajta és istálló épülettel együtt.
6.	H1-4	882	Ady Endre u. 70.	Lakó -és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei, kovácsoltvas kapuzat és kerítés.
7.	H1-5	923	Ady Endre u. 87.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai főhomlokzata.
8.	H1-6	755	Ady Endre u. 6.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és oromzatos homlokzatának az építészeti elemei.
9.	H1-7	543	Ady-Árpád u. sarok	Feszület	Kőkereszt
10.	H1-8	749	Árpád u. 124.	Lakó -és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei.
11.	H1-9	662	Dózsa u. 58.	Lakóépület	A lakóépület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei.
12.	H1-10	609/1	Dózsa u. 62.	Lakóépület	A teljes épület, utcai és tornácoldali főhomlokzatával együtt.
13.	H1-11	592	Dózsa u. 70.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei, kődíszítés.
14.	H1-12	571	Dózsa u. 77.	Lakó -és gazdasági épületek	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei.
15.	H1-13	566	Dózsa u. 79.	Lakó -és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei, a kovácsoltvas kapuzat és kerítés.
16.	H1-14	556	Dózsa u. 83.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai homlokzatának építészeti elemei.
17.	H1-15	542	Templom tér	Szent Flórián szobor	A teljes szobor.
18.	H1-16	540	Templom tér	Szent József szobor	A teljes szobor.
19.	H1-17	542	Templom tér	zárófej	Egyetlen kőből faragott pincszellőző zárófeje.
20.	H1-18	502/4	Templom tér.	Szentháromság szobor	A teljes szobor.
21.	H1-19	546	Szabadság u. 44.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai főhomlokzatának építészeti elemei.
22.	H1-20	329	Vörösmarty u. 24.	Gazdasági épület	A gazdasági épület tömege, utcai homlokzatainak építészeti elemei. A pajta és istállóépület.
23.	H1-21	346	Hunyadi u. 13.	Lakó -és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei, a kapuzat és a kerítés.
24.	H1-22	260	Hunyadi u. 35.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai főhomlokzatának építészeti elemei, kerítés, kapuzat.
25.	H1-23	353	Hunyadi u. 18.	Gazdasági épület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei. Istálló és portaépület.

26.	H1-24	250	Hunyadi u. 26.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai homlokzatának építészeti elemei.
27.	H1-25	248	Kossuth u.	Feszület	A teljes feszület
28.	H1-26	244	Kossuth u. 22.	Lakó-és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, a lakóépület udvari homlokzatának és a gazdasági épületi homlokzatának építészeti elemei.
29.	H1-27	243	Kossuth u. 21.	Lakóépületek	Az épület tömege és udvari homlokzatának építészeti elemei.
30.	H1-28	241	Kossuth u. 19.	Gazdasági épület	A gazdasági épület tömege és homlokzatának építészeti elemei. Pajta és istállóépület.
31.	H1-29	242	Kossuth u. 20.	Lakó-és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
32.	H1-30	173/2	Deák u. 30.	Lakó-és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
33.	H1-31	113	József A. u. 42.	Lakó-és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei, kovácsoltvas kapuzat.
34.	H1-32	120	József A.-Deák F. u.	Feszület	A teljes feszület
35.	H1-33	467	József A. u. 55. előtt	Szobor	A teljes szobor
36.	H1-34	402	Rákóczi u. 33.	Lakóépület	Az épület tömege és utcai főhomlokzatának építészeti elemei.
37.	H1-35	411	József A. u. 55.	Lakóépület	Az épület barokk tömege.
38.	H1-36	434/2	József A. u. 68.	Lakó-és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
39.	H1-37	103	Petőfi u. 4.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
40.	H1-38	101	Petőfi u. 6.	Lakó-és gazdasági épületek	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
41.	H1-39	100/2	Petőfi u. 7.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
42.	H1-40	95	Petőfi u. 12.	Lakó-és gazdasági épületek	A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei, kútház.
43.	H1-41	44/1	Széchenyi u. 47.	Feszület	A teljes feszület
44.	H1-42	2	Széchenyi u. 46.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
45.	H1-43	13	Széchenyi u. 32.	Gazdasági épület	Az épület tömege, homlokzatának építészeti elemei. Pajta és istállóépület.
46.	H1-44	17	Széchenyi u. 28.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
47.	H1-45	19	Széchenyi u. 25.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei.
48.	H1-46	492	Szabadság u.	Szobor	A teljes szobor.
49.	H1-47	0104/2	Külterületen	Feszület	A teljes feszület.
50.	H1-48	502/4	Szentháromság tér	Szobor	A teljes szobor.

51.	H2-49	776	Ady u. 22	Lakóépület	Az épület tömege, tornácos rendje, homlokzati és tornácoldali nyílásrendje, homlokzatainak építészeti elemei.
52.	H2-50	880	Ady u. 68	Lakóépület	Az épület tömege, tornácos rendje, meglévő oromzati díszítése és kovácsoltvas kerítése.
53.	H2-51	540	Templom tér	Feszület	Az emlék a konkrét tárgyakon keresztül.
54.	H2-52	336	Vörösmarty u. 21.	Lakóépület	Az épület tömege.
55.	H2-53	271/3	Hunyadi u. 44.	Lakóépület	Az épület tömege, tornácos rendje, tornácoldali nyílásrendje.
56.	H2-54	270	Hunyadi u. 43.	Kerítés	A kerítés falazott pillérei.
57.	H2-55	206	Deák u. 14.	Lakóépület	Az épület tömege.
58.	H1-56	180	Deák u. 36.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei, tornácos rendje.
59.	H1-57	109	József A. u. 38.	Lakóépület	Az épület tömege, utcai főhomlokzatának építészeti elemei, díszes csatornája.
60.	H2-58	134	József A. u. 35.	Lakóépület	Az épület tömege, az oromzati ablakok.
61.	H2-59	137	József A. u. 22.	Lakóépület	Az épület tömege, díszes oromzata.
62.	H2-60	184	József A. u. 53.	Kerítés	Az eredeti kovácsoltvas kapuzat, az öntött-beton kerítésmezők és oszlopok.
63.	H2-61	13	Széchenyi tér 32.	Lakóépület	Az épület tömege, épen maradt építészeti oromzati díszítések.

A tanulmány É 1. melléklete részletezi a helyi védett értékek adatait.

1.6.3 Régészeti örökség

A régészeti örökséget önálló munkarészben ismertetjük.

1.7. AZ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ELEMZÉSE

Mágocs épített környezeti értékekben igen gazdag. A település területén 1 db műemléki és 61 egyedileg védett objektum található.

A település egyetlen országos műemléki listán szereplő objektuma a Sarlós Boldogaszony tiszteletére felszentelt római katolikus templom a 19. század elején épült, 1805-ben szentelték fel. A copf-stílusú, egyhajós épület a település középpontjában, kisebb magaslaton emelkedik, de a parkosított környezetében álló fák miatt egyébként arányos tömege nem nehezedik rá a város látképére. Az épület homlokzata szinte csak jelképesen tagolt, a torony a fal síkjába illeszkedve emelkedik ki. A tagolásról oszlop-imitációk gondoskodnak, klasszicizáló formát kölcsönözve az épületnek. Az inkább barokkos hatású, bár annál kissé zömökebb tornyát félköríves záródású ablakok és a toronysisak alsó pereménél kialakított órák tagolják.

A helyi védelem alatt álló lakóházak sok esetben a legtisztábban jelenítik meg azokat a karakterelemeket, amelyeket a település jelenlegi és jövőbeni alakításakor is érdemes felhasználni,

továbbgondolni. Különösen figyelemre méltóak a tornácok kialakításai, amelyek alaptípusában számtalan variáció figyelhető meg anyagban, színben és formavilágban. A másik igen jellegzetes részletet a szinte minden házon megjelenő, és elemeiben kicsit különböző ablakkeretezések jelentik. A homlokzatot sokszor nagyon díszes, vakolatminták, koronázó párkányok tagolják. Sokszor figyelemre méltóak a kerítések, és ahogy mindenhol a Hegyháton, itt is érdemes figyelni a házakhoz tartozó melléképületek, keresztcsűrök kialakítására, azok műves kivitelére.

A helyileg védett épületek között, további számos szép képviselője a beforduló tömegű, utcával párhuzamos gerinccel kialakított, kisvárosias, földszintes lakóépület.

Mágocs bővelkedik út mentén állított kereszttekben. A katolikus népesség számára elsősorban a hála, a hit kifejezése, a megemlékezés jelentette a legfőbb okot kereszttek állítására, amelyek közül a 19. század második felében és a 20. század elején több is létesült Mágocs közterületein. Anyaguk általában homokkő, ritkábban fém, gyakran mellékalakkal (Madonnával) díszítettek.

Mágocs közterületein álló szobrok és emlékművek alapvetően és legnagyobb részben egyházi indíttatásúak. Ezeket a mélyen hívő helyi német és magyar lakosok állíttattak. Ide értendő a kálvária is, amely korábbi elhanyagolt állapotából és helyéből került kiemelésre, felújításra, és a temetőben elhelyezésre.

A legfontosabb és talán a legjelentősebb alkotás a Templom téren található Szent-háromság szobor.

Egy-egy közösség öröksége sokoldalú és szerteágazó, bizonyos értelemben minden olyan elem, amely alkalmas a múlt megidézésére. Ebben az értelmezésben egy-egy település épített környezete örökség. A környezetet ugyanakkor nem csak megőrizni, hanem aktívan alakítani is fontos, ezért minden közösség szelektálni kénytelen, hogy kiválassza a megőzésre elsősorban méltó, értékeket hordozó elemeket. Az igazi kihívást ebben a folyamatban nem is csak a kiválasztás maga jelenti, hanem hogy védett érték, a megőrzendő forma olyan funkcióval, tartalommal legyen megtölthető, amely rendeltetészerű használatán keresztül nem rombolja annak értékeit. Ez a kihívás Mágocson is megjelenik, ahol az örökség legkarakteresebb, a városra talán leginkább jellemző elemeit jelentő lakóépületek sokszor nehézséget okoznak a megfelelő állapot fenntartásával idős lakóinak.

Mágocs épített örökségeivel a Hübner Tervező Kft 2006-ban Baracsi Viktória által elkészített Örökségvédelmi hatástanulmánya illetve 2017-ben a településképvédelmi rendelethez Hajdú Csaba főépítész és Gáspár Róbert településtervező által elkészített értékleltár foglalkozott, más tudományos megalapozottságú munka ismereteink szerint nem készült.

1.8. TERÜLETHASZNÁLAT ÉS TERÜLETI ÁLLAPOT A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG ÖSSZEFÜGGÉSSZERÉBEN

A településen, településrészekben kialakult területhasználat általánosságban megfelel az örökségvédelem szempontjainak. Az épített értékek túlnyomó többsége lakó, illetve településközpont vegyes területen belül fekszik, az értékek környezete nem akadályozza használatukat.

A település arculatának formálása, turisztikai vonzerejének növelése céljából szükség van a kulturális örökség meghatározó, hangulatteremtő épületeinek, épületcsoportjainak megőrzésére és hasznosításuk szempontjából az ideális funkció megkeresésére a telken és környezetükben egyaránt.

Mágocs műemléki templom épülete 2016-ban megújult és méltó környezettel szolgálja a látogatókat. A helyi védett objektumok közül viszont számos olyan funkcióvesztett emlék van, amelyek állagromlása komolyan veszélyezteti az örökségi érték fennmaradását.

2. VÁLTOZTATÁSI SZÁNDÉK

2.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÉS TÁJHASZNÁLATI VÁLTOZÁS

MÁGOCS JÖVŐKÉPE

Mágocs egy vonzó, prosperáló kisváros, járási társközpont és mikrotérségi központ. Őrzi és gyarapítja értékeit, tiszteli hagyományait, erősíti a helyiek identitását és kötődését. Folyamatos - a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható - fejlődéssel és a megújulás képességével biztosítja az itt élők és ide települők számára a hosszútávú megélhetés, az otthonteremtés feltételeit. Biztosítja a helyi gazdaság növekedési feltételeit, ezáltal vonzó befektetési célpont.

Mágocs fejlesztési tervének jövőképében fontos szerepet tölt be az értékeinek, hagyományainak megőrzése és gyarapítása a helyiek identitástudatának erősítése érdekében.

E tekintetben konkrét stratégiai céltis rendelt a feni cél eléréséhez:

„Élhető, megtartó és értékeire büszke kisvárosi létforma megőrzése, fejlesztése - a város társadalmát, épített, táji környezetét és ezek fenntarthatóságát érintő kérdésekre fogalmaz meg fejlesztési irányokat.”

Mágocs kiemelt kérdésként kezeli továbbá a térségi központi szerepének megtartását és erősítését is. az országos és regionális hálózatokba való bekapcsolódást, így a jövőben megépülő M9-es autópályához való kapcsolódás, a város központot tehermentesítő elkerülő megépülése, továbbra is kiemelt jelentőségű.

Tájhasználati változással a térségi utak esetében az új nyomvonal kijelölések valamint az M9 teljes települést érintő szakaszán kell számolni.

2.2. TELEPÜLÉSSZERKEZETI, TERÜLETHASZNÁLATI ÉS BEÉPÍTETTSÉGI VÁLTOZÁS

A település kialakult szerkezetének hosszútávú változásával nem számol a terv. A gazdaság versenyképességének növelése érdekében tervezett gazdasági illetve intézményi területek fejlesztése integrálódik a meglévő térbeli rendszerbe.

A fejlesztési területek kulturális örökség elemei által nem érintettek.

A fejlesztési terv nagy hangsúlyt fektet az adottságokhoz illeszkedő, fenntartható fejlesztésre a településkép javítására, így a beépítettség változását is a jogszabály által szabott keretek között tartja az épített örökség maximális megőrzése mellett.

A műemléki védelem alatt álló templom épület védelmét a településrendezési eszközök is szolgálják.

2.3. INFRASTRUKTURÁLIS VÁLTOZÁS

A terv hosszútávon sem számol a városközpontot érintő infrastrukturális változással. A javasolt kerékpárút-fejlesztések a meglévő szerkezethez igazodnak.

2.4. NÉPESSÉG, ÉLETMÓD, TÁRSADALOM, KULTÚRA VÁLTOZÁSA

A fejlesztési tervben megfogalmazott célok a közösségi tudat erősítése, hagyományőrzés, nemzetiségek kulturális örökségének megőrzése, a társadalmi közösségépítés a gazdaság fejlesztés, a fenntartható, élhető városi környezet megteremtése a helyi közösségek erősítését, a helyi identitástudat, valamint az épített örökség nagyobb megbecsülését szolgálják.

3. HATÁSELEMZÉS

3.1 TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSHÁLÓZATI KÖVETKEZMÉNYEK

A fejlesztési terv, a történeti településhálózatot befolyásoló változtatással nem számol. A településközpontban koncentráltan megtalálható építészeti értékeket negatívan befolyásoló szerkezeti átalakítás nem tervezett.

Az elkerülő utak, az M9 tájhasználati befolyásával illetve a nyomvonal mentén valamint az autópálya csomópontok környezetében a területek felértékelődésével, beépítésre szánt terület-felhasználások megjelenésével számolni kell, de ezek az épített örökség elemeire hatást nem generálnak.

3.2 TERMÉSZETI, TÁJI HATÁSOK

A fejlesztési terv óvja a természeti értékeket, a célok megvalósítását a természeti és táji értékek védelme mellett tervezi. Az oltalom alatt álló táji elemek zöldfelületi rendszerek beépítése, nem tervezett.

Mágocs tájszerkezetében a jelenleg és közeljövőben is várható tendenciák:

- a mezőgazdaságilag hasznosított területek arányának csökkenése.
- az erdőterületek növekedése
- jelentős infrastrukturális fejlesztések eredményeként új elemek jelennek meg a tájban.

Fenti – általános - hatások hosszú távon részben a város tájszerkezetének módosulását eredményezik.

3.3 A TELEPÜLÉSKÉP FELTÁRULÁSÁNAK VÁLTOZÁSAI

A fejlesztési illetve rendezési dokumentumok (tervek) a település illetve településrészek védett értékeit érintő változásával nem számolnak. A városképi szempontból is meghatározó védett épületek és környezetük megőrzését, a tervek kiemelten kezelik.

3.4 RÉGÉSZETI EMLÉKEK FELTÁRTHATÓSÁGÁNAK, MEGMARADÁSÁNAK, BEMUTATHATÓSÁGÁNAK VAGY PUSZTULÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

A régészeti emlékek feltárthatóságának, megmaradásának, pusztulásának lehetőségét a régészeti munkarész taglalja.

3.5 TÖRTÉNETI TÉRBELI RENDSZEREK ALAKULÁSA

A hagyományos térbeli rendszerek nem változnak, a fejlesztés ezeket jelentősen nem érinti.

3.6 MŰEMLÉKI EGYÜTTESEK, MŰEMLÉKEK ESZMEI, HASZNÁLATI ÉS ESZTÉTIKAI JELENTŐSÉGÉNEK ALAKULÁSA A TÁJBAN, TELEPÜLÉSSZERKEZETBEN, ÉPÍTETT KÖRNYEZETBEN, A TELEPÜLÉS ÉLETÉBEN

A település átfogó fejlesztését szolgáló fejlesztési célok mint:

1. Térségi központi szerep megtartása és erősítése,
2. Élhető, megtartó és értékeire büszke kisvárosi létforma megőrzése, fejlesztése
3. Gazdaságilag prosperáló, vonzó befektetési célponttá való fejlődésre, fenntartható növekedésre való törekvés

A fejlesztési terv rész céljai közül a 2. cél az épített értékek feltérképezését és a regisztrált értékek védelmét és bemutathatóságát segíti elő.

3.7 TELEPÜLÉSKARAKTER VÁLTOZÁSÁNAK HATÁSAI

A hagyományos településkarakter nem változik tekintve, hogy a fejlesztési területek az eddig is fejlesztett területek részei. A történeti településkarakter megőrzése érdekében a szabályzatban olyan követelmények kerültek rögzítésre, amelyek biztosítják az új építések utcaképbe illesztését, a környezethez illeszkedő tömeg kialakítását a műemlékek környezetében, a település központi területein.

3.8 KÖRNYEZETI TERHELÉSEK ÉS AZ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG MŰSZAKI ÁLLAPOTÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSEI

A környezeti terhelések (zaj, levegő, víz) nem veszélyeztetik az épített örökség műszaki állapotát, sőt a tehermentesítő út megépülését követően a környezeti károkozás lényegesen csökken a településközpont környezetében.

3.9 FOLYAMATOK IRÁNYA, VISSZAFORDÍTHATÓSÁGA

Mágoics számos védett építészeti értékkel rendelkezik.

Az építészeti örökséget magába foglaló városi szövet alakítására vonatkozó alapvető és hosszú idő távlatában is következetesen érvényesítendő szabályait a Fejlesztési és a település terv fogja meghatározni.

Mágoics több védett épülettel is büszkélkedhet, ezek állapota azonban - értékükhöz méltatlanul – leromlott. Kihasználatlanul áll számos helyi védett épület, melyek állagmegóvása, felújítása sürgető. Az épületek felújítása számos területen hoz pozitív változást: helyi értékek megőrzése, lakosság identitás-tudatának növelése, a város idegenforgalmi kínálatának bővítése. Magában hordozza továbbá a városi rendezvények kiszélesítésének lehetőségét, hagyományteremtő eseményekkel való bővítését.

3.10 KÁRENYHÍTÉS LEHETŐSÉGE, KÖLTSÉGE, ILLETVE ELLENTÉTELEZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Kárenyhítés csak gondatlan, a vonatkozó jogszabályoknak meg nem felelő viselkedést követően válhat szükségessé. Az épített örökséget olyan módon kell védeni, hogy a pusztulás megelőzhető legyen.

A jelenlegi folyamatok – talaj bolygatása, fokozatos állagromlás, felújítások elmaradása – visszafordítása az örökségvédelem hivatalos szerveinek, az önkormányzatnak, az érintett befektetőknek a konstruktív együttműködésével történhet.

A településfejlesztéssel kapcsolatos döntéseket a kormányrendelet szerint önkormányzati főépítész készíti elő, aki a napi „településszépítési” munkában is hatékonyan részt tudna venni.

A helyi védelemre javasolt művi értékekre fenntartásának anyagi lehetőségei több szempontból biztosíthatóak. A helyi védelem alatt álló értékeket ért esetleges károk költségeinek fedezése, az egyháztól, az önkormányzattól és a tulajdonosoktól várható.

3.11 ÉRTÉKVÉDELMI TERV

Mágoics településképi arculati kézikönyve és a településképi rendelet –hatályon kívül helyezését megelőzően - a település által önállóan foglalkoztatott települési főépítész közreműködésével készült 2018 évben.

A 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet mellett a 2016. évi LXXIV. törvény tovább erősíti és további eszközöket ad az önkormányzatok kezébe a településképi védelme érdekében, mely szoros összefüggésben van a Város építészeti értékeinek megőrzésével is.

A településképi védelme érdekében:

- Az önkormányzat tájékoztatást ad és szakmai konzultációt biztosít a településképi követelményekről
- Az önkormányzat a településképi követelmények megvalósulása és ennek részeként a helyi építészeti örökség megóvása érdekében önkormányzati támogatási és ösztönző rendszert

vezethet be és alkalmazhat, amelynek részletes tartalmát a településképi rendelet határozza meg.

- Az önkormányzat polgármestere:
 - o településképi véleményezési eljárást
 - o településképi bejelentési eljárást,
 - o valamint településképi kötelezést
 - o adhat ki, és bírságot szabhat ki, a településképi védelme érdekében.
- - A településképi követelmények érvényesítésére szakmai tanácsadó testületként helyi építészeti-műszaki tervtanácsot működtethet.

A fejlesztések során fontos követelmény, hogy a védetté nyilvánított értékek érvényesülési lehetőségének megőrzése, anyagi hitelességük, integritásuk fenntartása biztosítható legyen a megújulás során.

Az értékek megőrzése érdekében a helyi értékvédelemben nyilvántartott helyszínekkel kapcsolatos vagy arra hatással lévő közvetlen vagy közvetett építészeti beavatkozás terveit javasoltan a helyi építészeti tervtanács elbírálása után lehet megvalósításra ajánlani.

4. NYILATKOZAT

Alulírott Dr. Baracsi Viktória, mint Mágocs készülő Fejlesztési tervéhez készített örökségvédelmi hatástanulmány készítője nyilatkozom arról, hogy a tervezett megoldás megfelel az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak, továbbá, hogy az örökségvédelmi hatástanulmány épített örökség munkarésze elkészítésére – mint a településrendezési terv készítője - jogosultsággal rendelkezem.

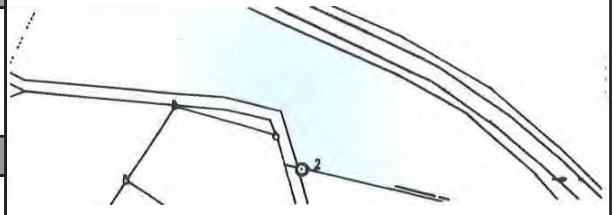
Pécs, 2023. JANUÁR

Dr. Baracsi Viktória
településtervező

MÁGOCS

É1 ÉRTÉKLELTÁR

2.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady Endre u.	1031	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Kálvária	
LEÍRÁS			
A mágocsi kálvária jelen állapotában megközelíthetetlen, gondozatlan, rendkívül „elvadult” bozotos terület. Megmentése azonnali beavatkozást igényel.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A kálvária minden objektuma, elrendezése, területe. A stációk eredetileg nagyon szép, festett domborművekkel készültek.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A bozótirtást követően a téglá építményű vakolt stációk, azok festett, gipsz domborművei teljes felújítást (pótlást) kívánnak meg.			

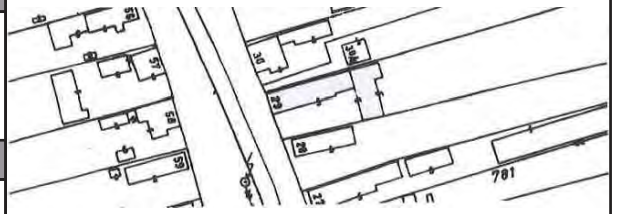
2017

RÉGI ÁLLAPOT

2005

3.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady Endre u. 29.	783	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó -és gazdasági épületek	
LEÍRÁS			
Fésűs beépítésű, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, jellegzetes helyi keresztcsúrral. Vakolt felületképzésű, teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások (3 osztatú ablak) tagolják szalagkerettel, téglakönyöklő- és díszes szemöldökpárkánnyal. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos fa, díszes mellvédés tornác. A keretezett oromfal szellőzőnyílásának kialakítása a homlokzat fő nyílászáróhoz hasonló.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
A teljes épület a pajta és istálló épülettel együtt.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A 2005-ös felméréshez képest időszzerűvé vált a homlokzat felújítása a jelenlegi formák és díszek megőrzésével.			

2017

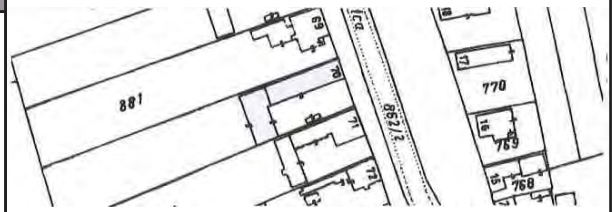
2022

RÉGI ÁLLAPOT

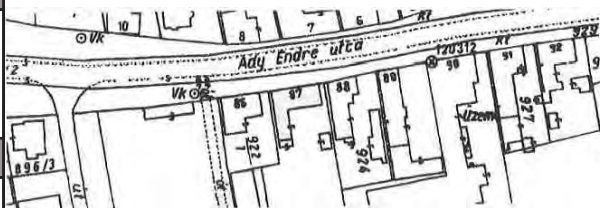
4.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady Endre u. 70.	882	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
<p>Fésűs beépítésű, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, jellegzetes helyi keresztcsúrral. Vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos elrendezésű szalagkeretes nyílások tagolják. A hagyományos nyílászárókat lecserélték műanyag kétszárnyú ablakokra. Az udvar felől festett fa oszlopos nyitott tornác található. A keretezett oromfal szellőzőnyílásának kialakítása a homlokzat fő nyílászáróihoz hasonló.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei, kovácsoltvas kapuzat és kerítés.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Eredeti osztású nyílászárók visszaállítása javasolt. Maga az épület és környezete továbbra is szépen karbantartott.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

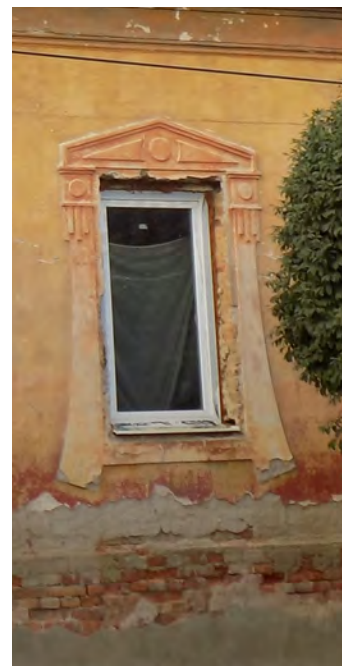
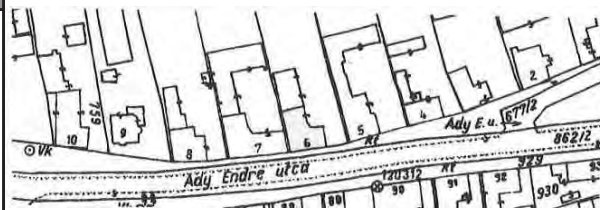
5.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady Endre u. 87.	923	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Az utcával párhuzamos tetőgerincű hajlított ház. Vakolt felületképzésű homlokzatán hagyományos méretű és elrendezésű háromszatú, hatszemes ablakok, melyeket fejezetes pilaszterek tagolnak. A nyílásokat szalagkeret, könyöklő- és emelt, díszes szemöldökpárkány övezi.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai főhomlokzata.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az épület homlokzata felújításra került 2005 óta. Állagmegóvási munkálatok.			

RÉGI ÁLLAPOT

6.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady Endre u. 6.	755	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcára befordított, azzal párhuzamos tetőgerincű, a falusi polgárriasulási jegyeket hordozó lakóépület. Vakolt homlokzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások tagolják egyedi, díszes, színezett keretézéssel. A korábbi 3 osztatú ablakokat műanyag osztatlan nyílászárókra cserélték le. A homlokzatot egyszerű kialakítású pilaszterek és övpárkány tagolja.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>Az épület tömege, utcai és oromzatos homlokzatának az építéskori elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Az építéskori állapotnak megfelelően simított vakolattal, a vakolatdíszek megővásával kell a homlokzatot helyreállítani, legalább utólagos profilok elhelyezésével kell a „szemes” ablakokat létrehozni.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

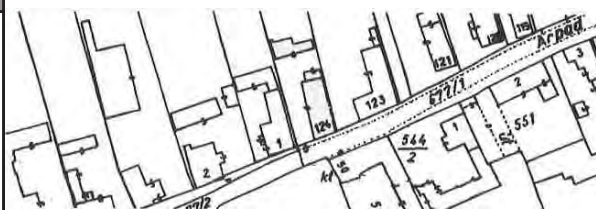
7.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady-Árpád u. sarok	543	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Feszület	
LEÍRÁS			
A homokkő anyagú kőkereszt 1800 körül készült. A feszület elé az elhurcoltak, kitelepítettek és áttelepítettek emlékére állítottak emlékművet (németek és felvidéki magyarok) 2007-ben.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Kőkereszt			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A 2005-ös állapothoz képest a szobor és a környezete rendezésre került. Állagmegóvási munkálatok.			

RÉGI ÁLLAPOT

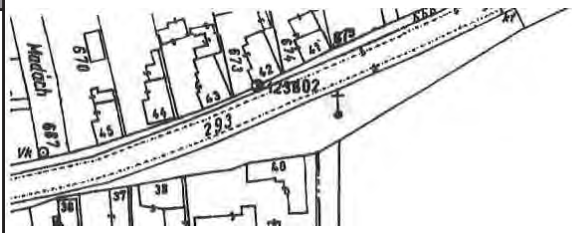
8.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Árpád u. 124.	749	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
<p>Fésűs beépítésű, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, önálló keresztcsúrral. Vakolt felületképzésű teleormoztatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások (kétszárnyú ill. 3 osztatú ablakok) tagolják, emelt, helyi jellegzetességeket mutató díszes szemöldökpárkánnyal. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos, növényrel futtatott díszes tornác.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>A lakóépület és a gazdasági épület épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Cserepezés javításánál a korábbi hornyolt cseréppel való pótlást hódfarkúra váltani. A felázott vakolat szárító vakolattal történő javítása simított kivitelben.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

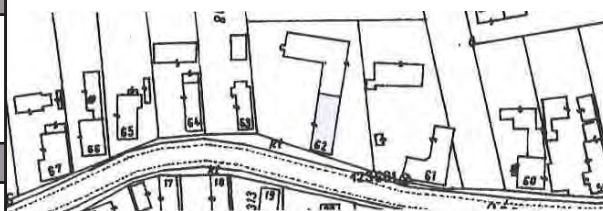
9.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Dózsa u 58.	662	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcára merőleges, nyeregtetős lakóépület, önálló keresztcsúrral. Vakolt felületekésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások tagolják szalagkerettel, egyedi szemöldökpárkánnyal és keretezett szellőzőnyílásokkal. Az udvar felől a faragott, festett fa oszlopos tornác egyenes záródású tornácnyílásban végződik.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>A lakóépület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Az utcai két ablak az eredeti nagyságúra lett kicserelve, viszont az epület es a kerítés színezése nem hagyományos jellegű, javasolt a tört fehér szín visszaállítása. A lábazat javítása szükséges, és a kovácsoltvas kapu áttörtsége is visszaállítandó. Az épülethez nem illő műanyag redőnyök eltávolítása</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

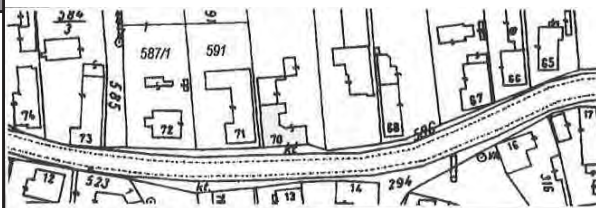
10.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Dózsa u 62.	609/1	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Fésűs beépítésű, utcára merőleges, nyeregtetős lakóépület. Vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások (3 osztatú ablak) tagolják helyi jellegű festett szalagkerettel, téglakönyöklő- és díszes szemöldökpárkánnyal. Az udvar felől növényzettel dúsan befuttatott tornáccal találkozunk.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEK			
A teljes épület, utcai és tornácoldali főhomlokzatával együtt.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az épület homlokzata felújításra került, gondozott. Az eredeti falazott, téglapilléres kapuzat visszaállítása javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

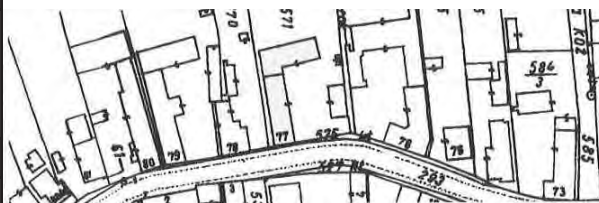
11.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Dózsa u. 70.	592	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Az utcával párhuzamos tetőgerincű, tűzfalas hajlított ház. Vakolt felületképzésű homlokzatán hagyományos méretű és elrendezésű nyílások találhatóak, melyeket fejezetes pilaszterek tagolnak. A nyílásokat jellegzetes helyi szalagkeret, könyöklő- és emelt, díszes szemöldökkpárkány övezi.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZEI ELEMEEK			
<p>Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei, kődisállás.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Az állagmegóvási munkák elvégezendők. A műanyag redőnyök eltávolítása, helyette a hagyományos zsalugáter alkalmazása. Javasolt a központi fűtés kiépítése a homlokzati égéstermék kivezetők eltávolítása érdekében.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

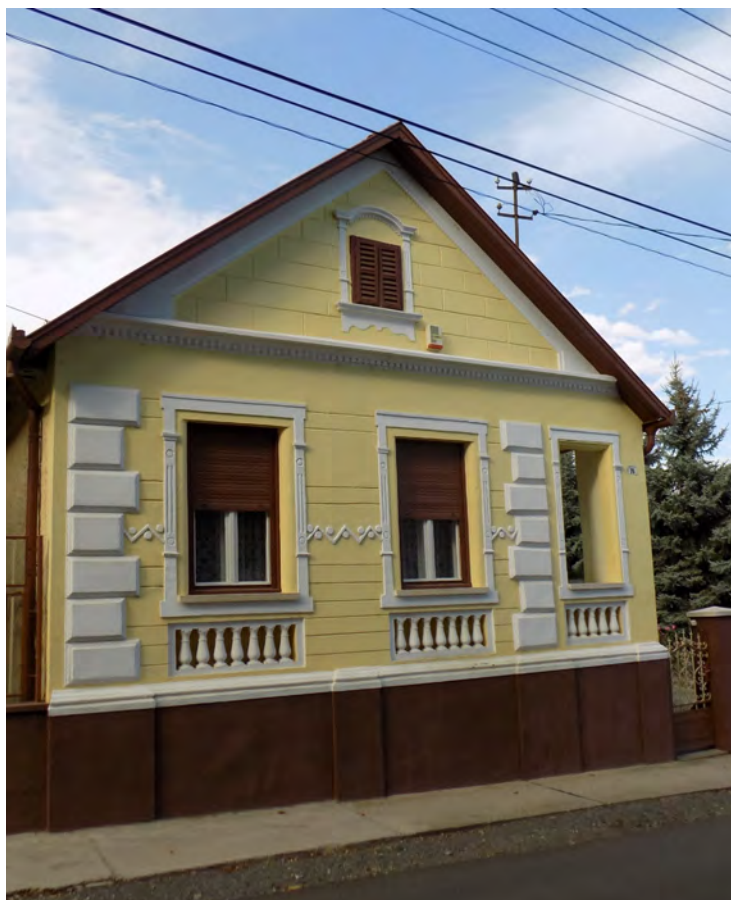
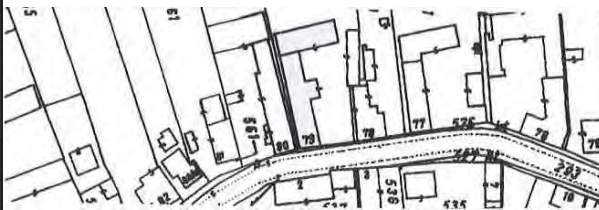
12.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSSÉG
	Dózsa u. 77.	571	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
Fésűs beépítésű, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület keresztcsúrral és önálló hosszú csúrral. Vakolt felületképzésű teleoromzatán a hagyományos nyílásrendet megbontották két osztatlan, egymás mellé beépített műanyag ablakkal. Az eredeti keretezés eltávolításra került. Egyedül a padlásszellőző jelzi a homlokzat eredeti értékeit. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos tornác látható.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Utcai homlokzatán az eredeti nyílásrend és díszítés helyreállítása.			

RÉGI ÁLLAPOT

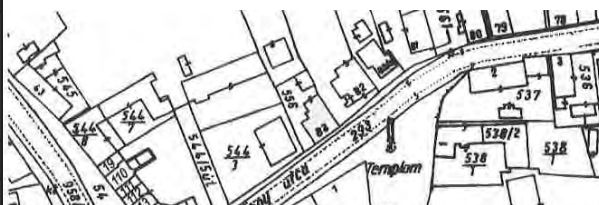
13.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Dózsa u. 79.	566	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
Fésűs beépítésű, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, jellegzetes helyi keresztcsúrral. Vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások tagolják fehér szalagkerettel, armírozott szélekkel és díszes koronázópárkánnyal. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos mellvédes tornác. A keretezett, kváderezett oromfal szellőzőnyílásai zsalugáteres kialakításúak.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei, a kovácsoltvas kapuzat és kerítés.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az épület továbbra is mintaszerűen karbantartott.			

RÉGI ÁLLAPOT

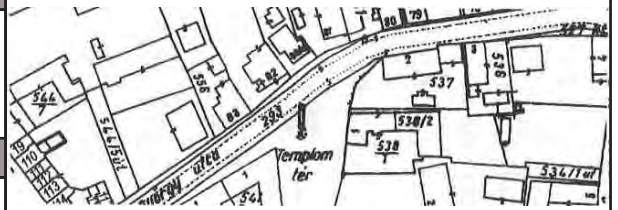
14.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Dózsa u. 83.	556	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Az utcával párhuzamos tetőgerincű hajlított ház. Vakolt felületképzésű homlokzatán hagyományos méretű és elrendezésű háromosztatú ablakok, amelyeket fejezetes pilaszterek tagolnak. A nyílásokat lizéna jellegű, hosszú szalagkeret övezi, melyek a koronázópárkányba futnak be.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai homlokzatának építészeti elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A homlokzat felújítása simított vakolat alkalmazásával, a vakolatdíszek megőrzésével.			

RÉGI ÁLLAPOT

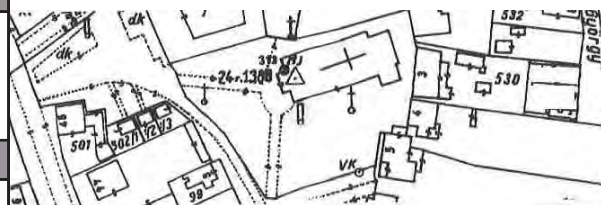
15.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Templom tér	542	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Szobor	
LEÍRÁS			
Szt. Flórián szobra. /Emeltetett az 1914- 18. évi nagy világhégés emlékére 1926-ban./			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes szobor.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Szépen karbantartott szobor.			

RÉGI ÁLLAPOT

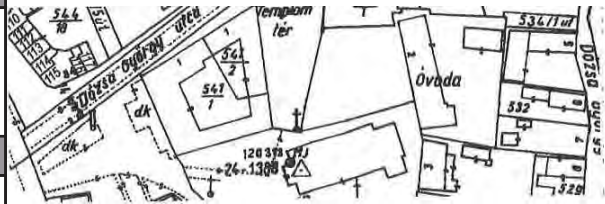
16.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Templom tér	540	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Szobor	
LEÍRÁS			
Szt. József a gyermek Jézussal, homokkő szobor 1920 körül.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes szobor.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Szépen karbantartott szobor.			

RÉGI ÁLLAPOT

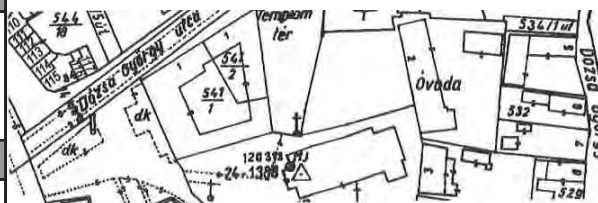
17.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Templom tér	542	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA			
LEÍRÁS			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
Egyetlen kőből faragott pincszellőző zárófeje. /Rendkívül szép és szellemes megoldás./			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Elterjesztése kívánatos.			

RÉGI ÁLLAPOT

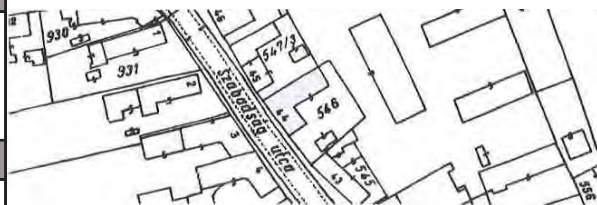
18.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Templom tér	502/4	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Szobor	
LEÍRÁS			
A homokkőből készült Szentháromság szobor 1878-ban épült.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes szobor.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Szépen karbantartott szobor és környezet.			

RÉGI ÁLLAPOT

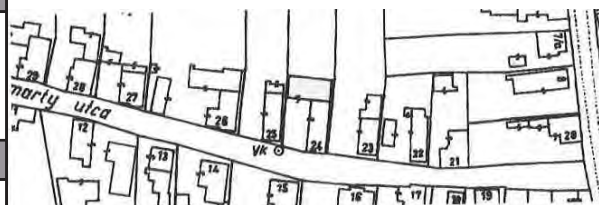
19.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Szabadság u. 44.	546	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Az utcával párhuzamos tetőgerincű hajlított ház, vakolt felületképzésű homlokzatán hagyományos méretű és elrendezésű nyílásokkal és hármás ablakokkal. A nyílások keretes díszítése és a színezés szecessziós jellegű.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEK			
Az épület tömege, utcai főhomlokzatának építészeti elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az üzlethelységben üzlet működtetése kívánatos és célszerű. Állagmegóvási munkálatok szükségesek. A műanyag redőnyök eltávolítása.			

RÉGI ÁLLAPOT

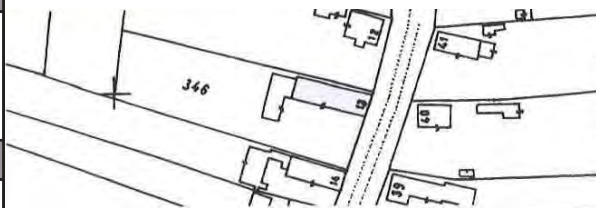
20.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Vörösmarty u. 24.	329	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Gazdasági épület	
LEÍRÁS			
Keresztcsűrös gazdasági épület, fehér vakolt homlokzati felülettel, a nyílások körül a falsíkból kiemelkedő vörös, téglá architektúrájú tagolt keretézéssel.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEK			
A gazdasági épület tömege, utcai homlokzatainak építészeti elemei. A pajta és istállóépület.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Állagmegóvási munkák elvégezendők. Az elburjázott növényzet visszametszése indokolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

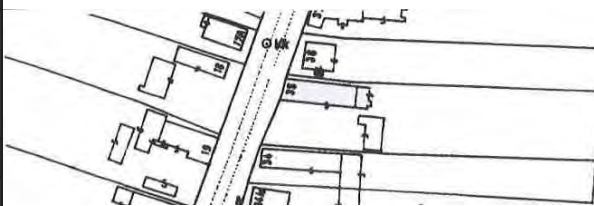
21.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Hunyadi u. 13.	346	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
<p>Utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, jellegzetes helyi keresztcsúrral. Kváderes jellegű, vakolt felületképzésű teleormoztatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások, 3 osztatú ablakok és nyitott tornácnílás tagolják, sajátos timpanonban végződő szalagkerettel. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos nyitott tornác. A gazdasági épület fehérre festett téglafelületű, nyílásai körül íves záródású tégl architektúrájú keretezés látható.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
<p>A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei, a kapuzat és a kerítés.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Állagmegóvási munkálatok elvégzendők.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

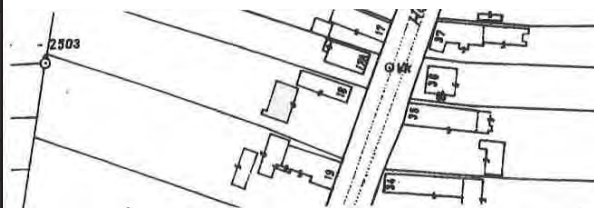
22.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Hunyadi u. 35.	260	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcára merőleges nyeregtetős lakóépület barokkos kialakítású oromzattal. Utcai homlokzatán az eredeti nyílásrend megváltoztatásra került, a nyílászárókat lecserélték. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos, növényzettel befuttatott tornác látható.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>Az épület tömege, utcai főhomlokzatának építéskori elemei, kerítés, kapuzat.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Oromzatán az eredeti nyílásrend helyreállítandó, az állagmegóvási munkálatok elvégezendők. A műanyag redőnyök eltávolítandók. Az utcai fák kisebb méretű cserjére való cseréje javasolt.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

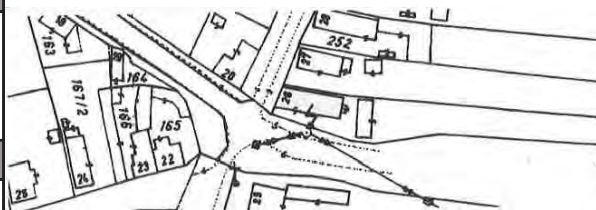
23.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Hunyadi u. 18.	353	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Gazdasági épület	
LEÍRÁS			
Keresztcsűrös önálló gazdasági épület, fehér vakolt homlokzati felülettel, a nyílások körül a falsíkból kiemelkedő vörös, tégla architektúrájú, egyenes záródású tagolt keretézéssel.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEK			
Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építéskori elemei. Istálló és portaépület.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Továbbra is szépen karbantartott épület.			

RÉGI ÁLLAPOT

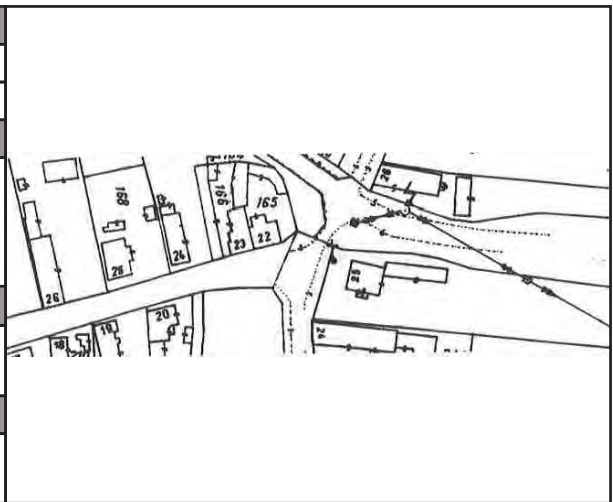
24.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Hunyadi u. 26.	250	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Az utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, emelt attikafallal. Kváderes jellegű, vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílásokban az eredeti ablakokat lecserélték. A szalagkeret, a könyöklő- és díszes emelt szemöldökpárkány helyi jellegzetesség. A déli homlokzaton faragott, festett fa oszlopos, nyitott tornác látható.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
Az épület tömege, utcai homlokzatainak építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A műanyag redőnyök eltávolítása. Tetőzetét egységesen kell fedni, csatornát kell felszerelni, az udvart tömör vagy tömör hatású kerítéssel kell körülvenni. Homlokzatát egységes, a településre jellemző színezéssel kell ellátni.			

RÉGI ÁLLAPOT

25.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Kossuth u.	248	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Feszület	
LEÍRÁS			
Homokkőből készült kereszt 1847-ből.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes feszület.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A kerítés szorításából - kis közterület megadásával - ki kell szabaddítani. Impregnálni kell.			

2017

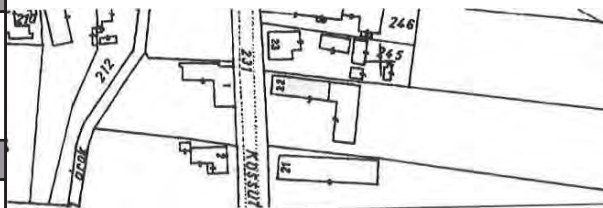

2022

RÉGI ÁLLAPOT

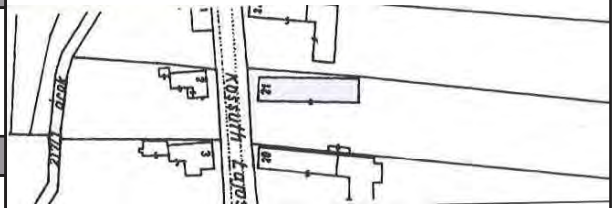
26.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Kossuth u. 22.	244	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
Az utcára merőleges előkertes, nyeregtetős lakóépület, jellegzetes helyi keresztcsűrrel. Az utcai homlokzatán az eredeti nyílásrend, a tagolások és díszítések eltűntek. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos tornác látható. A keresztcsűr hasonló jellegű és kialakítású a település többi hagyományos gazdasági épületéhez.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
A lakóépület és a gazdasági épület tömege, a lakóépület udvari homlokzatának és a gazdasági épületi homlokzatainak építészeti elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az utcai homlokzat eredeti állapotának megfelelő helyreállítása javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

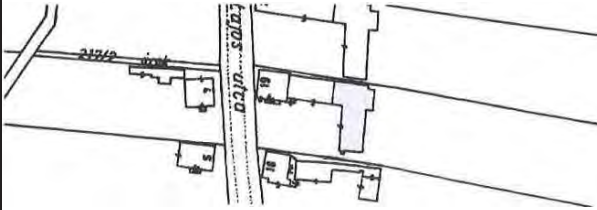

27.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Kossuth u. 21.	243	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Az utcára merőleges előkertes, nyeregtetős egysoros lakóépület. Az utcai homlokzatán az eredeti nyílászárók, a tagolások és a díszítések eltűntek. Az udvar felőli faragott, festett fa oszlopos tornác látható.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege és udvari homlokzatának építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A tetőzet javítása szükséges, utcai homlokzatának helyreállítása javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

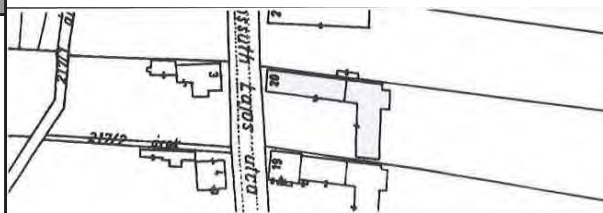
28.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG	
	Kossuth u. 19.	241	H1	
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Gazdasági épület		
LEÍRÁS				
Keresztcsűrös, a lakóépülettel összeépített gazdasági épület, fehér vakolt homlokzati felülettel, a nyílások körül a falsíkból kiemelkedő vörös, tégl architektúrájú, egyenes záródású tagolt keretkezéssel.				
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK				
A gazdasági épület tömege és homlokzatának építéskori elemei. Pajta és istállóépület.				
KORREKCIÓS JAVASLAT				
Állagmegóvási munkák elvégzése.				

RÉGI ÁLLAPOT

29.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Kossuth u. 20	242	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
<p>Utcavonalas beépítésű, merőleges nyeregtetős lakóépület, helyi jellegű keresztcsúrral. Vakolt felületképzésű, felfalazott oromfalas utcai homlokzatát hagyományos méretű, elrendezésű és díszítésű nyílások tagolják, azonban az eredeti fa nyílászárókat külső redőnyszekrényes, műanyag ablakokra cserélték, a tornácnylást befalazták. Az udvart faragott, festett fa oszlopos, növényzettel futtatott tornác övezi.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Eredeti kialakítású homlokzati nyílászárók beépítése, valamint a szükséges állagmegóvási munkák elvégzendők. A műanyag redőnyök eltávolítása, tornácajtó helyreállítása.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

30.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Deák u. 30.	173/2	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
<p>Utcavonalas beépítésű, merőleges tömegű, nyeregtetős lakó-épület, jellegzetes helyi keresztcsúrral. Kváderes jellegű, vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű 3 osztatú ablakok és tornácníylás tagolja szalagkerettel, téglakönyöklő- és díszes emelt szemöldökpárkánnyal. Az udvar felől faragott, sárgára festett, fa oszlopos, díszes mellvédés tornác.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZEI ELEMÉK			
<p>A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építészeti elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>A homlokzati nyílások visszaállítása javasolt.</p>			

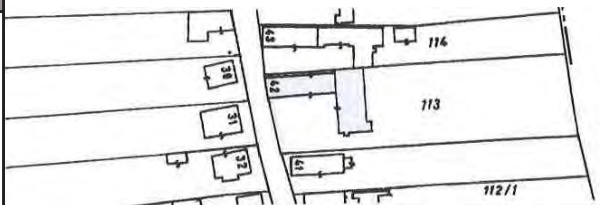

RÉGI ÁLLAPOT

31.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. u. 42.	113	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			

Utcavonalas, az utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, helyi jellegzetességű keresztcsúrral. Vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű zsalugáteres nyílások tagolják. A homlokzat és a díszítőelemek az elmúlt 10 évben jelentősen sérültek. Az udvar felől faragott, zöldre festett fa oszlopos tornác látható.

VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK

A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei, kovácsoltvas kapuzat.

KORREKCIÓS JAVASLAT

A homlokzat felújítása simított vakolattal a homlokzatszívek helyreállításával, továbbá a kerítés felújítása, illetve egyéb állagmegővási munkálatok elvégzése.

RÉGI ÁLLAPOT

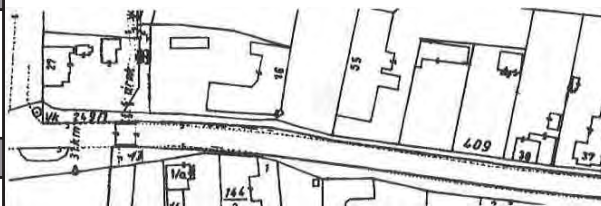
32.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. - Deák F. u.	120	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Feszület	
LEÍRÁS			
Homokkő kereszt, szobrai öntöttvasból készültek 1920-ban. A talpzata valószínűleg régebbi.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes feszület.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Jól karbantartott. Állagmegóvási munkálatok elvégzendők.			

RÉGI ÁLLAPOT

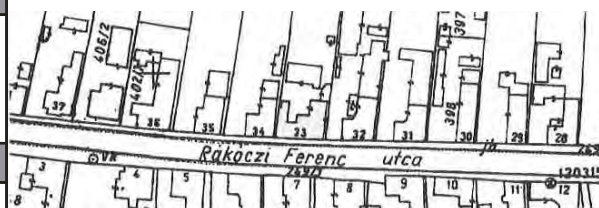
33.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. u. 55. előtt	467	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Szobor	
LEÍRÁS			
Nepumuki szt. János homokkő anyagú szobra téglaljazaton. Állította Hirsh Mátyás 1826-ban.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes szobor.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Szépen karbantartott szobor.			

RÉGI ÁLLAPOT

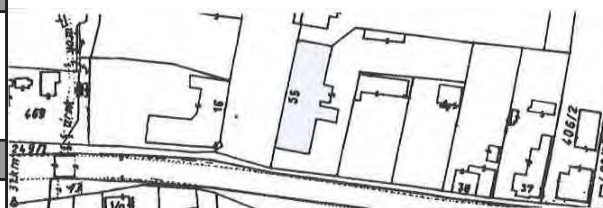
34.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Rákóczi u 33.	402	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
A zárt sorú, keretes beépítésű épület utcai szárnya nyeregtetős, nyugatról tűzfalas kialakítással. Vakolt felületképzésű homlokzatán hagyományos méretű és elrendezésű nyílások találhatóak, melyeket helyben elterjedt formavilágú szalagkeretezések határolnak.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege és utcai főhomlokzatának építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A vakolathibák javítása, homlokzati díszek megővésével és az eredeti színek alkalmazásával.			

RÉGI ÁLLAPOT

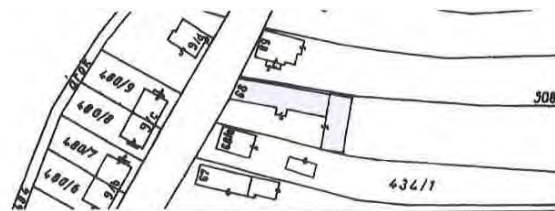
35.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. u. 55.	411	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Barokk tömegű, kontyolt tetős, utcával párhuzamos tömegű épület, háromsztatú ablakokkal, magas lábazattal.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület barokk tömege.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Múltjának alapos kutatása után teljes felújítás (esetleg funkciócsere is) szükséges.			

RÉGI ÁLLAPOT

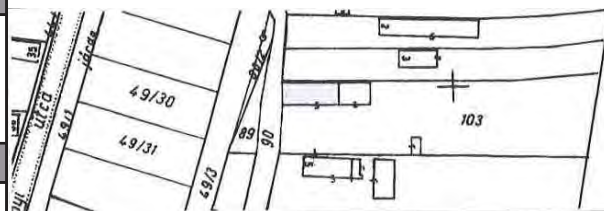
36.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. u. 68.	434/2	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
<p>Utcavonalas, az utcára merőleges nyeregtetős, emelt attikafalás lakóépület, helyi jellegzetességű keresztcsúrral. Vakolt felületkép-zésű teleoromzatát hagyományos méretű, elrendezésű és szalagkeretezésű nyílások, és ablak nélküli tornácnílás tagolja. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos tornác látható kódisállással.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Felújítása során a tornáchoz kapcsolódó kódisállást eredeti állapotába és funkciójába kell visszaállítani. A műanyag redőnyök eltávolítása, egységes színezés alkalmazása.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

37.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Petőfi u. 4.	103	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcavonalas, az utcára merőleges nyeregtetős lakóépület. Kváderes osztású, vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások tagolják, melyeket felülről egyedi homlokzati tagolású megoldás zár le. Az udvar felől faragott, sárgára festett fa oszlopos nyitott tornác látható. A keretezett oromfal szellőzőnyílásának kialakítása a homlokzat fő nyílászáróihoz hasonló.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZEI ELEMEEK			
<p>Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építéskori elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Az eredeti nyílásrend és nyílásarány visszaállítása javasolt.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

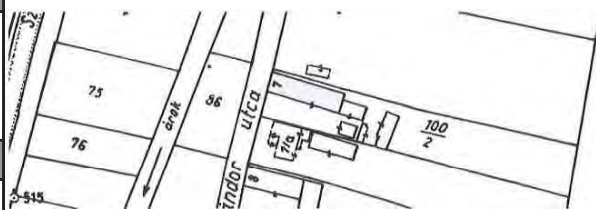
38.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Petőfi u. 6.	101	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			
<p>Utcavonalas, az utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, helyi jellegzetességű keresztcsúrral. Kváderes osztású, vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű nyílások tagolják timpanonos záródású szalagkeretézéssel. Az udvar felől faragott, zöldre festett fa oszlopos tornác látható.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az eredeti nyílásrend és nyílásarány visszaállítása javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

39.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Petőfi u. 7.	100/2	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcavonalas, az utcára merőleges nyeregtetős lakóépület. Kváderes osztású, vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű, 3 osztatú nyílások tagolják díszes szalagkerettel, könyöklőpárkánnyal. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos tornác látható.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építéskori elemei.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Oromzatán az eredeti kváderosztást vissza kell állítani, padlástéri ablakának, tornácvégeinek keretezését helyre kell állítani.</p>			

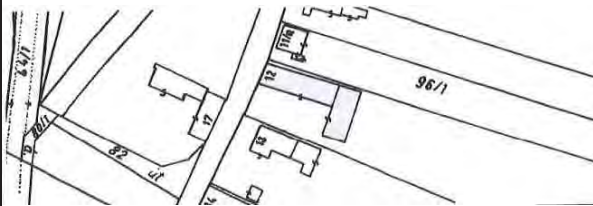

RÉGI ÁLLAPOT

40.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Petőfi u. 12.	95	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakó- és gazdasági épület	
LEÍRÁS			

Utcavonalas, az utcára merőleges nyeregtetős lakóépület, helyi jellegzetességű keresztcsúrral. Kváderes osztású, vakolt felületképzésű teleoromzatát hagyományos méretű és elrendezésű, 3 osztatú ablakok tagolják íves záródású szalagkeretézéssel, könyöklőpárkánnyal. Az udvar felől növényzettel befuttatott, faragott, festett fa oszlopok tornác látható.

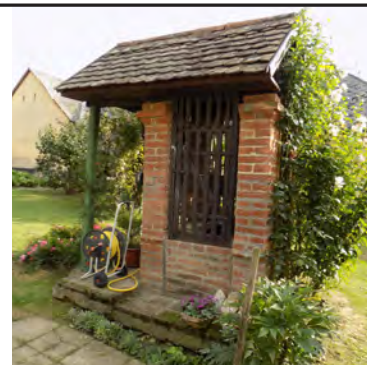

VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK

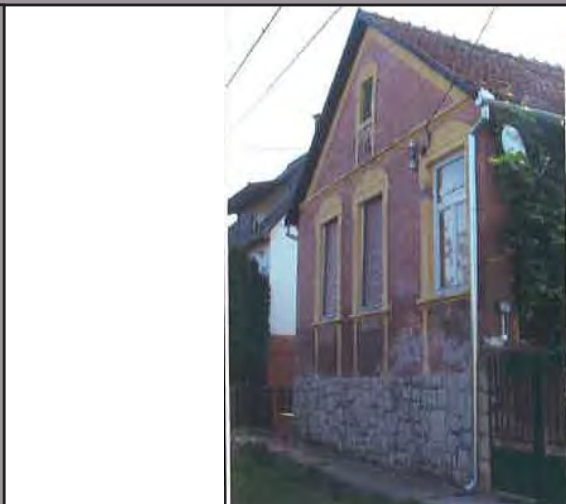
A lakóépület és a gazdasági épület tömege, utcai és udvari homlokzatainak építéskori elemei, kútház.

KORREKCIÓS JAVASLAT

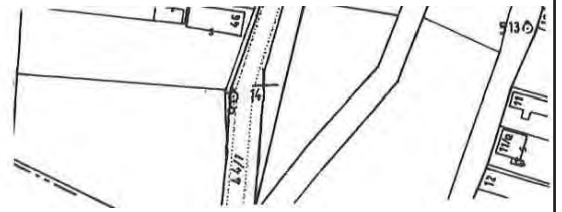
Oromzatán az eredeti kváderosztást vissza kell állítani, padlástéri ablakának, tornácvégeinek keretezését helyre kell állítani. A meglévő kerítés helyett kovácsoltvas, vagy hagyományos léckerítést javasolt készíteni.

RÉGI ÁLLAPOT

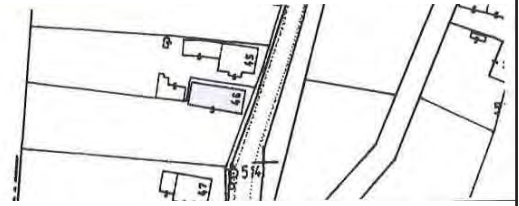
41.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Széchenyi u. 47.	44/1	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Feszület	
LEÍRÁS			
1883-ban készített homokkő kereszt.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
A teljes feszület.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A hiányos kereszt eredeti állapotában visszaállításra került. Állagmegóvási munkálatok elvégzendők.			

RÉGI ÁLLAPOT

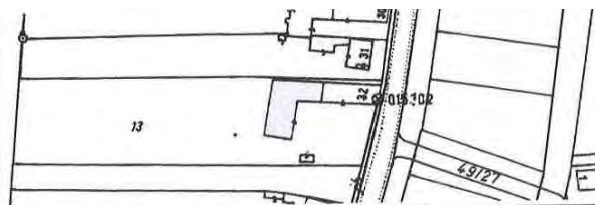
42.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Széchenyi u 46.	2	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Az utcára merőleges, előkertes, nyeregtetős lakóépület, utcai, íves záródású pincelejárattal. Vakolt felületképzésű oromfalas homlokzatán ez eredeti nyílásmérteket megváltoztatták, és a díszítő elemek is eltávolításra kerültek. Az udvar felől falazott, sokszögletű pilléreken nyugvó, mellvédes, tornácerendás tornác látható.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Utcai homlokzatán az eredeti nyílásrend visszaállítása javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

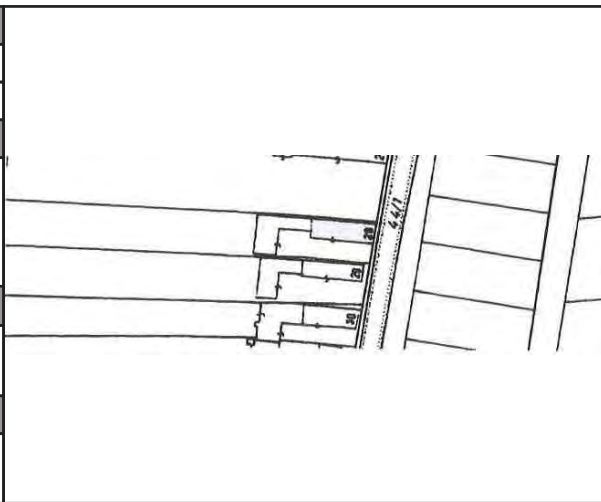
43.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Széchenyi u. 32.	13	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Gazdasági épület	
LEÍRÁS			
Keresztcsűrös, a főépülettel egybeépített gazdasági épület, fehér vakolt homlokzati felülettel, a nyílások körül a falsíkból kiemelkedő vörös, téglá architektúrájú, íves záródású tagolt keretkezéssel.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, homlokzatainak építéskori elemei. Pajta és istállóépület. (A lakóépület 2. kategóriájú védelemben részesült.)			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Szépen karbantartott épület.			

RÉGI ÁLLAPOT

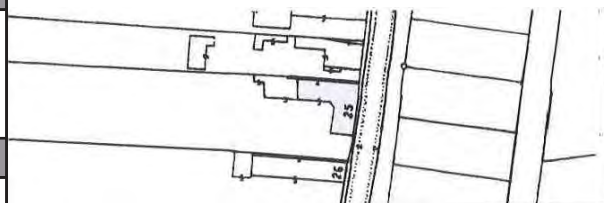
44.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Széchenyi u 28.	17	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Utcavonalas, az utcára merőleges, ormfalas, nyeregtetős lakóépület. Vakolt felületképzésű utcai homlokzatán az eredeti homlokzati elemek eltávolításra kerültek, a nyílásrend a osztatú ablakokkal eredeti.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Egységes visszafogott színezés, az utólagos utcai homlokzati díszítő kövek eltávolítása, az utcafronti kerítés visszaállítása javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

45.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Széchenyi u. 25.	19	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Nyeregvetésű, L alakú hajlított ház utcával párhuzamos tetőgerinccel. Vakolt felületképzésű homlokzatán hagyományos méretű és elrendezésű nyílásokban új osztatlan műanyag ablakok kerültek beépítésre. A nyílásokat szalagkeret, könyöklő- és emelt, díszes, íves szemöldökpárkány övezi, a homlokzatot fejezetes pilaszterek és armírozott sávok tagolják.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építéskori elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az eredeti osztású nyílászárók és a lamellás zsalugáterek visszaállítása javasolt az állagmegővási munkálatok elvégzése mellett.			

RÉGI ÁLLAPOT

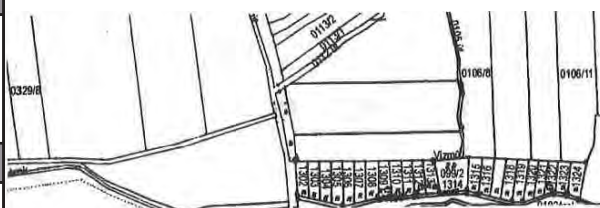
46.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Szabadság utca	492	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Szobor	
LEÍRÁS			
Az I. Világháború helyi hősi halottainak emlékműve. Az elesettek nevei a turul madár talpatzatába épített márványtablán olvashatók. Anyaga kemény mészkő.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
A teljes szobor.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Szépen karbantartott szobor.			

RÉGI ÁLLAPOT

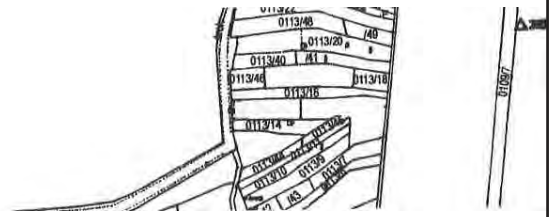
47.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	0104/2	külterületen	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Feszület	
LEÍRÁS			
Homokkő kereszt.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes feszület.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A növényzet romboló ölelésétől megszabadítani.			

RÉGI ÁLLAPOT

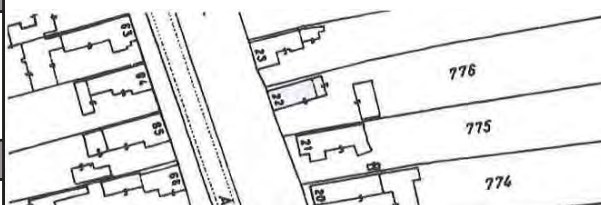
48.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Szentháromság tér	502/4	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Szobor	
LEÍRÁS			
Homokkő szobor 1924-ből.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A teljes szobor.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Tisztítás és rendszeres állagmegővési munkák (impregnálás).			

RÉGI ÁLLAPOT

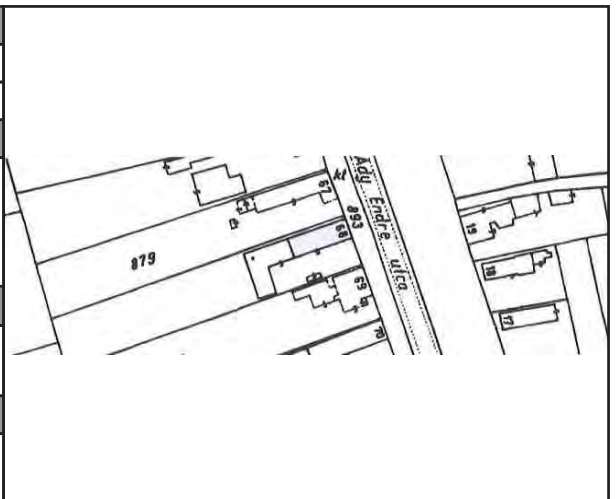
49.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady u. 22.	776	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Előkert nélküli, az utcára merőleges nyeregtetős lakóépület. Eredeti nyílásrendje, nyílászárói és zsalugátere megmaradtak, a homlokzati elemei korábban eltávolításra kerültek. Az udvar felől faragott, festett fa oszlopos nyitott tornác látható.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, tornácos rendje, homlokzati és tornácoldali nyílásrendje, homlokzatainak építészeti elemei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az állagmegóváson túl az egységes tetőhéjazat és a homlokzati díszítés a helyi jellegzetességeknek megfelelően helyreállítandó.			

RÉGI ÁLLAPOT

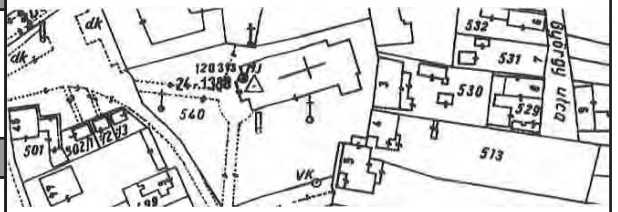
50.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Ady u. 68.	880	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcavonalas, utcára merőleges, nyeregtetős lakóépület. Eredeti nyílásrendje megváltoztatásra, építészeti nyílászárói teljesen, és homlokzati elemei nagyrészt eltávolításra kerültek. Tömege és az udvar felőli négyzetes, falazott pillérekkel épített, mellvédes, zárt tornáca őrzi az építészeti lakóépület értékeit.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>Az épület tömege, tornácos rendje, meglévő oromzati díszítése és kovácsoltvas kerítése.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Homlokzati nyílásrendje és díszítése helyreállítandó.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

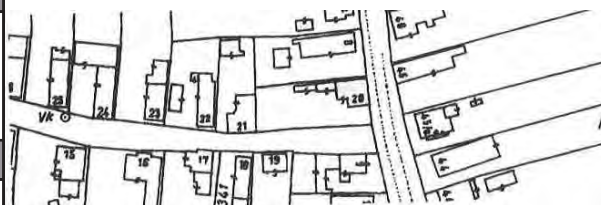
51.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Templom tér	540	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Feszület	
LEÍRÁS			
Fa kereszt és műkö Krisztus szobor, két külön anyagú és készítésű műalkotás érdekes ötvözete.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
Az emlék a konkrét tárgyakon keresztül.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Víztaszító impregnálás.			

RÉGI ÁLLAPOT

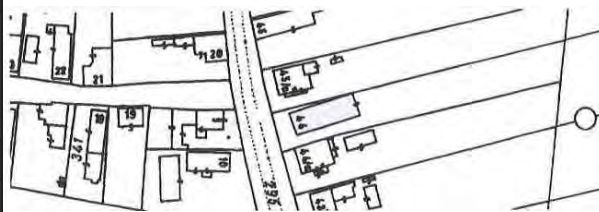
52.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Vörösmarty u. 21.	336	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcára befordított, nyeregtetős, polgáriasult jellegű, magas lábazatú lakóépület. Eredeti tömege és nyílásrendje megmaradt, építéskori nyílászárói teljesen, homlokzati díszítő elemei nagyrészt eltávolításra kerültek.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Homlokzatfestés. Helyreállítandók az eredeti homlokzati díszítések és a festett lábazat.			

RÉGI ÁLLAPOT

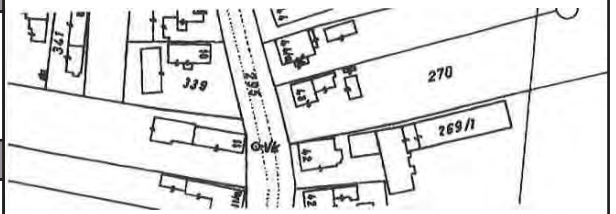
53.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Hunyadi u. 44.	271/3	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Előkertes, egysoros, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület. Eredeti nyílásrendje megváltoztatásra, nyílászárói korábban eltávolításra kerültek. Homlokzati elemei, tömege, és az udvar felől faragott, festett fa oszlopos nyitott tornáca őrzi az építészeti lakóépület értékeit.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, tornácos rendje, tornácoldali nyílásrendje.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Homlokzati nyílásrendje, vakolatdíszei helyreállítandók.			

RÉGI ÁLLAPOT

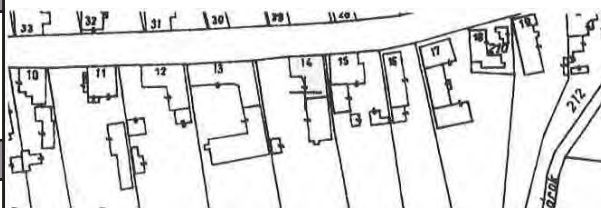
54.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Hunyadi u. 43.	270	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Kerítés	
LEÍRÁS			
Egyedi kovácsoltvas kis- és nagykapu, téglapillérekkel.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMÉK			
A kerítés falazott pillérei.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az ún. "csibe" lemez a kapu aljáról eltávolítandó.			

RÉGI ÁLLAPOT

55.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Deák u. 14.	206	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA			
LEÍRÁS			
<p>Utcára befordított, nyeregtetős, polgárisult jellegű, tűzfalas lakóépület. Eredeti tömege és nyílásrendje megmaradt, homlokzati díszítő elemei (pilasztterek, könyöklő- és koronázó párkányok) felújításra kerültek 2005 óta.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Állagmegóvási munkálatok végzendőek. A tetőhéjalás cserépfedésre történő cseréje javasolt.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

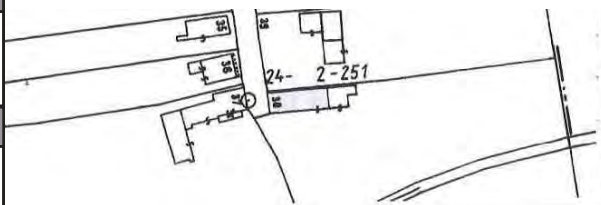
56.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	Deák u. 36.	180	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA			
LEÍRÁS			
Előkertes, egysoros, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület. Eredeti nyílásrendje, nyílászárói és homlokzati díszítése megmaradt. Ezek, és az udvar felőli faragott, festett fa oszlopos nyitott tornáca őrzik az építészeti lakóépület értékeit.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai és udvari homlokzatának építészeti elemei, tornácos rendje.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az épület szépen karbantartott. A homlokzatot takaró magas tuják alacsonyabb cserjére, illetve a redőnyök zsalugáterre való cseréje javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

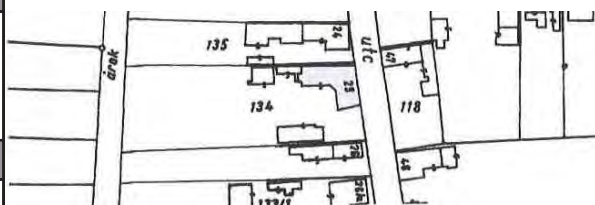
57.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. u. 38.	109	H1
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Utcavonalas, egysoros beépítésű, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület. Eredeti nyílásrendje, nyílászárói és homlokzati díszítése megmaradt.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, utcai főhomlokzatának építészeti elemei, díszes csatornája.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A tornácablak utólagos befalazása a telek zárhatósága érdekében történt, kibontása nem szükséges. A homlokzat felújítása simított vakolattal, a homlokzati díszek helyreállításával, továbbá a kerítés felújítása, illetve egyéb állagmegővási munkálatok elvégzése.			

RÉGI ÁLLAPOT

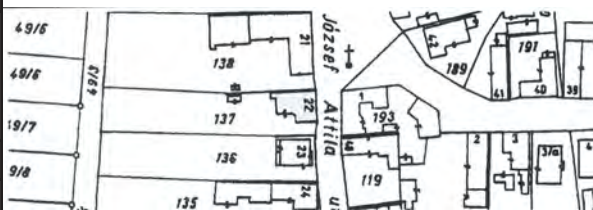
58.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. u. 25.	134	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Utcára befordított, nyeregtetős, polgáriasult jellegű, északi oldalon tűzfalas lakóépület. Eredeti tömege, nyílásrendje és homlokzati díszítő elemei megmaradtak, nyílászáróit kicserélték.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, az oromzati ablakok.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Az épület szépen karbantartott. Az eredeti osztású nyílászárók és zsalugáterek beépítése javasolt hosszútávon.			

RÉGI ÁLLAPOT

59.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSÉG
	József A. u. 22.	137	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
<p>Utcára befordított, nyeregtetős, polgáriassult jellegű lakóépület. Eredeti tömege, nyílásrendje és 3 osztatú nyílászárói megmaradtak, homlokzati elemei eltűntek.</p>			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
<p>Az épület tömege, díszes oromzata.</p>			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
<p>Az utcáfronton az eredeti homlokzati elemek visszaállítása javasolt.</p>			

RÉGI ÁLLAPOT

60.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTÉSG
	József A. u. 53.	184	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Kerítés	
LEÍRÁS			
Eredeti kovácsoltvas kapuzat, díszes öntött-beton kerítésmezők és oszlopok.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEK			
Az eredeti kovácsoltvas kapuzat, az öntött-beton kerítésmezők és oszlopok.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
A kerítés szépen karbantartott. Hosszútávon javaslat a téglavagy vakolt felületű festett lábazat építése.			

RÉGI ÁLLAPOT

61.	CÍM	HRSZ.	VÉDETTSSÉG
	Széchenyi tér 32.	13	H2
ÉPÜLET/ÉPÍTMÉNY FAJTA		Lakóépület	
LEÍRÁS			
Utcavonalas, utcára merőleges nyeregtetős lakóépület. Eredeti nyílásrendje, nyílászárói és homlokzati díszítése megmaradt. A védett kovácsoltvas kis- és nagykapu és a kapuzati pillérek 2005 óta elbontásra kerültek.			
VÉDETT ÉPÍTÉSZETI ELEMEEK			
Az épület tömege, épen maradt építéskori oromzati díszítések.			
KORREKCIÓS JAVASLAT			
Állagmegóvási munkák elvégzése javasolt.			

RÉGI ÁLLAPOT

MÁGOCS

**ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY
RÉGÉSZET
2024**

Tartalomjegyzék

1. Örökségvédelmi hatástanulmány – régészeti munkarész.....	2
2. Törvényi előírások.....	3
3. Mágocs város régészeti örökségének számbavétele.....	4
4. Azonosított régészeti lelőhelyek	8
a) A régészeti lelőhelyek elterjedésének általános jellemzői	10
Tájékoztató irodalom:	21
b) Az ismert régészeti lelőhelyek listája.....	22
5. A tervezett változások régészeti érintettsége és örökségvédelmi javaslatétel	27
A 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről a feladatellátást segítő részei:	37

Mágocs város

A település látképe déli irányból.

1. Örökségvédelmi hatástanulmány – régészeti munkarész

A hatástanulmány Mágocs város településtervéhez készült. A régészeti munkarész elkészítésének célja, hogy a régészeti lelőhelyek és a régészeti érdekű területek számbavételével feltérképezze a kulturális örökség elemeit, és a település fejlesztéséhez kapcsolódó, földmunkával járó beruházások tervezéséhez és kivitelezéséhez segítséget nyújtson.

Jelen Örökségvédelmi hatástanulmány régészeti munkarésze tartalmazza:

- a település közigazgatási területén belül ismert régészeti lelőhelyekre vonatkozó adatokat, valamint a történeti információk elemzéséből levonható következtetéseket,
- a településhez kapcsolódó terepi ellenőrzés örökségvédelmi hatáselemzését.

A munka során fontos szempont volt, hogy a településfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve a területek régészeti felmérése, lehetőség szerint régészeti terepbejárása megtörténjen. Ez a

módszer ugyanakkor csak a nyílt, mezőgazdasági művelés alatt álló területeken hozhat eredményt, amelyet a parcellák aktuális fedettsége és az időjárási körülmények is befolyásolnak. A módszertől a beépített vagy más módon fedett területeken nem várhatunk eredményt. A terepi kutatást légirégészeti felderítés, valamint az elérhető távérzékelési adatok elemzése is kiegészítette. Ezek a rendelkezésre álló ismeretek jobb megértése mellett új régészeti jelenségek, lelőhelyek felderítésére is alkalmasak.

2. Törvényi előírások

A régészeti lelőhelyekkel kapcsolatos törvényi szabályozás alapját a 2001. évi LXIV, a kulturális örökség védelméről szóló törvény adja. Ennek értelmében a köz- és magáncélú fejlesztéseket – így különösen a terület- és településfejlesztés, területrendezés és településtervezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését – e védelemmel összhangban kell végezni (3.§), illetve a nyilvántartott régészeti lelőhelyeken a földmunkával járó beruházásokat a jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni. Amennyiben azok mégis szükségesek, a régészeti feltárási munkák költségeit annak kell fedeznie, akinek a fejlesztés érdekében áll (19.§).

Nagyberuházás esetén a feltárást megelőzően előzetes régészeti dokumentációt kell készíttetni (23.§), melynek feltárási projektterve tartalmazza a régészeti feladatellátásra vonatkozó információkat: a feltárási módját, várható idejét, költségeit, kockázatelemzését. Nagyberuházás esetén a Magyar Nemzeti Múzeumot kell értesíteni a beruházási szándékról, amely koordinálja a területileg illetékes múzeummal a szerződéskötést. Mágocs területén a Janus Pannonius Múzeum a területileg illetékes, megyei gyűjtőkörrel rendelkező múzeum (7621 Pécs, Káptalan u. 5., e-mail: jpm@jpm.hu, telefon: +36 72/514-040, www.jpm.hu; régészeti osztályvezető: Neményi Réka, e-mail: nemenyi.reka@jpm.hu, telefon: +36 30/2575170). Amennyiben régészeti leletek, emlékek kerülnek elő földmunka során, nem nyilvántartott lelőhelyen, úgy a területen a földmunkákat be kell szüntetni, és a feltárást mentő feltárási keretében a területileg illetékes múzeumnak el kell végeznie (24.§). Mágocs területén a földmunkával járó beruházások engedélyezési folyamata során a régészeti lelőhelyekkel kapcsolatos szakhatósági állásfoglalást a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatalának Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya adja.

3. Mágocs város régészeti örökségének számbavétele

Mágocs városa Baranya és Tolna vármegyék határán, a Völgység kistájon helyezkedik el. Északon és északnyugaton a Kapos völgye határolja, dombhátaait a Méhész-patak és annak mellékágai, valamint kisebb patakvölgyek tagolják. A település déli határában a Hábi-patak völgye fut. A település a Hábi-patakba torkolló kisebb mellékágak forrásvidékén helyezkedik el. A részben dombháton fekvő várost északról a Méhész-patak és mellékágainak mély völgye határolja.

A löszös felszín délies irányokban lankásabb oldalakkal rendelkezik, amelyeken jellemző a mezőgazdasági művelés. A meredekebb északias oldalakon, illetve a tagolt felszínen ma is megtalálhatók nagyobb erdőségek, így Mágocs közigazgatási területének északi részét is ez jellemzi. A széles völgytalpakban ingadozó vízjárású patakok futnak, vízmennyiségük ugyanakkor kisebb-nagyobb halastavak, víztározók létrehozására is alkalmas. A történeti térképeket elemezve látható, hogy ez a tájhasználat évszázados múlttal rendelkezik, és a táji adottságokat minden bizonnyal a régészeti korokban is hasonlóképpen használta ki az itt megtelepedett ember.

Mágocs jelentősége közlekedési szempontból a korábbi helyzetéhez képest csökkent, de a térség szempontjából továbbra is fontos maradt. A szilárd burkolatú úthálózat kiépítését megelőző időben a Völgység településeire – ahogy más, hasonló természeti adottságú térségekre is – jellemző volt, hogy a helyi úthálózat a szomszédos településeket szövet-szerűen összekötötte, így minden irányban adott volt a megközelítés lehetősége. Ezeknek az utaknak a vonalvezetése a táji adottságokhoz igazodóan a lehető legrövidebb, vagy legkisebb emelkedésű volt. Mágocs központjából sugárirányú úthálózat haladt a környező települések felé, mely mára lecsökkent, illetve zsákfaluk jöttek létre (pl. Alsómocsolád) az átalakulásnak köszönhetően. Szintént ezt példázza, hogy napjainkban elsősorban a kelet-nyugati közlekedési folyosó ((Dombóvár / Sásd) – Kapossekcső – Szászvár (- Bonyhád)) tartható számottevőnek, míg Döbrököz és Gerényes felé már csak földút vezet. A 18-19. századi térképeket figyelembe véve ez azért is szembetűnő különbség, mert a fő közlekedési irány teljes átalakulását jelzi, hiszen a Döbrököz – Mágocs – Gerényes vonal valójában az észak-déli, Pécs felé irányuló kapcsolatot jelentette egykor.

A település közigazgatási területe a történelem folyamán hasonlóan kedvező feltételeket biztosított az emberi megtelepedésre, amelyet a régészeti lelőhelyek ma még korlátozottan ismert száma is alátámaszt. Mivel Mágocs területének régészeti kutatását csupán közepes szintűnek tarthatjuk, a jelen megfigyelések és a természeti adottságok összevetése alapján minden valószínűség szerint várható még további lelőhelyek előkerülése. Habár Mágocs bel- és külterületén is számos lelőhelyet azonosított eddig a kutatás, pontos képük, funkciójuk a korlátozott felderítési módszerek miatt még nem tisztázott. Kevés ásatás folyt a területen, és

a modern roncsolásmentes régészeti módszerek sem jellemezték a lelőhelyazonosítás folyamatát. Az alaprajzi, szerkezeti kép korlátozott ismeretével nehezen dönthető el, hogy még hol és milyen jellegű lelőhelyek előkerülésére számíthatunk.

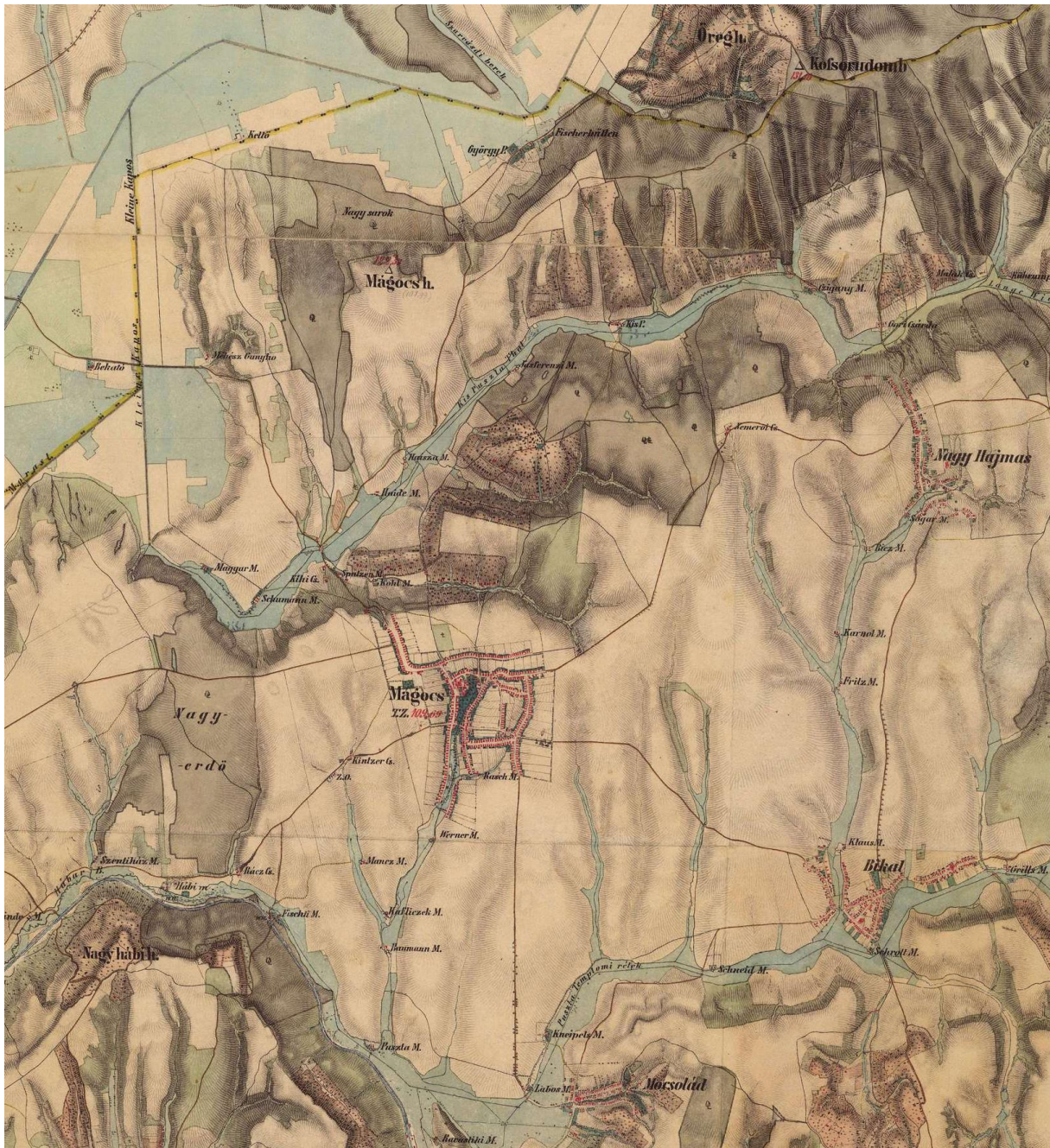
A régészeti lelőhelyek felderítését a művelési kép is befolyásolja. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek a roncsolásmentes régészeti módszerek alkalmazását elősegítik. Ilyen környezetben extenzív módon, terepbejárással, valamint légirégészeti és geofizikai módszerekkel is mód van a történeti és régészeti korszakok emlékéanyagának megismerésére. A roncsolásmentes módszerek ráadásul az ún. „rejtőzködő” lelőhelyek (pl. temetők) – melyeket jellemzően nem éri el/roncsolja a mezőgazdasági művelés – azonosítására is lehetőséget adhatnak.

Mágocs esetében is számítani kell újabb régészeti lelőhelyek előkerülésére, így a jelenlegi megfigyelések csupán a mostani ismeretanyagunkat tükrözik. Mindennemű beruházást, építkezést ennek figyelembe vételével kell végezni, hiszen múltunk emlékei egyszeri, megismételhetetlen és pótolhatatlan értéket jelentenek, felbukkanásuk esetén tudományos megfigyelésük és értékelésük elengedhetetlen!

(1)

(2)

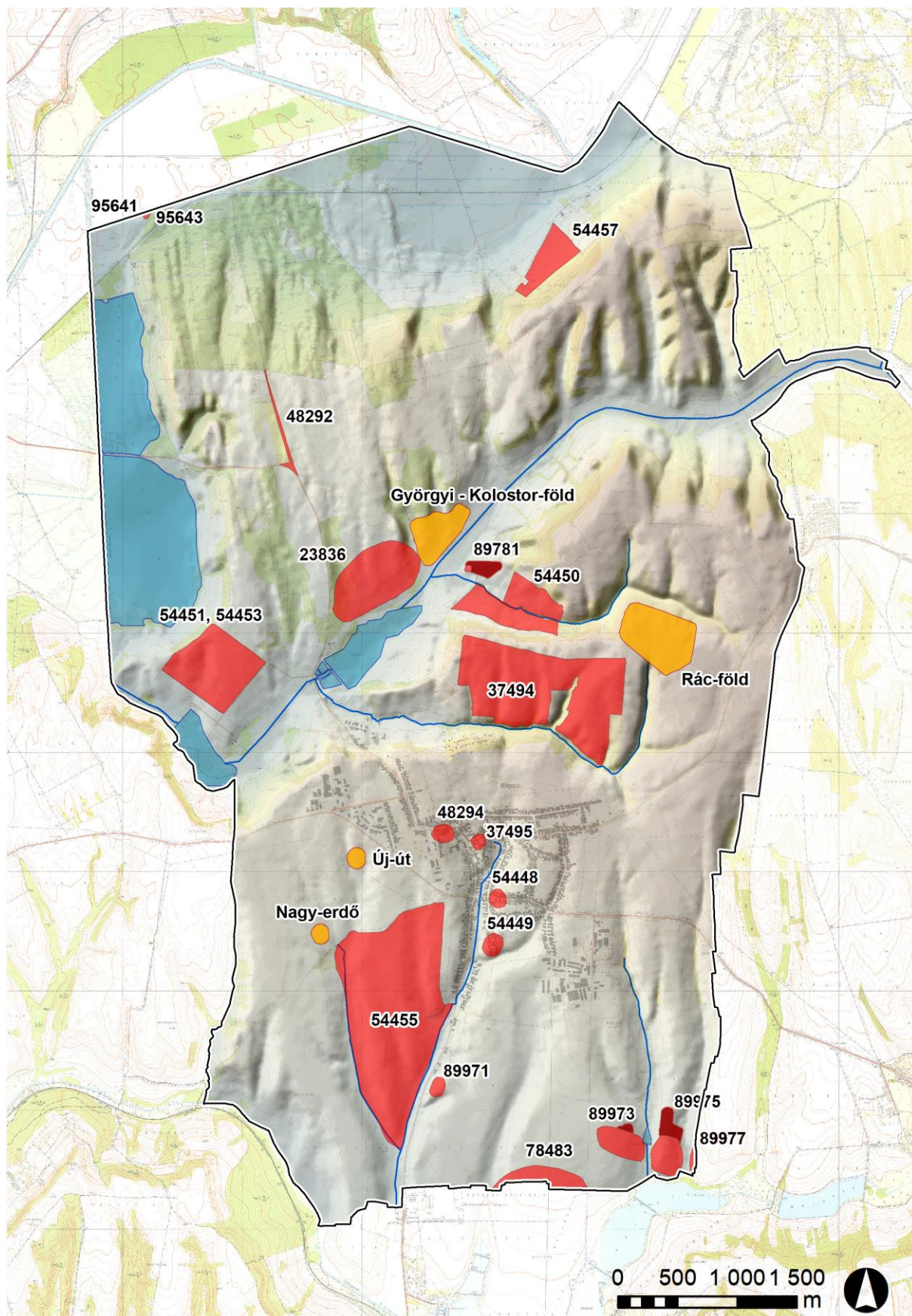
Mágocs és környéke az Első (1) és a Második (2) Katonai Felmérés térképein (18-19. század). A térképeken jól látható a művelési ágak kiterjedése és változása, valamint az úthálózat átalakulása (az Első Katonai Felmérésnél külön jelezve a (Pécs) – Gerényes – Mágocs - Döbrököz szakaszt). (forrás: mapire.eu)

4. Azonosított régészeti lelőhelyek

Mágocs település esetében aránytalanságot találunk a régészeti lelőhelyek előfordulásával kapcsolatban. A település belterületén és szűkebb környezetében viszonylag sűrű a nyilvántartott lelőhelyek száma, míg a közigazgatási terület északi harmadában alig-alig fordulnak elő ilyen helyszínek. Ennek az aránytalanságnak elsősorban kutatottsági háttere lehet, amiben fontos szerepet játszik, hogy a Kapos völgye felé kiterjedt erdősegek vannak.

Jelenlegi ismereteink szerint 23 régészeti lelőhelyről őriz adatokat a nyilvántartás. A településrendezési tervhez készülő örökségvédelmi hatástanulmány az adatok felülvizsgálata során eltéréseket tárt fel, amelynek javított adatait a dokumentáció tartalmazza. A munkához kapcsolódó terepi és légitérészeti kutatások során ezen felül három esetben (89973 – *Kapás-dűlő I*; 89975 – *Kapás-dűlő II*; 89781 – *Györgyi*) vált bővíthetővé a lelőhelyek kiterjedése, és négy új – leletanyaggal is igazolható – lelőhellyel gyarapodott a rendelkezésünkre álló lista (*Györgyi – Kolostor-föld, Nagy-erdő, Rác-föld és Új-út*), valamint további, valószínűsíthetően régészeti lelőhelyekre utaló jelenségek láttak napvilágot, amelyek hitelesítésükig azonban csak jellemzésre kerültek a hatástanulmányban.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek adatait a hatástanulmány táblázatos formában, illetve helyüket és kiterjedésüket térképi melléklettel tartalmazza. Egyedi azonosítójuk minden esetben a régészeti lelőhely-azonosító számuk. Az újonnan azonosított régészeti lelőhelyek hivatalos nyilvántartásba vételükig lelőhely-azonosítószám nélkül, csupán megnevezéssel szerepelnek.

A Mágocs közigazgatási területén azonosított régészeti lelőhelyeket mutató térkép. Bordó színnel a kibővített, sárgával az új lelőhelyek láthatók. (saját munka)

a) A régészeti lelőhelyek elterjedésének általános jellemzői

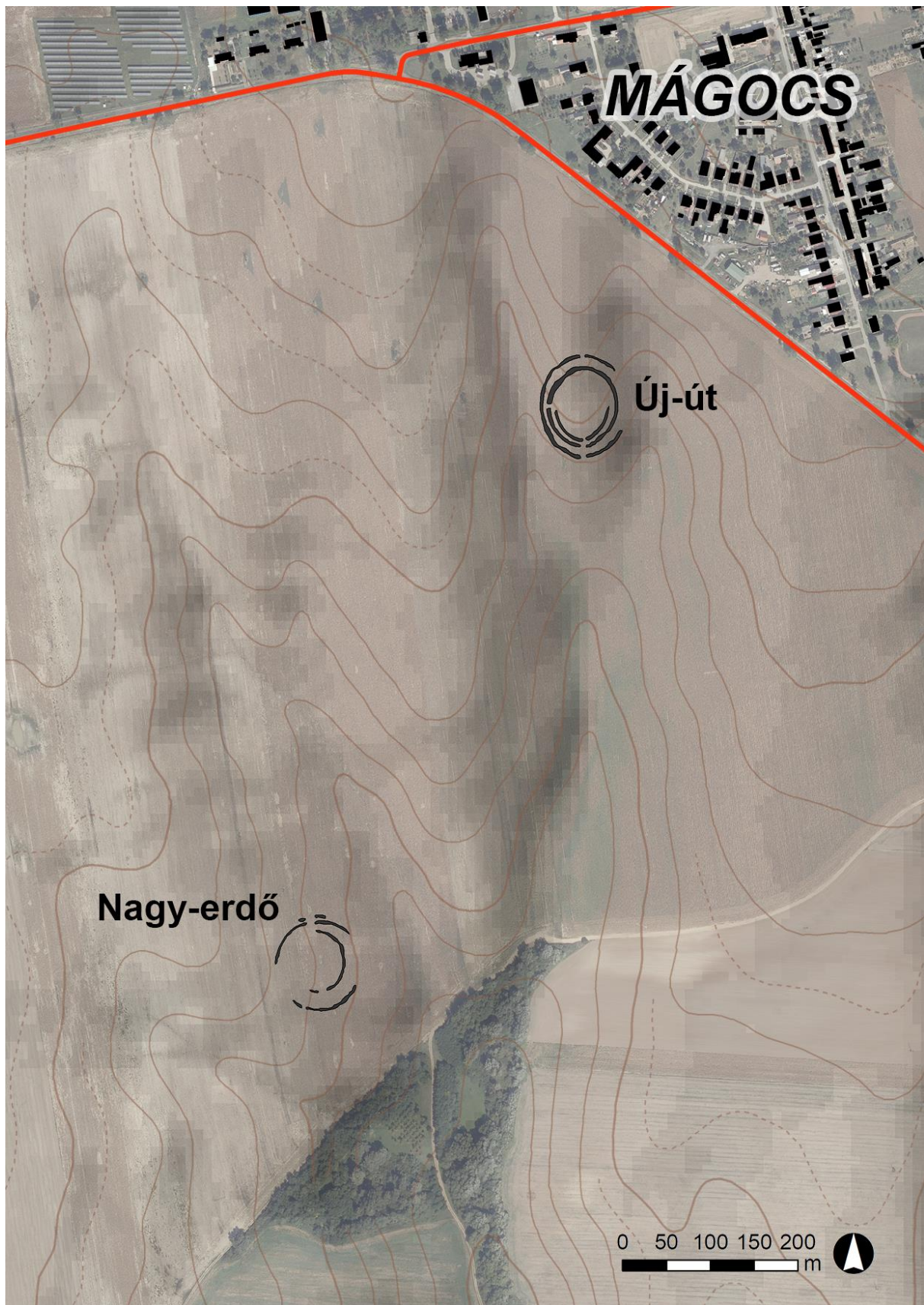
Mágocs város közigazgatási területe az őskortól lakottnak tekinthető. A dombsági felszín gazdag vízhálózata, valamint a lankás délies oldalak a talajviszonyokkal együtt mindenkor jó megtelepedési lehetőségeket biztosítottak. Ennek nyomait számos helyen felfedte a régészeti kutatás, így a belterületen folyó munkák, vagy a külterületi régészeti lelőhelyfelderítés jó betekintést nyújt a térség múltjába. A kutatások ugyanakkor azt is igazolták, hogy a területen továbbra is valószínűsíthető újabb lelőhelyek felbukkanása. Leginkább a délies, vízközeli oldalakon számíthatunk új lelőhelyekre, de a védettebb dombtetőkön, dombfokokon is előfordulhatnak régészeti jelenségek. Tájregészeti szempontból pedig az évszázadokon, és részben akár évezredekken keresztül létező egymásra rétegzett tájhasználati elemek érdemelnek figyelmet.

A térség legkorábbi emlékei az újkőkorbba kalauzolnak minket. A hivatalos nyilvántartásban nevesített újkőkori lelőhelyek (37494 – *Hundsberg*, 54451 – *Hosszúszó*, 89975 – *Kapás-dűlő II.*) mellett légitregészeti kutatással lehetett azonosítani, és leletanyaggal is hitelesíteni további kettőt, a korszakba sorolható lelőhelyet (*Nagy-erdő*, *Új-út*). A Mágocs délnyugati előterében, délies dombnyúlványokon fekvő, nagyjából 100 méter átmérőjű, ún. körárokrendszerek a térségben, még inkább Pécs délies előterében jelentős számban váltak ismertté az utóbbi évtizedekben, így az újabbak megjelenését nem tarthatjuk meglepőnek. Egymáshoz közeli fekvésük és hasonló szerkezeti képük ugyanakkor felhívja a figyelmet további kutatásuk fontosságára, ahogy a területükről gyűjthető leletanyag korlátozott száma is kiegészítést igényel.¹

Új-út körárokrendszerének nyomai a levegőből. (2024. március 18; saját felvétel)

¹ Megjegyzendő, hogy a terepi ellenőrzések során a rendkívül száraz talajfelszín még a légitregészeti kutatások alapján szerkezetiileg jól azonosítható és GPS-szel követhető lelőhelyek esetében is alig eredményezett leletanyagot, így az jelenlegi extenzív terepbejárások negatív eredményei nem jelenthetik azon területek régészeti érintettségének a hiányát!

Nagy-erdő és Új-út neolitikus kőrökrendszerek a domborzati viszonyok tükrében, Mágocs délnyugati előterében. Szerkezeti képük távérzékelési adatok alapján készült. (saját munka)

A rézkort néhány lelőhely képviseli a területen, az 54455 – *Vargyas*, a 89977 – *Kapás-dűlő*, és a 95643 számú *Méhész-dűlő II.* A térképre tekintve jól látható, hogy ez a korszak egyrészt a Kapos árterének peremén, egy kisebb kiemelkedésen volt megfigyelhető, másrészt a Hábi-patak mellett és az abba torkolló patakok mentén azonosította a kutatás. Előkerülésükben a vízközelségen túl különleges sajátosságot nem ismerünk, így a jövőben is várható ilyen időszakba tartozó lelőhelyek és leletek előkerülése Mágocs térségében.

A bronzkort számos lelőhelyen azonosította a kutatás a település térségében. A domblábi, ártérperemi, vizekre támaszkodó lelőhelyek mellett (37494 – *Hundsberg*, 54455 – *Vargyas*, 54457 – *Kipusztá és Falugyörgyi között*, 89971 – *Első-Kapás*, 89977 – *Kapás-dűlő*, 95641 – *Méhész-dűlő I. és 95643 – Méhész-dűlő II.*) immár egy erődített telep is ismertté vált Mágocson. Utóbbi távérzékelési módszerekkel lehetett azonosítani, létét és korát a terepi ellenőrzés is megerősítette. A településtől északkeletre, a régészeti forrásként régóta ismert *Hundsberg* keleti folytatásában található *Rác-föld* leszakadó északi dombvéggként kitűnő természetes védelmet adott, míg a déli és keleti irányban húzódó dombtetőn a védelmet mesterséges sánc-árok rendszerrel oldották meg egykori lakói. A plató talajába bemélyített árokrendszer a védművek felhagyása után a felszínre hulló csapadék természetes elvezetőjeként erodálódott tovább, így nem csak a dombperemen, de a dombtetőn is érzékelhetők ezek a bemélyedések. A lelőhelyet a légirégészeti adatok alapján négyszeres árokrendszer tagolja, a dombvégi „fellegvártól” számított első harmon belül pedig a megtelepedés nyomai (gödrök) is felfedezhetők voltak. Sűrűségük és mennyiségük „kifelé” egyre ritkul, amely a területhasználatra utal. Az erődített telepről minden irányba kitűnő kilátás van, így az a helyszín nem csupán természetes védelemmel, de uralkodó pozícióval is rendelkezett. Az ilyen típusú lelőhelyek gyakoriak a térségben, névadó helyszínei között említhető Zók (Baranya vármegye; *Vučedol-Zók kultúra*) vagy Somogyvár (Somogy vármegye; *Somogyvár-Vinkovci kultúra*) erődített települése.

Bronzkori erődített telep a Rác-földön. A légi felvétel északnyugati irányból, a dombletörés felől mutatja a lelőhelyet, jobbra hátul Mágoics, a távolban a Kelet-Mecsek látszik. (2024.03.18; saját felvétel)

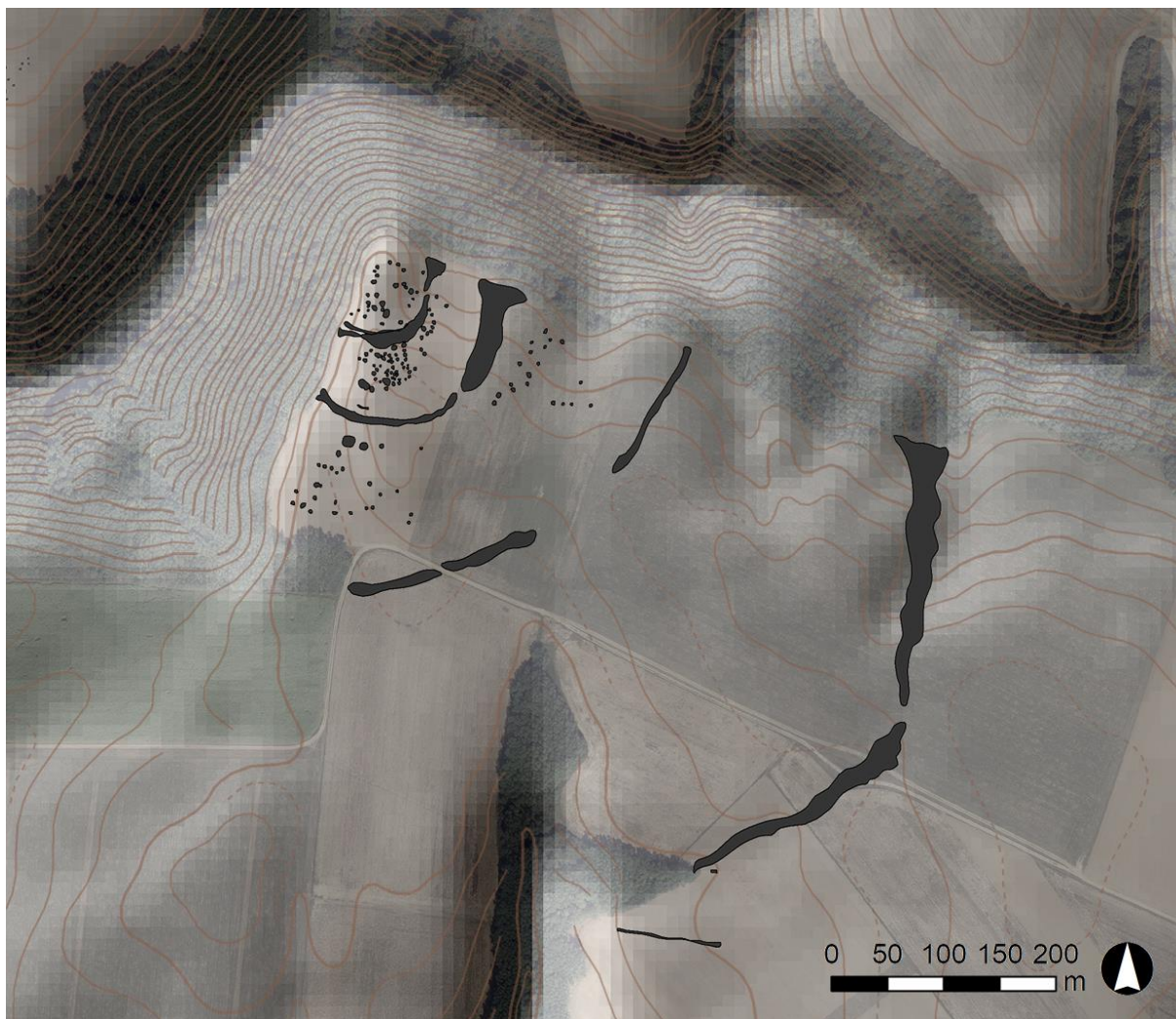
A „fellegvár” képe délnyugati irányból. A két árokkaal övezett területen belül a megtelepedés nyomaira utaló gödörrendszert lehet megfigyelni. (2024.03.18; saját felvétel)

Az erődített telep kelet, északkelet felől fényképezve. Előtérben a külső árok parcellákon át követhető mélyedése látszik, balra hátul Mágocs, jobbra a távolban Dombóvár rajzolódik ki. (2024.03.18; saját felvétel)

A fenti felvétel az árokrendszer jelölésével. (saját munka)

A Rác-föld bronzkori erődtített telep távérzékelési adatokon alapuló jelenség-rajza. A térképen jól érzékelhető a stratégiai helyzetet kiemelő északias dombletörés, valamint a lelőhelyet szakaszoló árokrendszer. A fellegvár irányában egyre sűrűsödő gödörrendszert azonosíthatunk. (saját munka)

Mágocs vaskori öröksége egyelőre csupán három helyszínről ismert (*48292 – Flasics-tanya, 54448 – Gyógyszertár, 95643 – Méhész-dűlő II.*). Önállóan eddig csak a település belterületéről tudunk, a *Gyógyszertár* lelőhelyről vaskori anyagról (temetkezéshez kapcsolódó jelenségek és leletek), míg a többi helyszín többkorszakú lelőhely. Fekvésük alapján a település közigazgatási területén várható további vaskori lelőhelyek előkerülése.

A római kor emléanyagában érdekességnek tartható, hogy a többi korszakkal ellentétben viszonylag sok ilyen lelőhely és lelet került elő Mágocs belterületén. Ennek jelentősége nem csupán az arányokban, hanem a lelőhelytípusokban is megfigyelhető. Ezek többnyire a késő római időszakhoz kapcsolódnak. A *Templom tér 1. (37495)* és a közelében fekvő, Ady utca 90-nél (*48294 – Ipartestület épülete mögött*) feltárt temetkezések és sírkamra mellett a település déli részénél római villát feltételeznek (*54449 – József Attila u. 39.*). Ez utóbbit a beépítettség

miatt egyelőre nem tudjuk megerősíteni, de a jelenségek sűrűsödése és a mai település fekvése és természetföldrajzi adottságai közötti összefüggéseket érdemes szem előtt tartani. A Pécs (Sopiana) felől a Kapos völgy irányába haladó út, valamint a kelet-nyugati irányok csomóponti szerepe meghatározó lehetett a római kori megtelepedés esetében, és a temetkezésekhez egykor település, villagazdaság, vagy akár egy útállomás is tartozhatott. Ezek nyomai legnagyobb valószínűséggel Mágocs belterületén, az épületek alatt és a kertekben lehetnek, tehát a fejlesztésekkor, építkezéseknél ezekre figyelemmel szükséges eljárni. Római kori emlékeket emellett a *Flasics-tanya* (48292) környékén, a *Szőlőhegyen* (54450, a leletek temetőt sejtetnek), valamint Mágocstól délre, a többkorszakú *Vargyas* (54455) lelőhelyen ismer a kutatás.

A római kort követő népvándorláskor időszakából nincs nyilvántartott lelőhely Mágocs térségében. Ennek magyarázatát nem ismerjük, de valószínűleg csak a kutatatlanság áll a háttérben.

Mágocs térsége az Árpád-kortól napjainkig sok változáson ment keresztül. A mai település közigazgatási területén számos falu osztozott, méretük és létük a történelem viharos évszázadainak köszönhetően többször változott, míg végül egyetlen olvasztótégelyben, Mágocs városában egyesült. Az évezredes történelem emlékeit a helynevek, a történeti források, az okleveles adatok és természetesen a régészeti leletanyag őrzi, de a rendelkezésre álló információk még messze nem adnak teljes képet róluk. Hiába ismerjük a történeti források alapján a falvak neveit, birtokosait, történelmük számos pontját, sokszor még pontos helyüket sem tudta meghatározni a kutatás.

A település névadó családja az Sente-Mágocs nemzetség volt, amelynek tolnai-baranyai ága birtokolt területeket a térségben. Habár a források a tolna-baranyai ágát említik a családnak, esetünkben fontos megjegyezni, hogy Mágocs az egykori Tolnavármegye részét képezte.

A névadó családhoz köthető a **Mágocs** településen Szent Péter tiszteletére alapított kolostor. Ennek első, bizonytalan említését 1223-ból ismerjük, 1251-ben azonban már biztosan erről értekezik a forrásadat. Utoljára 1542-ben említik a birtokai kapcsán. Ezt követően csupán a 18. századból maradt feljegyzés az immár romos – Szent András tiszteletének szentelt – templomról. 1738-ban fatemplom épült, majd 1800-1805 között a mai plébániatemplom vette át ennek helyét és szerepét.

A térségben létező települések közül **Kápás** falut okleveles adat 1339-ből említi legkorábban. A falu Mágocstól kelet, délkeletre helyezkedhetett el, egykori helyére utalnak a bikali határban található helynevek, valamint a történeti források útadatai is. Régészeti szempontból a bikali-alsómocsoládi határban, a Hábi-patak északi, jobb partján találunk Árpád- és középkori

leletanyagot adó lelőhelyeket, vagy lelőhelyrészeket, amelyek kiterjedését a hatástanulmányhoz kapcsolódó távérzékelési, légirégészeti kutatás kibővíthette. A *Kapás-dűlő I. (89973)* lelőhely északi részén gödrök, gödörházak nyomait lehetett megfigyelni a növényzet segítségével, míg tőle keletre, a *Kapás-dűlő II. (89975)* lelőhely északi részét terjeszthettük ki egy erődítés árkaiknak, valamint gödrökre és árkokra utaló jelenségeknek a légirégészeti nyomaival. A kitűnő megtelepedési körülmények között található lelőhelyek (a részben Bikalhoz tartozó *Kapás dűlő – 89977* lelőhellyel együtt) kisebb patakölgyekkel szabdalta délies domboldalakon fekszenek, elképzelhető, hogy szerkezetük megismerésével egységesíthetők lesznek a jövőben. Jelentőségük nem csupán Mágocs története, de a tervezett M9-es gyorsforgalmi út nyomvonalára szempontjából is figyelmet érdemel a jövőben.

Jelentős településként tarthatjuk számon az egykori **Györgyit** (Györgyipusztát). Az elsőként 1424-ben említett helység a Györgyi-Bodó családról kapta nevét, amely a kutatások szerint a Szent-Mágocs családból sarjadhatott ki. Az egykori település jelentőségét ferences kolostora adta, amelynek első említése 1459-ben tűnik fel a forrásokban. Nem sokkal később, 1455-ben a helység plébániatemplomáról is értesülhetünk. A kolostor és a település életében, ahogy a térségben általában, komoly változást hozott a török hódítás időszaka. A györgyi kolostorban 1526 és 1529 között minden bizonnyal szünetelt a szerzetesi élet, sorsát pedig a török megszállás pecsételhette meg később. A 18. század közepén arról értesülünk, hogy Györgyipusztán még láthatók voltak templom romjai, amelyet megerősít, hogy az Első Katonai Felmérés térképén is azonosítható mind a kolostor, mind a Mész-patak keleti oldalán található plébániatemplom romja. A forrásadatok és a helynevek alapján jól azonosítható az egykori település és kolostora, míg a patak túloldalán levő plébániatemplom fellelésére csak később került sor. Régészeti szempontból elsőként Rómer Flóris kutatta a helyszínt 1866-ban, a 20. század végén pedig légi felvételek és terepi kutatás során lokalizálták a lelőhelyet. A középkori mezőváros fölötti oldalon, ma erdőben fekszenek a kolostor romjai, a patakölggyben egykor duzzasztott halastó feküdt, míg a forrásokban említett plébániatemplom a túloldalon állt. Örökségvédelmi szempontból érdekes, hogy a lelőhelyet 23836-os azonosító számmal, *Kolostor dűlő* néven rögzítette a nyilvántartás, de nem a jól adatolt helyen, hanem a patak folyásirányában délnyugat felé, a lelőhely szomszédságában. A hatástanulmányhoz kapcsolódó légirégészeti és terepi ellenőrzések szerint *új lelőhelyként* a mezőváros területe is jelölve lett (egyelőre még azonosító nélkül, csupán névvel – *Györgyi – Kolostor-föld* – jelenik meg), míg a nyilvántartott lelőhely (23836) továbbra is létezik, lelőhely-státuszának alátámasztására/cáfolatára a növényzeti fedettség miatt jelenleg nem volt mód.

Olaszfalut a 15. század utolsó harmadából ismert okleveles adat említi először (1475). A település Mágocstól dél, délnyugati irányban fekkent, ahogy a helynevek utalnak rá. Régészeti lelőhelyet egyelőre nem tart nyilván a kutatás a Hábi-patak melletti oldalon a jelölt helyen, a légirégészeti felderítés ugyanakkor több olyan jelenséget rögzíthetett

(gödörnyomokat, stb.), amelyek megtelepedésre, esetleg a középkori településre utalhatnak. A jelenségek régészeti igazolásáig a helyszín továbbra sem nyilvánított lelőhely.

1487-ben említik először **Vargyas** helységet, amely legnagyobb valószínűséggel Mágocs déli előterében feküdhett a helynevek tükrében. A kis település a 17. században, Olaszfalival egyidőben válhatott puszttá. Ezen a részen 54455 – *Vargyas* néven többkorszakú, középkori leleteket is ismerő lelőhelyet tart nyilván a kutatás. A területen a légitérészeti kutatás régészeti jelenségeket fedett fel, amelyek között megtelepedésre utaló gödrök és gödörházak nyomai, valamint egy körárok is megfigyelhető.

A legkésőbbi említésű (1542) **Hosjúsó**, vagy **Hosszúsó** település Mágocstól északnyugati irányban, a Méhész-patak mentén helynevekkel jelölt térségben keresendő. A török hódoltság idején elnéptelenedő település helye és szerkezete pontosan nem ismert, de 54453 – *Hosszúsó II.* néven középkori leleteket adó lelőhelyet tart nyilván a kutatás a térségben. Közelében egy körárok képét rajzolta ki a távérzékelési adatokon a növényzet, amely akár egy templom körítőárka is lehet, de a helyszín terepi ellenőrzését és hitelesítését a jelenlegi terepi feltételek nem tették lehetővé, így régészeti nyilvántartásba vétele is várat magára.

A török kor háborúi nem csak az élet lehetőségére voltak hatásban, hanem jelentős társadalmi átalakulást is magukkal hoztak. Az elmenekült, kipusztított településekre és környezetükbe délszláv népesség, rácok települtek be. A fenti felsorolásban szereplő egykori falvak lakossága is kicserélődött, és a török kiűzését követő források szerint rendre egy kettősség, keresztény birtokosság (pl. Pápán lakó pálosok) és rác lakosság jellemezte a környéket. E lakosságot vagy kitelepítették, vagy a Rákóczi szabadságharc viszontagságaiban elmenekült, vagy elpusztult, így a következő népességcserére a 18. században került sor. Az ekkor visszatelepült magyar, illetve a betelepült német lakosság kezdte újra az életet (hogyan aztán a második világháborút követően jelentős számban telepítsék ki utóbbi a településről). Mágocs a mai képét, rangját a 19. századra nyerte el, ekkor mezőváros lett, 2009-ben pedig városi rangú településsé válhatott.

Jól látható, hogy Mágocs környezetében korábban számos kisebb-nagyobb település létezett, amelyek történetének alapvetően az oszmán hódítás és utóélete vetett véget. Mágocs ebben a helyzetben központi, gyűjtő szereppel létezhetett, így minden bizonnyal a környező települések pusztasodásával azok lakossága részben Mágocsét gyarapíthatta, a helyszín központi szerepét erősíthette, és ezzel a 18. századi lakosságcsere során is területe népesülhetett be.

Összefoglalóan elmondható, hogy Mágocs közigazgatási területén a rendelkezésre álló régészeti anyag is mutatja, hogy a település az őskorig visszavezethető, több évezredes múlttal rendelkezik, így ennek felkutatása, és a település történetének vizsgálata fontos feladat lehet a jövőben.

Kápás falu környezete északnyugati irányból fényképezve. (2024.03.18; saját felvétel)

Előtérben Györgyi – Kolostor-föld lelőhely, míg a patak túlsó felén Györgyi plébániatemplomának lelőhelye. A források alapján a halastó a patak kiszélesedő völgyében lehetett. (2024.03.18; saját felvétel)

Olaszfalu feltételezett térsége északkeleti irányból fényképezve. (2024.03.20; saját felvétel)

Tájékoztató irodalom:

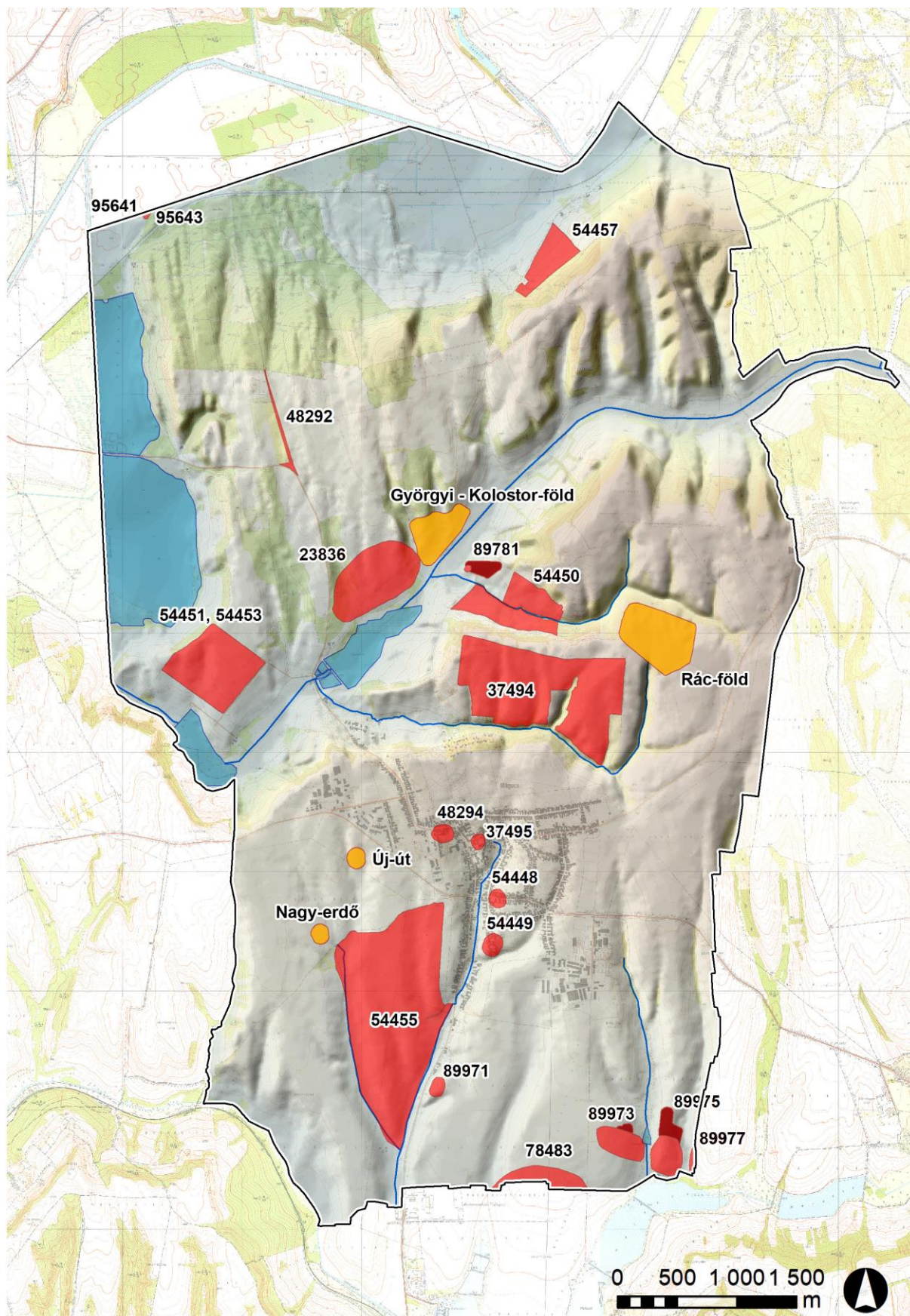
- Bándi G. (szerk.): Baranya megye története az őskortól a honfoglalásig. Pécs 1979
- Bertók G. – Gáti Cs.: Régi idők – új módszerek. Budapest-Pécs 2014
- Csánki D.: Magyarország történelmi földrajza II. Budapest 1894
- Dövényi Z. (szerk.): Magyarország kistájainak katasztere IV. Budapest 2010
- Füzes M. (szerk.): Mágocs 1251-2001. Mágocs 2001
- Györffy Gy.: Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza I. Budapest 1963
- K. Németh A.: A középkori Tolna megye templomai. Pécs 2011
- K. Németh A. – Máté G. Horhosok, puszták, bűvölíkok. Pécs 2020
- Káldy-Nagy Gy.: Baranya megye XVI. századi török adóösszeírásai. Budapest 1960
- Kiss L.: Földrajzi nevek etimológiai szótára. Budapest 1988
- Pesti F.: Baranya megye földrajzi nevei I. Pécs 1982.
- Teufel, F.: Mágocs. Mágocs 1989

b) Az ismert régészeti lelőhelyek listája

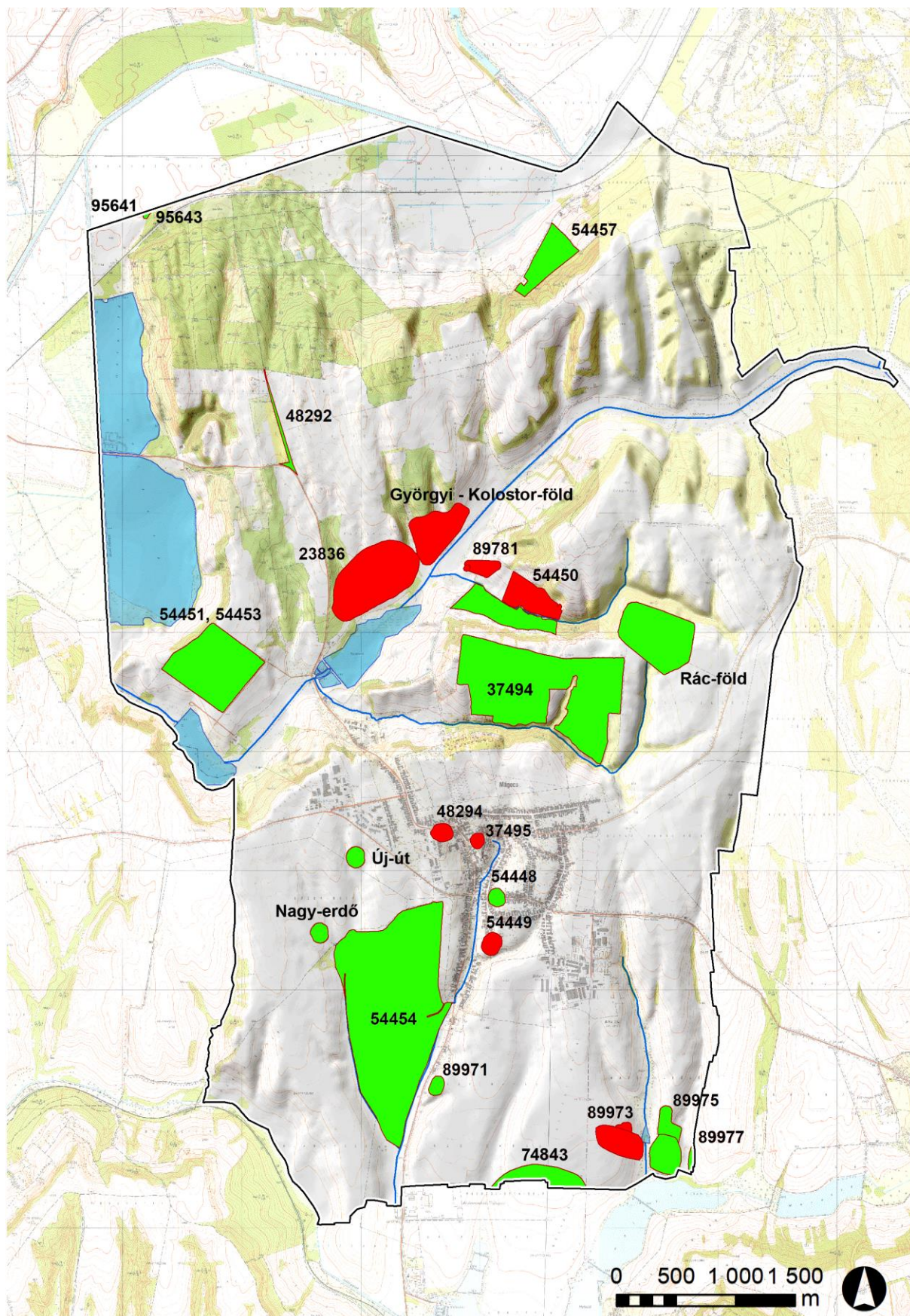
A listában szereplő helyszínek részletes leírása és térképi ábrázolása a melléklet részét képezi.

Lelőhely azonosító	Név	Korszak	Helyadat
23836	Kolostor dűlő	középkor	igen
37494	Hundsberg	őskor, bronzkor, lengyeli kultúra, dunántúli vonaldíszes kerámia kultúra	igen
37495	Templom-tér 1.	római kor	igen
48292	Flasics-tanya	kelta, bronzkor, római kor	igen
48294	Ipartestület épülete mögött	késő római kor	igen
54448	Gyógyszertár	kelta	igen
54449	József Attila u. 39.	római kor	igen
54450	Szőlőhegy	római kor	igen
54451	Hosszúszó	lengyeli kultúra	igen
54453	Hosszúszó II.	középkor	igen
54455	Vargyas	középkor, rézkor, bronzkor, római kor	igen
54457	Kispusztá és Falugyörgyi között	makói kultúra, Somogyvár-Vinkovci-kultúra	igen
74843	Mágocsi útra dűlő	őskor, középkor	igen
89781	Györgyi	középkor	igen
	lelőhely kiegészítés		igen
89971	Első-Kapás	bronzkor	igen
89973	Kapás-dűlő I.	Árpád-kor	igen
	lelőhely kiegészítés		igen
89975	Kapás-dűlő II.	középkor, lengyeli kultúra	igen
	lelőhely kiegészítés		igen
89977	Kapás-dűlő	rézkor, bronzkor, középkor	igen
95641	Méhész-dűlő I.	bronzkor, késő középkor, ismeretlen kor	igen
95643	Méhész-dűlő II.	bronzkor, rézkor, késő középkor, vaskor	igen

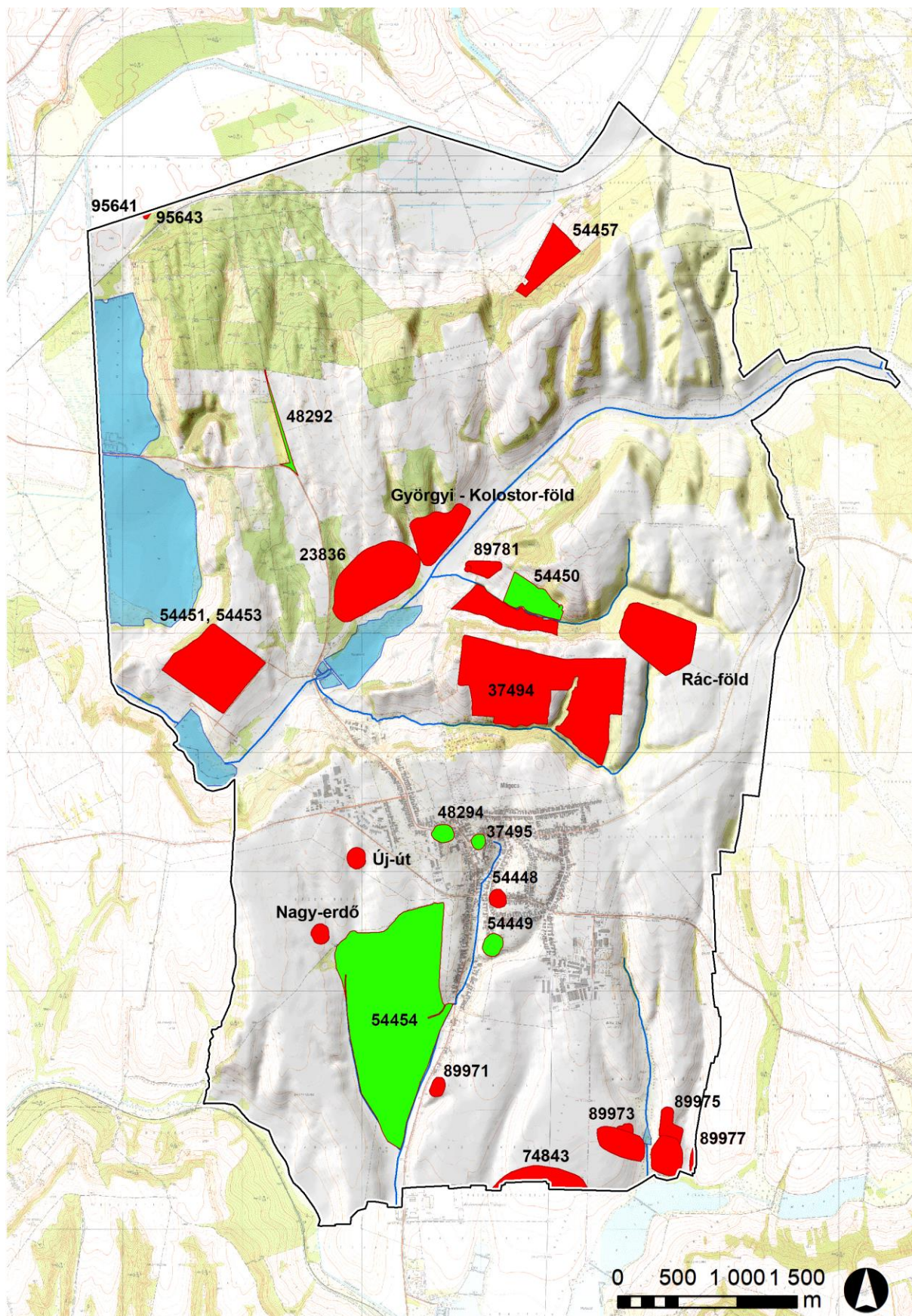
nyilvántartásba vétel folyamatban	Györgyi – Kolostor-föld	középkor	igen
nyilvántartásba vétel folyamatban	Nagy-erdő	újkőkor	igen
nyilvántartásba vétel folyamatban	Rác-föld	bronzkor	igen
nyilvántartásba vétel folyamatban	Új-út	újkőkor	igen

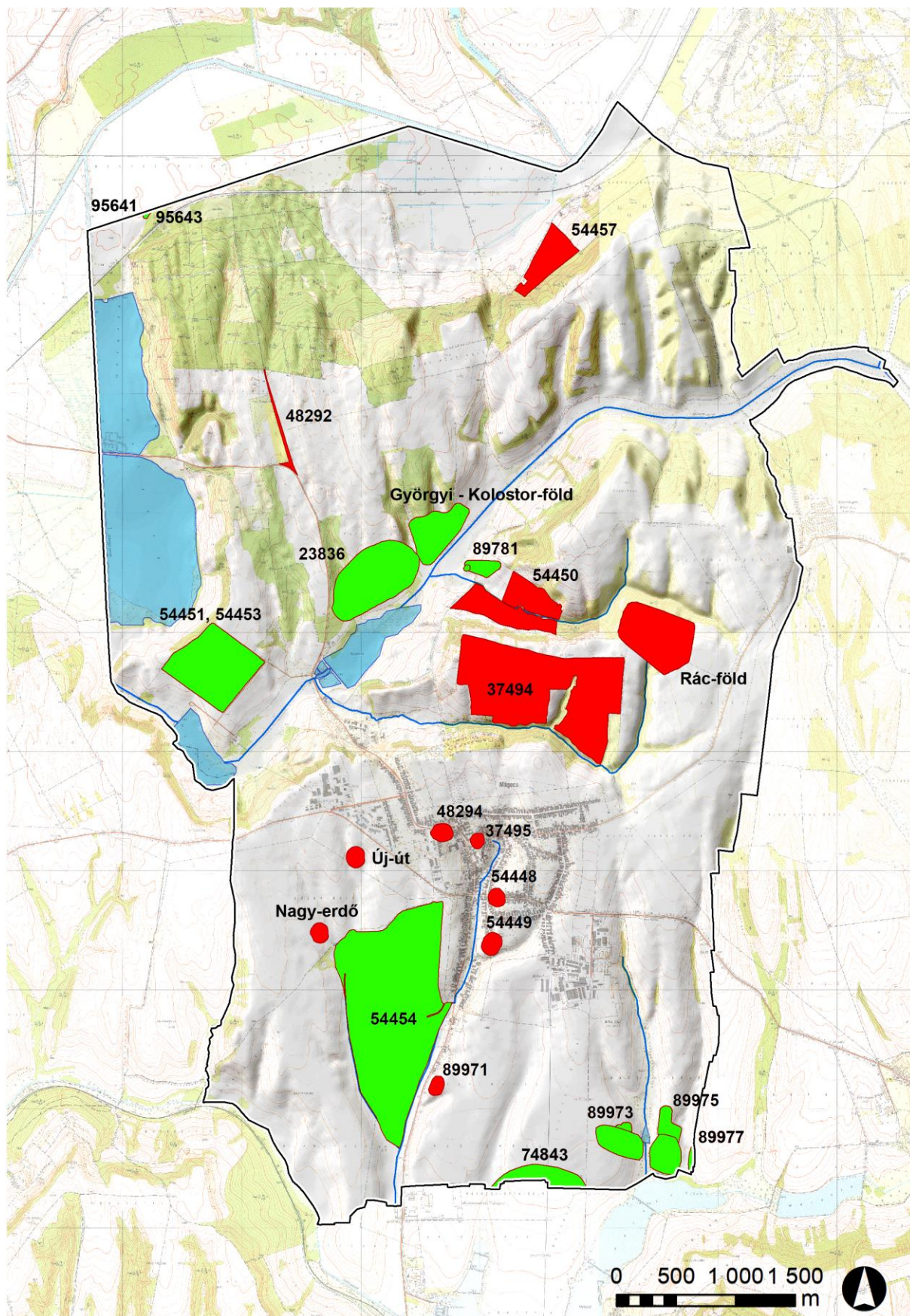
A Mágocs város közigazgatási területén nyilvántartott régészeti lelőhelyek térképe. (A bordó és sárga színekkel jelölt kiegészítések és új lelőhelyek a táblázatban is hasonlóképpen jelennek meg.) (saját munka)

Az ismert lelőhelyek korszak szerinti megoszlását mutató térkép: őskori lelőhelyek (zöld). (saját munka)

Az ismert lelőhelyek korszak szerinti megoszlását mutató térkép – a római kori lelőhelyek (zöld). (saját munka)

Az ismert lelőhelyek korszak szerinti megoszlását mutató térkép – Árpád-kori és középkori lelőhelyek (zöld).
(saját munka)

5. A tervezett változások régészeti érintettsége és örökségvédelmi javaslatétel

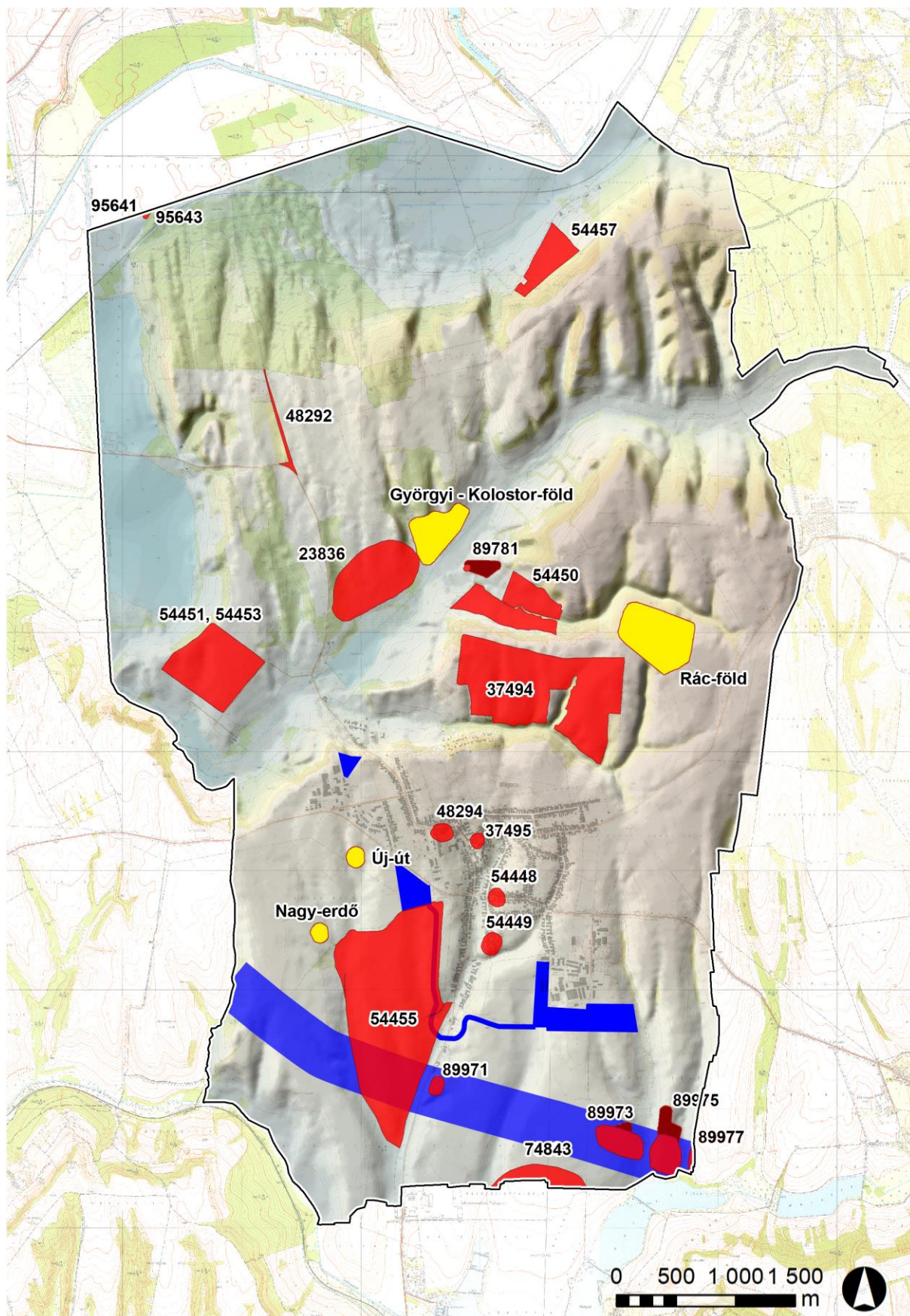
A Mágocs város településtervében tervezett változtatási szándékok több helyen érintenek nyilvántartott régészeti lelőhelyeket. A kutatások ugyanakkor arra hívják fel a figyelmet, hogy a jelen ismereteink szerint rendelkezésünkre álló adatok korlátozottan tekinthetők, ennek figyelembe vételével pedig nem csupán a nyilvántartott lelőhelyek védelmére kell tekintettel lenni, hanem újak előkerülésére is számítani lehet.

A változással érintett részeket Mágocs ipari területeinek szomszédságában, a város északnyugati és délkeleti részén, valamint az elkerülőút mentén jelölték ki. Ezen kívül a település déli határának közelébe tervezik az M9-es gyorsforgalmi utat, amelynek nyomvonala több lelőhelyet, vagy lehetséges lelőhelyet is érint.

Mágocs belterületén több ismert régészeti lelőhely is van, de a régészeti örökség azonosítását a beépítettség jelentősen korlátozza. Ezen a területen vaskori és római kori leleteket és jelenségeket hoztak napvilágra a kutatások.

A településtől északra, a Hundsborgen, mellette a Rác-földön, valamint a Szőlőhegyen szintén több korszak anyaga képviselteti magát, köztük fontos középkori lelőhelyek is (pl. Györgyi).

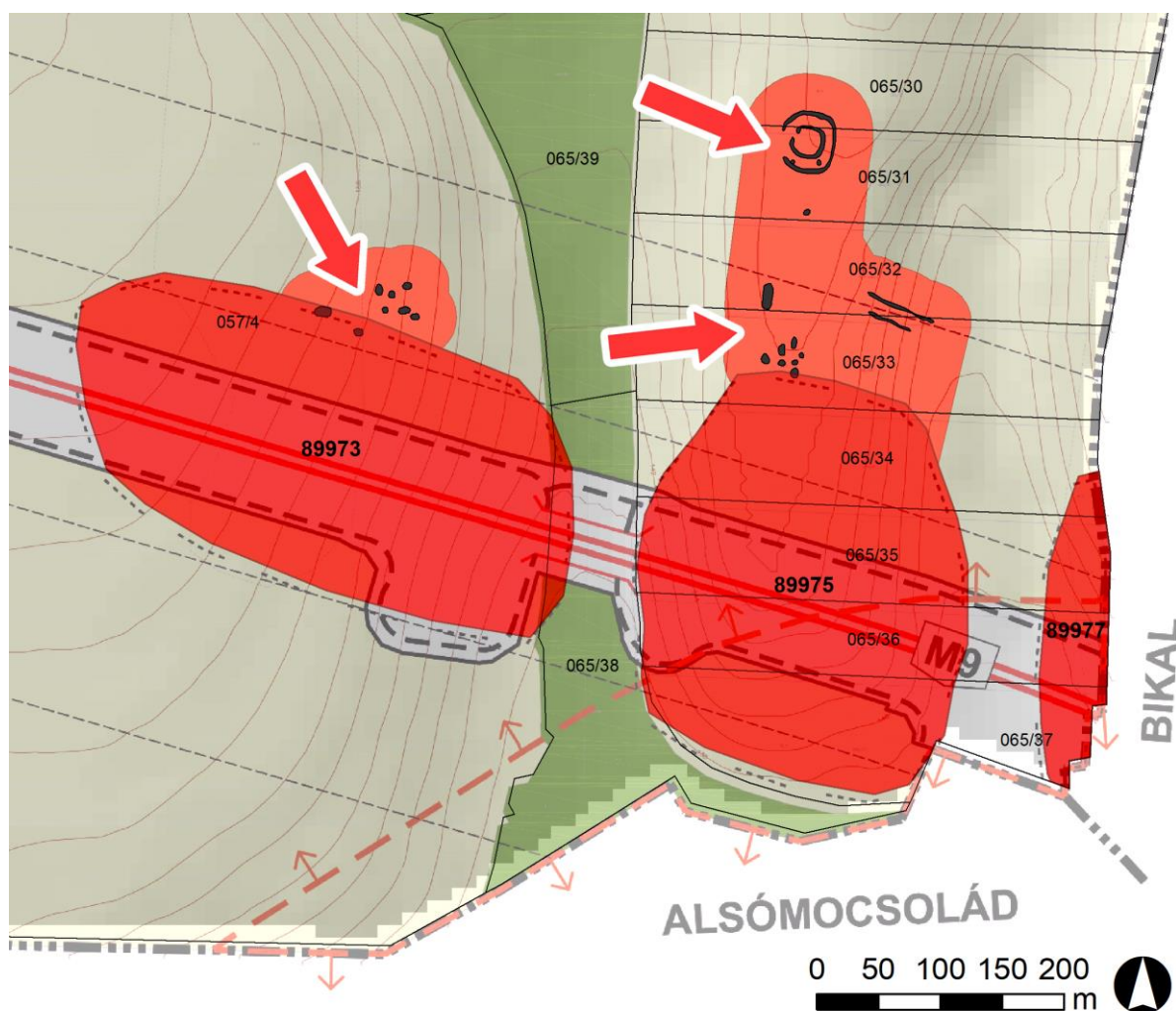
A város délies előterében, amelyekre a tervezett változtatási szándékok is jelentősebb hatást gyakorolnak, több korszak lelőhelyeit találjuk (54455 – *Vargyas*, 89971 – *Első-Kapás*, 89973 – *Kapás-dűlő I.*, 89975 – *Kapás-dűlő II.*, 89977 – *Kapás-dűlő*), továbbá két középkori-kora újkori faluhelyet (Kapás és Olaszfalu) is erre a részre tesznek a források. A természeti adottságok figyelembe vételével ebben a térségben is korlátozott ismeretanyaggal számolhatunk, amelyre a fejlesztési munkák során szinten tekintettel kell lenni.

Mágocs közigazgatási területének térképe a régészeti lelőhelyek (piros, bordó és sárga), és a változtatási szándékkal érintett részek (kék) jelölésével. (saját munka)

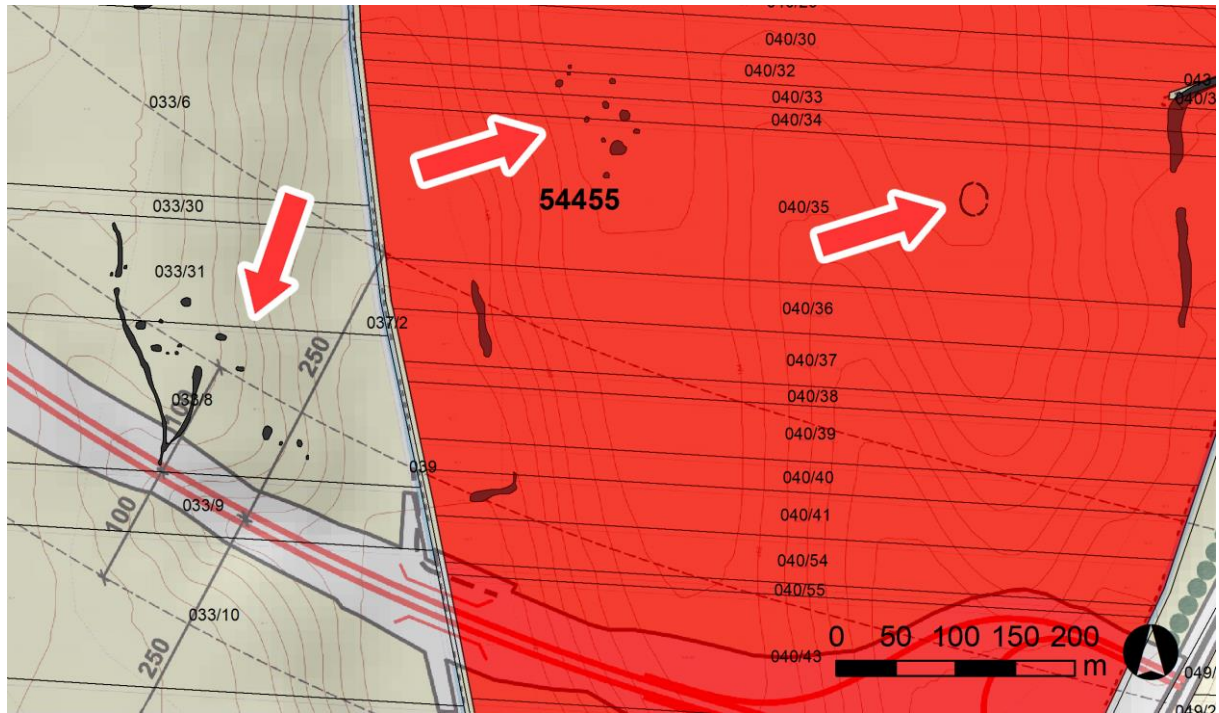
A változtatással érintett területek légirégészeti és terepi ellenőrzésére is sor került 2024. március 18-án és 20-án. A terepi ellenőrzéseket az amúgy felderítésre kitűnően alkalmas boronált részeken a felszín szárazsága miatt sajnos eredménytelennek tekinthetjük. Ezt alátámasztja, hogy a légirégészeti kutatásokból ismert lelőhelyek és jelenségek pontos GPS-es azonosításával is alig lehetett felszíni leletet gyűjteni (pl. *Györgyi – Kolostor-föld, Nagy-erdő, Rác-föld, Új-út*). Ezzel szemben a légirégészeti kutatást a fejlődő kalászos növények állapota elősegítette, és több esetben lehetett régészeti jelenségeket megfigyelni a város közigazgatási határán belül. Mindezek mellett az elérhető távérzékelési adatokat (ortofotók, műholdfelvételek és archív térképészeti felvételek) és a történeti térképeket is fel lehetett használni a lelőhelyek azonosításában és újak felderítésében. Az egyértelműen meghatározható és terepen is igazolható lelőhelyek nyilvántartásba vétele megkezdődött. A bizonytalanabb régészeti jelenségek egyelőre nem kerülnek be a közhiteles adatbázisba, de a hatástanulmányban szereplő helyszínek lehetséges örökségvédelmi vonatkozásait érdemes szem előtt tartani.

- 2) A település közigazgatási területének délkeleti részén, a Bikallal és Alsómocsoláddal szomszédos területeken, ahol a források Kápás középkori falut sejtik, több régészeti lelőhely ismert. Az ezekről származó leletanyag illeszkedik a forrásokból sejthető korszakokhoz. A fejlesztési tervek szerint az M9-es gyorsforgalmi út ezeken a lelőhelyeken menne keresztül. A legfrissebb légitrégészeti kutatások alapján a lelőhelyeket több részen is ki lehetett egészíteni, a jelenségek között pedig egy kettős árokkal határolt, erődítésnek tartható jelenség is felbukkant (a gödrök, gödörházak, árkok mellett). A lelőhelyek ismert kiterjedésének jelentős részét érintené az útfejlesztés, így a régészeti adatok ismeretében megfontolandó, hogy a lelőhelyek elkerülésével költséghatékonyabbá tehető-e a tervezett beruházás.

A Kápás falunak tartható helyszín nyilvántartott, és a légitrégészeti adatok alapján kibővített régészeti lelőhelyek. A nyilak a távérzékelési vizsgálatokkal azonosított jelenségeket mutatják. (saját munka)

- 3) A tervezett M9-es gyorsforgalmi út nyomvonala metszi az 54455 – Vargyas többkorszakú régészeti lelőhelyet. A légirégészeti kutatások a lelőhely egyes részein, illetve attól nyugatra is azonosítottak olyan jelenségeket, amelyek nagy valószínűséggel régészeti korúak.

Az 54455 – Vargyas lelőhelyen és környezetében légirégészeti módszerrel megfigyelt jelenségeket mutató térkép. (saját munka)

A változtatásra kijelölt területek – az ismert régészeti lelőhelyek fekvését, sajátosságait figyelembe véve – megtelepedésre alapvetően alkalmas részeknek számítanak. A délies, völgyekkel határolt dombhátak és lejtők a térség Árpád-kori és középkori településeihez, vagy őskori lelőhelyeihez hasonló körülményeket mutatnak, míg a város északnyugati részén, az északias dombvégen található helyszín a Rác-föld bronzkori erődített telepével mutat hasonlóságot. A fejlesztési munkák során tehát továbbra is számítani lehet régészeti leletek és jelenségek előkerülésére.

Habár a hatástanulmányhoz végzett terepi megfigyelések eredménytelennek tekinthetők, és Mágocs területének régészeti öröksége továbbra is csak részben ismert, ismételten fontos hangsúlyozni, hogy ennek háttérében a kutatás korlátozott volta, jelen esetben pedig a megfigyelési lehetőségek szűkössége áll, és biztosak lehetünk benne, hogy a térségben újabb régészeti lelőhelyek előkerülésére kell számítani. Ezt erősíti a hatástanulmány készítésével párhuzamosan zajló légirégészeti felderítés is, amely rövid idő alatt képes volt több, kiterjedt és nagy jelentőségű lelőhelyet azonosítani.

Vargyas lelőhely térsége északias irányból. (2024.03.20; saját felvétel)

Ismeretlen korú körök nyoma Vargyas lelőhelyen. (2024.03.20; saját felvétel)

A település északnyugati részén kijelölt fejlesztési terület aktuális képe. (2024.03.18; saját felvétel)

Az elkerülőút mentén kijelölt fejlesztési terület, részben gabonával borítva. (2024.03.18; saját felvétel)

Fejlesztési terület a település délkeleti részén. (2024.03.18; saját felvétel)

A fenti terület képe keleti irányban fényképezve. A völgy irányában fekvő részen lehetett a körárkokat megfigyelni a távérzékelési adatokon. (2024.03.18; saját felvétel)

A régészeti lelőhelyek a kulturális örökségünk részét képezik. Megóvásuk, tudományos kutatásuk, és a belőlük kinyerhető, társadalmunk számára és jövőnk tervezéséhez segítségül hívható tudás-anyaga mindannyiunk öröksége, amelynek megőrzése törvényben foglalt cél, és közös felelősségünk is.

Ezeknek a helyszíneknek, illetve a különböző nemű földmunkák kapcsán előkerülő régészeti örökségünk védelme érdekében a terület- és településfejlesztéssel és rendezéssel kapcsolatos beruházások tervezését ezzel összhangban kell végezni. A régészeti lelőhelyeket érintő intézkedéseknek ebből kifolyólag főként megelőző, szükség esetén mentő jellegűnek kell lenniük.

A régészeti lelőhelyek a települési terveken és a szabályozási tervlapokon feltűntetésre kerülnek. A helyi építési szabályzat hivatkozik a régészeti lelőhelyek által érintett telkek területén történő építésre vonatkozó jogszabályokra. A lelőhelyek főbb adatait (név, helyrajzi szám) be kell illeszteni a Helyi Építési Szabályzat régészeti örökség védelmével vonatkozó szakaszának megfelelő helyére, illetve fel kell tüntetni a szabályozási terv térképlapjain is.

A régészeti lelőhelyek veszélyeztetettségét több kategóriába sorolhatjuk. A külterületi, mezőgazdasági és erdőgazdasági művelés alatt álló területek állapotára a gépekkel történő munkavégzés, illetve az illegális lelőhely-fosztogatás (fémkeresőzés) állandó veszélyforrást jelent. Ezzel szemben Mágocs belterületén az építkezésekhez kapcsolódó földmunkák során lehet (közművek, alapozások, stb. építése) a lelőhelyek alkalomszerű, de nagyobb mértékű, részleges, vagy akár teljes pusztulását okozó veszélyeztetésével számolnunk.

A területhasználatnak, és a növényzeti borításnak köszönhetően számos terület (pl. belterület, erdő) korlátozottan alkalmas a régészeti terepi kutatásra, ezért a földmunkával járó beruházások, építkezések során figyelemmel kell lenni arra, hogy bárhol kerülhetnek elő eddig nem ismert régészeti lelőhelyek. A beruházóknak és a település vezetésének kiemelt figyelemmel és felelősen kell eljárnia az ilyen jellegű tevékenységek esetén, és az illetékes hatóságokkal szoros együttműködésben kell az örökségvédelem érdekeinek szem előtt tartásával tevékenykednie.

A fenti munkarész a készítés időpontjában rendelkezésre álló adatok, valamint az elvégzett légitérészeti ellenőrzés adatainak kiértékelése és a terepi ellenőrzések alapján és a megismert fejlesztési tervek ismeretében készült. A település közigazgatási területén időközben előkerülő újabb régészeti lelőhelyekről a Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztálya mellett a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatalának Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya, illetve a pécsi Janus Pannonius Múzeum vezet nyilvántartást, ezért minden tervezett beruházás és nagyobb földmunkával járó tevékenység előtt javasolt az érintett területen található vagy feltételezhető régészeti lelőhelyekről tájékozódni, amellyel elkerülhető a kulturális örökség elemeinek indokolatlan veszélyeztetése és pusztulása.

A 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről a feladatellátást segítő részei:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3. § A kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket - így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését - e védelemmel összhangban kell végezni.

3. Előzetes régészeti dokumentáció: valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökség elemeire vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.

4a. Földmunka: a földfelszíntől számított 30 centimétert meghaladó, kézi vagy gépi erővel végzett beavatkozás, beleértve a tereprendezést, depó, feltöltés, töltés kialakítását.

13. Megelőző feltárás: írásbeli szerződés alapján, tudományos módszerrel végzett régészeti feladatellátás (régészeti megfigyelés, próbafeltárás, teljes felületű feltárás), amely a földmunkával járó beavatkozások, fejlesztések, beruházások által érintett, nyilvántartott régészeti lelőhelyek feltárására irányul.

14. Mentő feltárás: régészeti emlék vagy lelet régészeti feltáráson kívüli, váratlan előkerülése során alkalmazandó, a közvetlenül érintett elemek szakszerű megmentésére irányuló azonnali beavatkozás.

29. Régészeti érdekű terület: valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető.

35. Régészeti lelőhely: földrajzilag körülhatárolható terület, amelyen a régészeti örökség elemei történeti összefüggéseikben találhatóak.

II. Rész

A RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG VÉDELME

1. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A RÉGÉSZETI LELŐHELYEK VÉDELME

13. § (1) A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeken nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti.

RÉGÉSZETI FELTÁRÁS

A régészeti feltáráshoz vonatkozó általános előírások

19. § (1) A földmunkával járó beavatkozásokkal, fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyon kitermelését is (a továbbiakban együtt: beruházások), a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni.

(3) A régészeti feltárások költségeit - a mentő feltárás, valamint a 23/F. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével - a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.

Megelőző feltárás

22. § (1) A nyilvántartott régészeti lelőhelynek a beruházással kapcsolatos földmunkával érintett részén megelőző régészeti feltárást kell végezni.

(2) A földmunkával járó beruházások előkészítése során a földterület-kiválasztáshoz és nyomvonal-kijelöléshez a beruházó előzetes régészeti dokumentációt készíttethet.

(2a) A földmunkával járó, nagyberuházásnak nem minősülő, új nyomvonalú, külterületi közútépítések előkészítése során - a kerékpárút kivételével - a beruházó köteles a régészeti érintettség felderítése érdekében előzetes régészeti dokumentációt készíttetni.

(2b) A (2) és (2a) bekezdés szerinti előzetes régészeti dokumentáció készítésére a 23/C. és 23/D. §-ban foglaltak alkalmazásával a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv jogosult.

23. § (1) Megelőző feltárás esetén a teljes felületű feltárást legalább az engedélyezési vagy kiviteli terv szerinti földmunkával érintett mélységig kell elvégezni azzal, hogy a földmunkával érintett mélység szintjén lévő régészeti leletek és emlékek egészét fel kell tárni.

Előzetes régészeti dokumentáció

23/C. § (1) Nagyberuházás esetén - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - előzetes régészeti dokumentációt kell készíteni.

(2) Előzetes régészeti dokumentációnak minősül a hatástanulmány is, ha a tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve megfelel az előzetes régészeti dokumentáció fogalmi feltételeinek, és alkalmas az elvégzendő régészeti feladatellátás módjának, valamint idő- és költségvonzatának meghatározására.

Nagyberuházás esetén végzett régészeti feladatellátás idő- és költséghatára

23/F. § (8) Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35 százalékát, kivéve, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja.

(9) A teljes felületű feltárás költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 1 százalékát, kivéve, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja. Az összeg

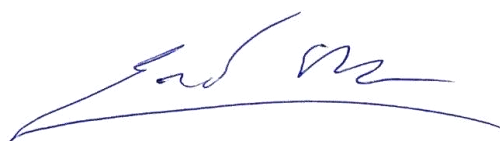
a) tartalmazza a teljes felületű feltárás terepi munkavégzésén túl - beleértve a feltárás munkafeltételei biztosítását is - a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás, valamint a végleges leletbefogadás költségeit,

b) nem tartalmazza a jogszabályban meghatározottak szerint feltáráshoz alkalmas napon kívüli régészeti feltárás végzéséhez a beruházó által kötelezően biztosítandó szükséges technikai felszerelés biztosításának költségét.

Mentő feltárás

24. § (1) A régészeti emlékek és leletek előkerülése esetében is gondoskodni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzéséről. Ha a helyszíni megőrzésre nincs lehetőség, mentő feltárást kell végezni. Mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerinti intézmény jogosult.

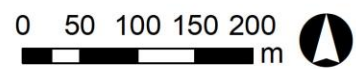
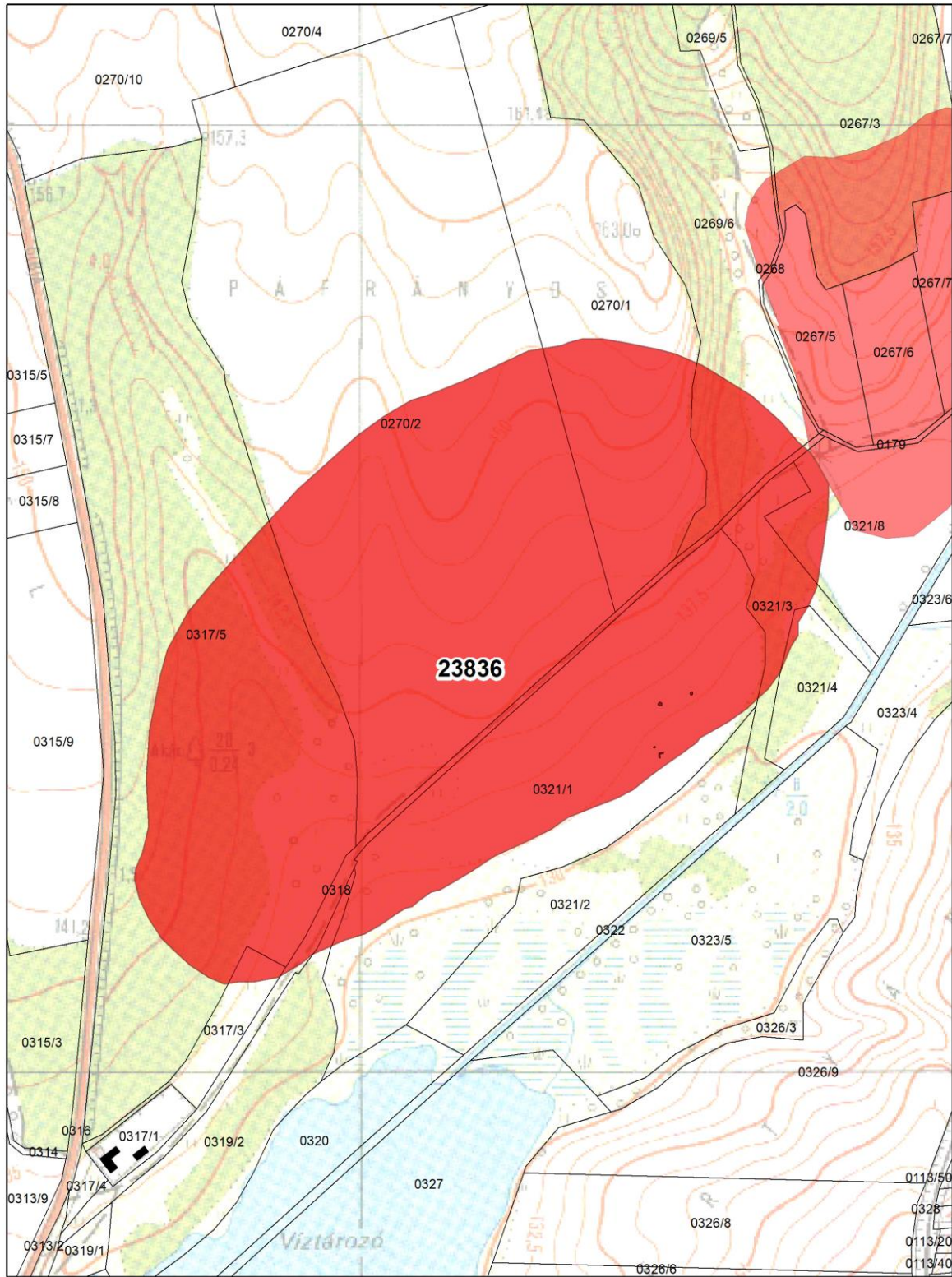
Pécs, 2024. március 25.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized cursive letters, positioned above a horizontal line.

Dr. Szabó Máté PhD

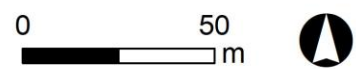
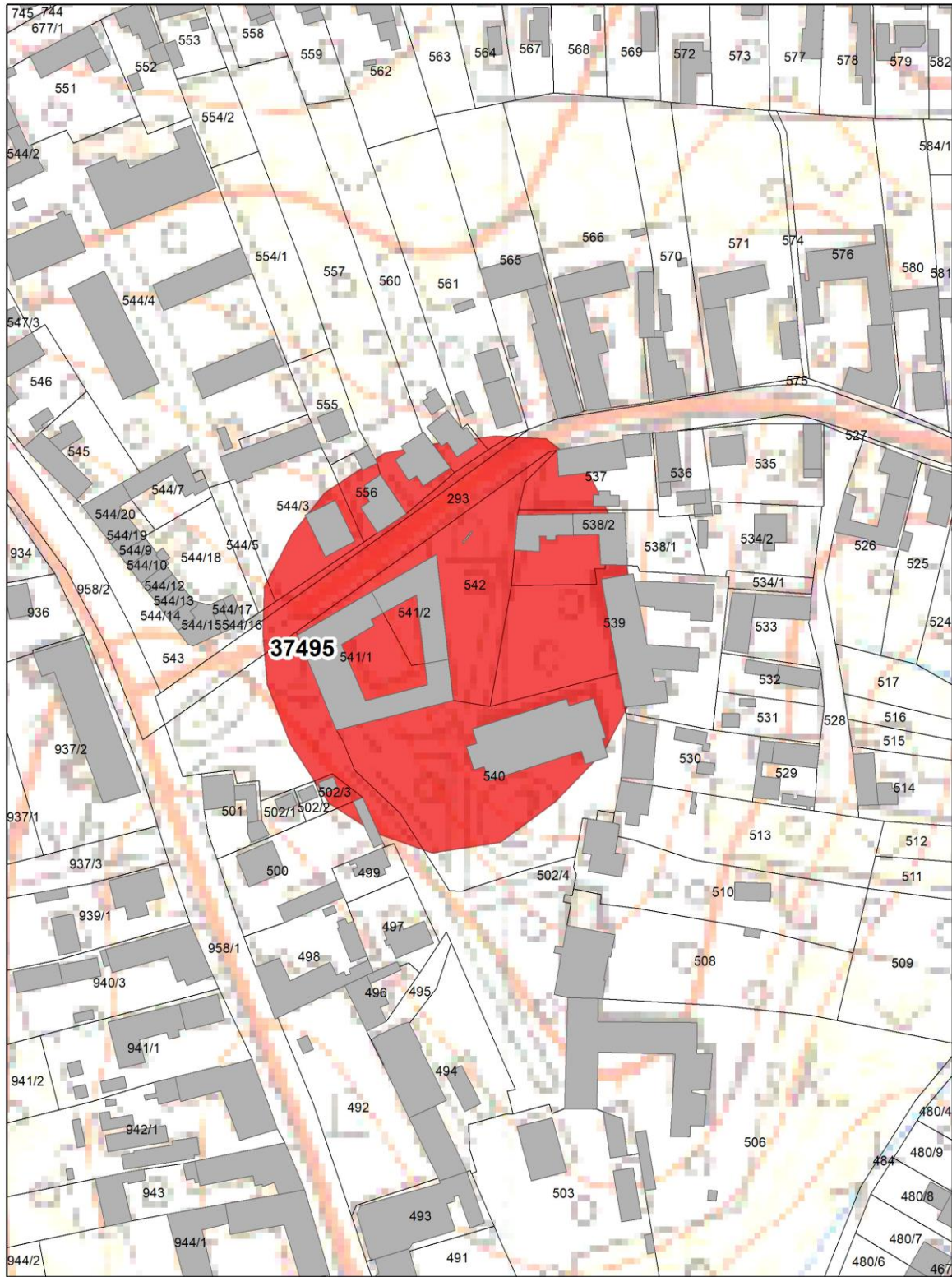
szakértői szám: 21-503

Azonosító: 23836	Kolostor dűlő (hrsz: 0270/2, 0318, 0319/2, 0317/5, 0317/3, 0269/6, 0270/1, 0321/3, 0321/4, 0321/1, 0321/8)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	- kolostor, középkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006. Tolna megyei légifotózások - WMM Rég. Ad. 640-2000.

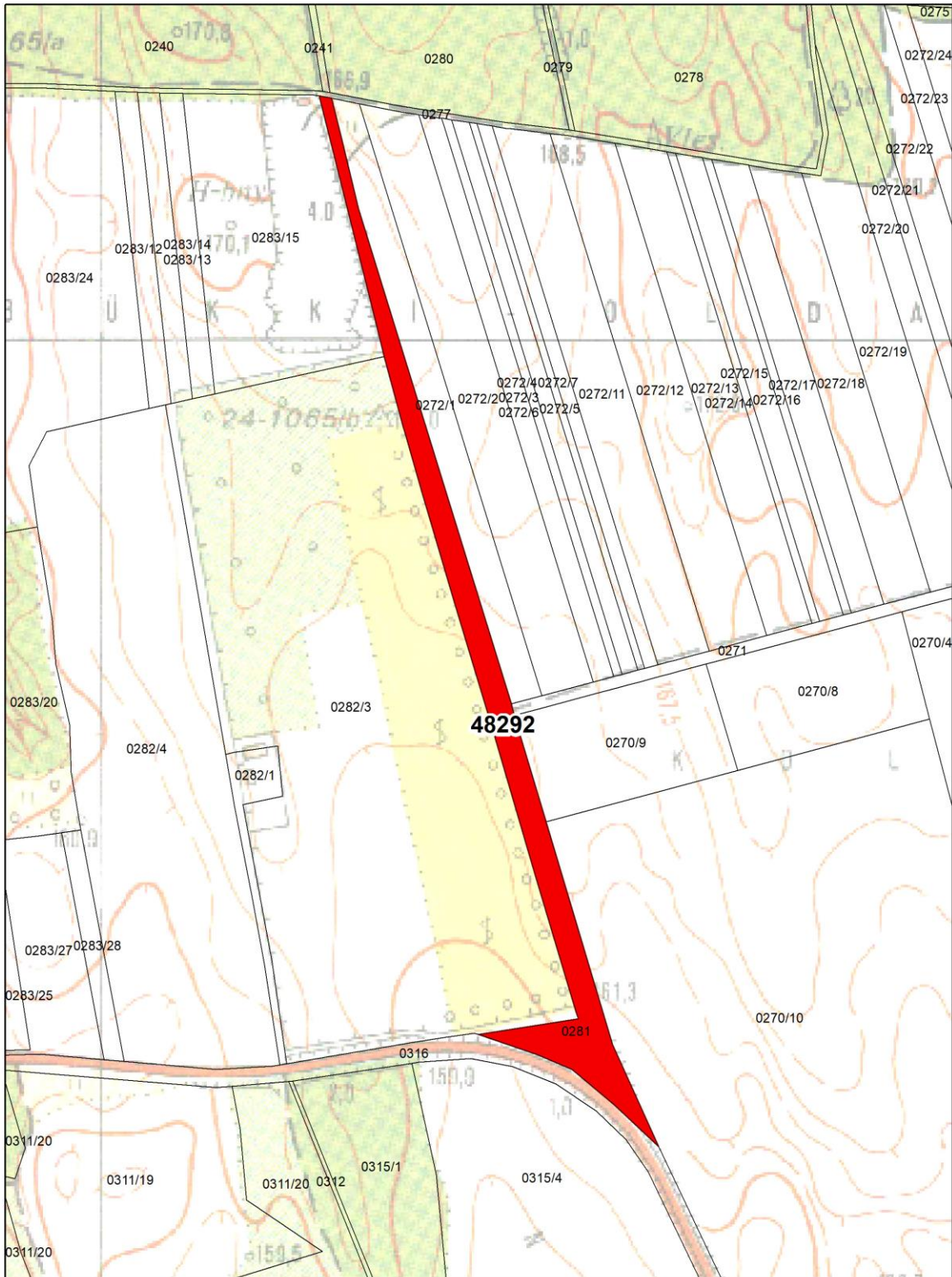

<p>Azonosító: 37494</p>	<p style="text-align: center;">Hundsberg (Hundsberg-hegy)</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 1301, 1322, 0101/2, 0109/1, 0105, 1323, 0109/8, 1319, 1324, 0109/4, 0104/3, 0106/12, 1315, 0108, 0101/1, 0109/3, 0106/7, 0112, 1316, 0109/5, 1314, 0106/13, 0109/6, 0106/15, 1317, 0110, 0106/6, 0109/2, 0101/3, 1318, 1320, 0106/14, 1321, 0109/7, 0103, 0118/8, 0118/29, 0118/1, 0118/25, 0328, 0118/26, 0131, 0118/24, 0118/10, 0118/22, 0118/7, 0118/4, 0118/23, 0117, 0118/2, 0118/5, 0118/9, 0118/28, 0118/6, 0118/3, 0118/27)</p>
<p>Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - telep, őskor - telepnyom, lengyeli-kultúra - telepnyom, dunántúli-vonaldíszes kerámia kultúra - telepnyom, bronzkor - temető, őskor
<p>Védettség:</p>	<p>A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.</p>
<p>A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:</p>	<p>Jelenleg külterület.</p>
<p>Irodalom:</p>	<p>Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006. Baranya vármegye őskori telep és temetőhelyei. - MNM Rég. Ad. 376 B.V. 1950. Bár, 3. Jelentés a Komló, Mágocs területén végzett helyszíni szemlééről 1954. - MNM Rég. Ad. 105. M. II. Baranya megyei lelőhelyek revíziója. - KÖH 600/1346/2004. Településrendezési terv Mágocs. - KÖH 41.227/2003. Baranya megyei adatlapok a MNM Rég. Ad. - NyTI-2220/2003</p>

<p>Azonosító: 37495</p>	<p style="text-align: center;">Templom-tér 1.</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 293, 500, 502/3, 502/4, 537, 538/1, 538/2, 539, 540, 541/1, 541/2, 542, 543, 544/3, 544/5, 556, 557, 560, 561)</p>
<p>Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)</p>	<p>- sírkamra, római kor</p>
<p>Védettség:</p>	<p>A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.</p>
<p>A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:</p>	<p>Jelenleg belterület.</p>
<p>Irodalom:</p>	<p>Ásatási dokumentáció a Mágocs, Templom tér 1. leletmentésről 1997.- MNM Rég. Ad. LXIV. 332/1998.</p> <p>Baranya megyei lelőhelyek revíziója.- KÖH 600/1346/2004.</p> <p>Településrendezési terv Mágocs.- KÖH 41.227/2003.</p> <p>Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya. - KÖH 600/160/2006</p> <p>Baranya megyei adatlapok a MNM Rég. Ad. - NyTI-2220/2003</p>

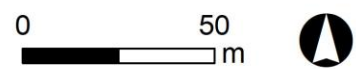

Azonosító: 48292	Flasics-tanya (Szöllő, Vlasics-tanya) (hrsz: 0282/3, 0281, 0316, 0283/15)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - éremlelet, kelta - telepnyom, bronzkor - érme, római kor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	<p>Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006.</p> <p>Szórványos kelta éremleletek. - ArchÉrt III.f. II. (1941) 24.</p> <p>Baranya megyei lelőhelyek revíziója. - KÖH 600/1346/2004.</p> <p>Baranya megye földrajzi nevei I. - Pécs, 1982</p>

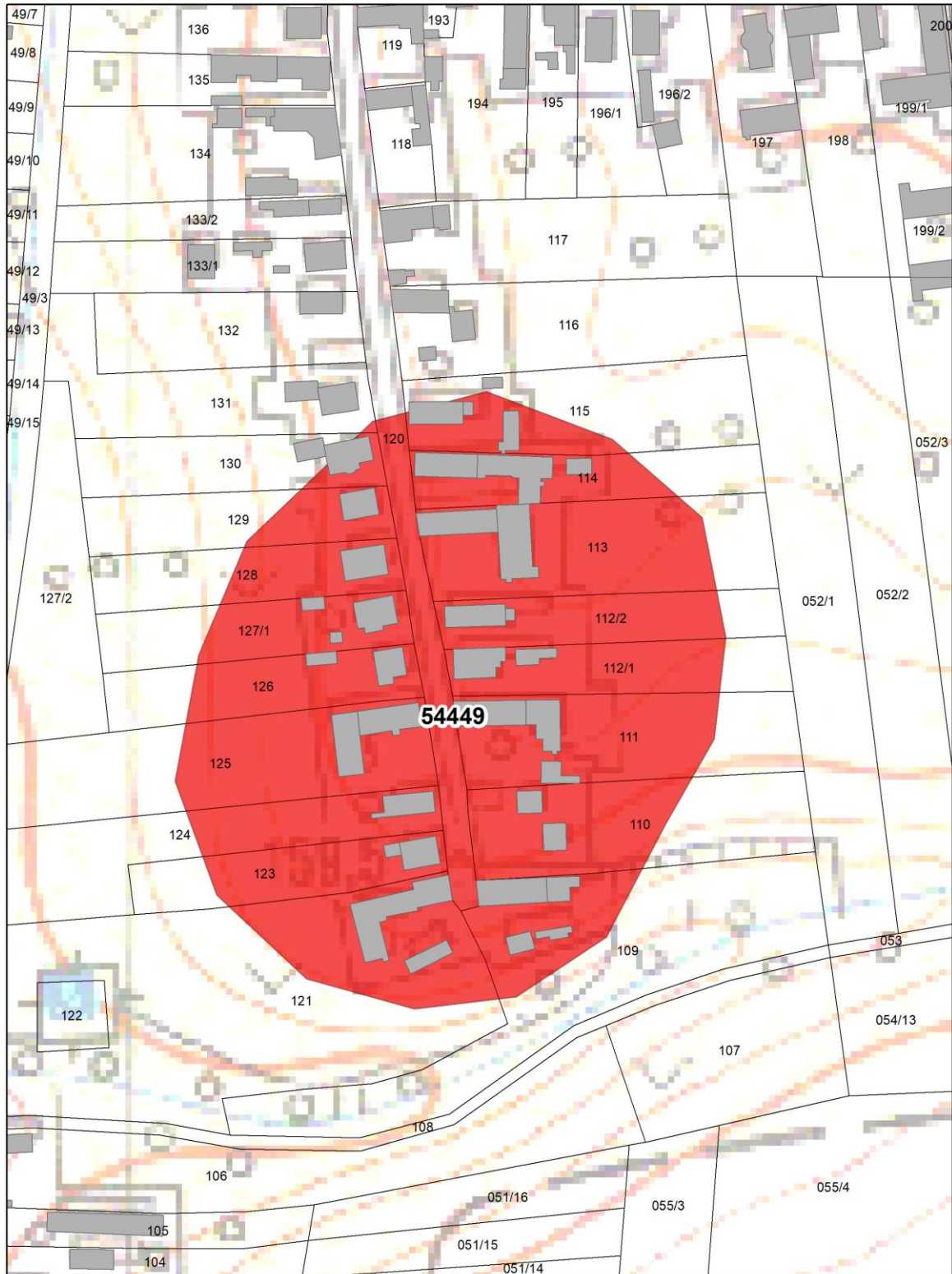

Azonosító: 48294	<p style="text-align: center;">Ipartestület épülete mögött</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 926, 904, 918, 919, 934, 920, 921, 922/2, 922/1, 923, 929, 930, 928, 927, 925, 924, 677/2, 753, 754, 755, 756, 757, 932, 931, 895, 862/2, 799, 752)</p>
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<p style="text-align: center;">- temető, késő római kor</p>
Védettség:	<p>A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.</p>
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	<p>Jelenleg belterület.</p>
Irodalom:	<p>Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006. Baranya megyei lelőhelyek revíziója. - KÖH 600/1346/2004. Településrendezési terv Mágocs. - KÖH 41.227/2003. Baranya megye földrajzi nevei I. - Pécs, 1982</p>

Azonosító: 54448	Gyógyszertár (hrsz: 404, 405, 249/1, 249/3, 249/2, 184, 149, 150, 147, 406/2, 412, 407, 408, 411, 409, 410, 185, 148, 146, 413)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	- urna, kelta
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg belterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006.

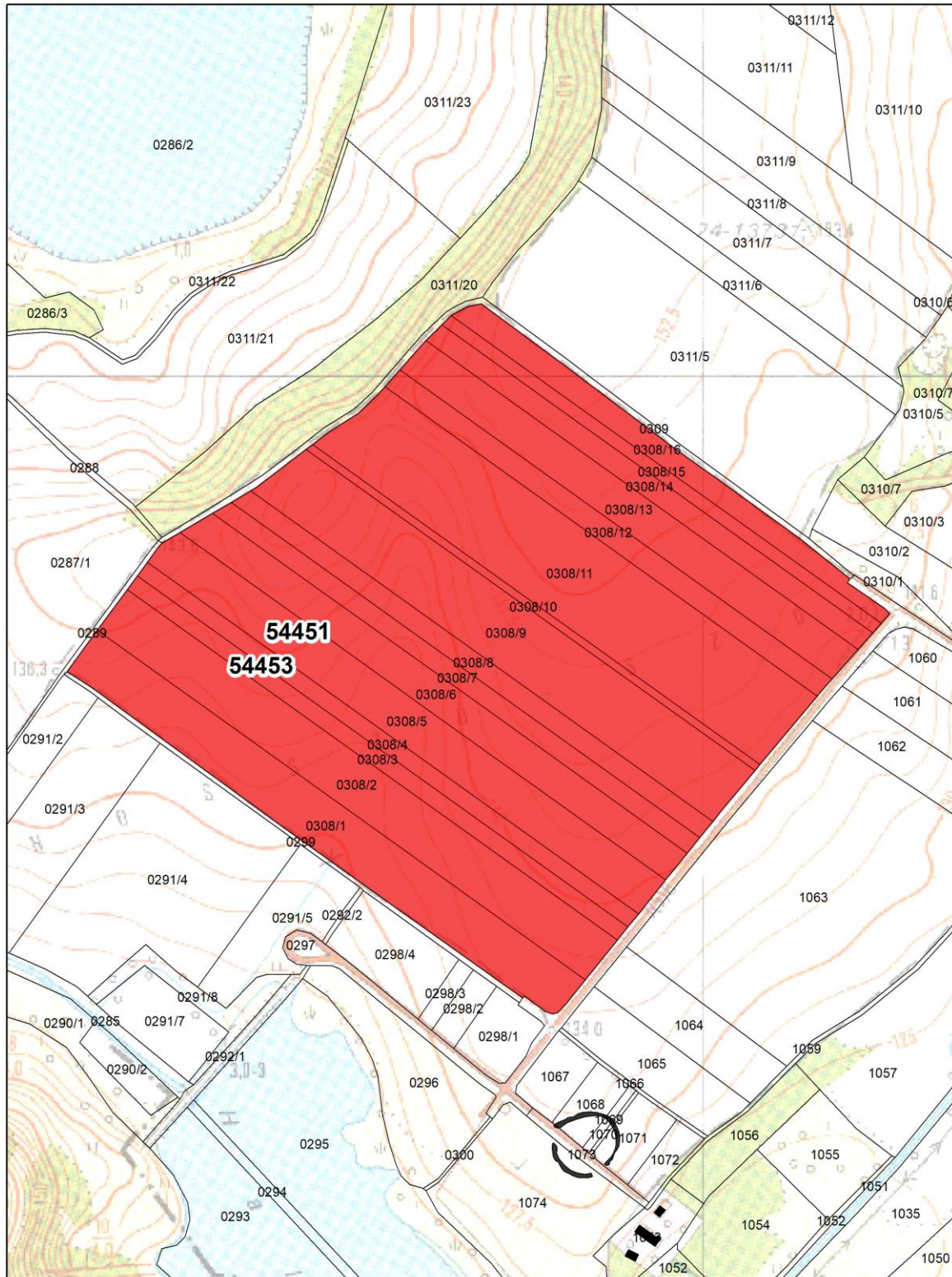
Azonosító: 54449	József Attila u. 39. (Schuster János kertje) (hrsz: 125, 129, 130, 114, 115, 124, 121, 126, 127/1, 123, 128, 113, 112/2, 112/1, 120, 111, 109, 110, 131)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - villa, római kor - éremlelet, római kori
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg belterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006.

Azonosító: 54450	Szőlőhegy (Öreg-hegy) (hrsz: 0133/1, 0133/2, 0133/4, 0133/5, 0133/6, 0132/5)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - villa, római kor - éremlelet, római kor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006.

Azonosító: 54451	Hosszúszó (hrsz: 0308/8, 0308/4, 0308/16, 0297, 0308/15, 0308/7, 0308/1, 0309, 0308/5, 0308/11, 0308/12, 0308/6, 0308/14, 0308/10, 0308/13, 0299, 0308/9, 0308/3, 0289, 0308/2)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	- kőeszköz, lengyeli-kultúra
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006.

Azonosító: 54453	Hosszúszó II. (hrsz: 0308/8, 0308/4, 0308/16, 0297, 0308/15, 0308/7, 0308/1, 0309, 0308/5, 0308/11, 0308/12, 0308/6, 0308/14, 0308/10, 0308/13, 0299, 0308/9, 0308/3, 0289, 0308/2)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	- falu, középkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006.

A lelőhelypoligontól délkeletre, a 1070-es hrsz térségében látható egy légírégészeti módszerrel azonosított, de terepen egyelőre nem hitelesíthető korú körárok nyoma. A jelenség régészeti korúnak valószínűsíthető.

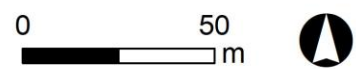
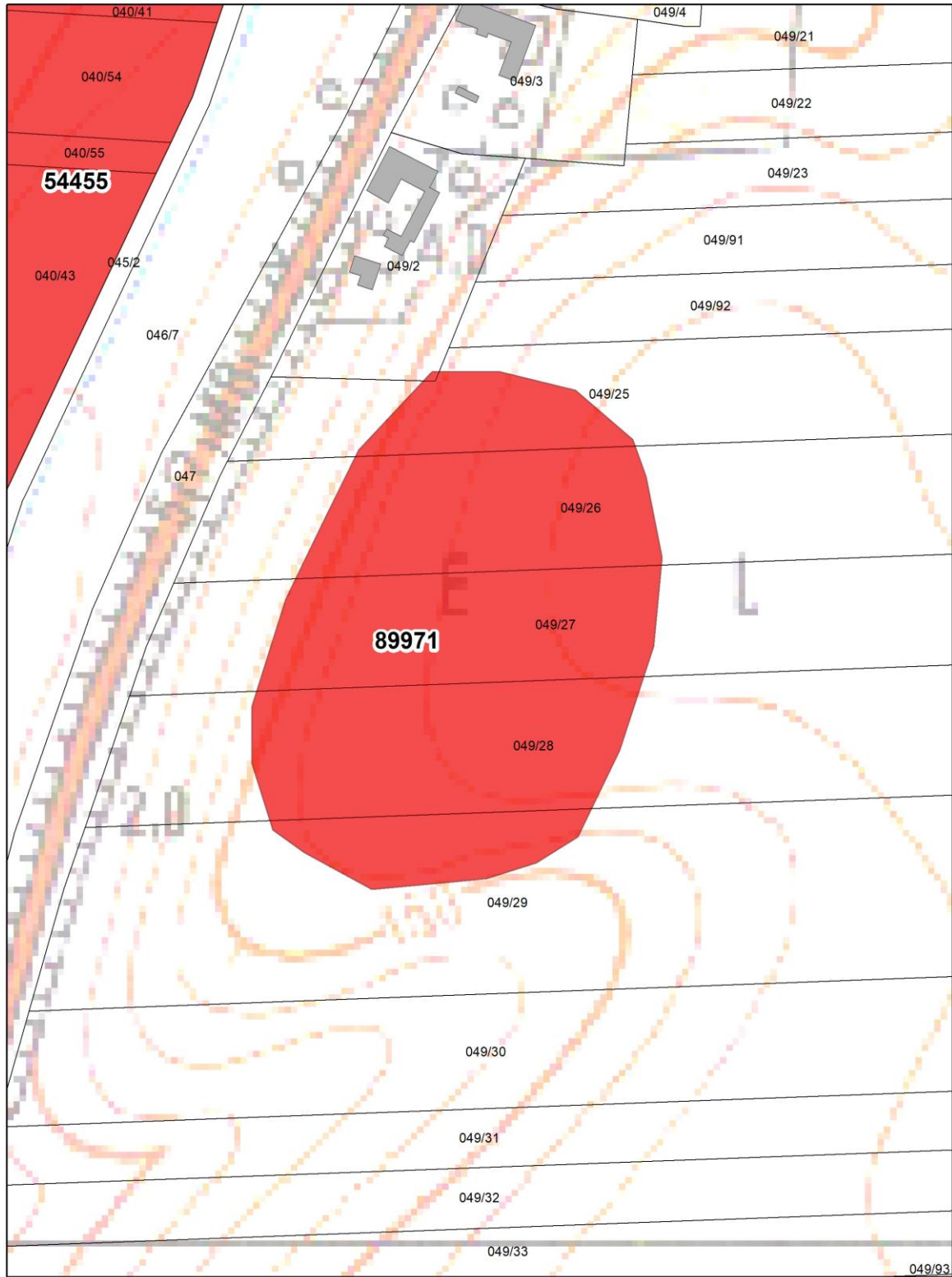
<p>Azonosító: 54455</p>	<p style="text-align: center;">Vargyas (ERD 33.)</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 040/50, 040/46, 019/2, 040/39, 040/45, 040/13, 040/34, 040/43, 040/19, 040/14, 040/41, 040/31, 040/36, 040/8, 040/28, 040/15, 040/24, 040/7, 040/47, 040/40, 043, 037/2, 040/25, 040/6, 040/18, 040/4, 040/44, 040/16, 024, 040/51, 025, 039, 040/26, 040/29, 040/52, 040/32, 040/21, 040/49, 026, 040/27, 040/37, 040/5, 040/33, 040/35, 040/53, 040/2, 040/10, 040/12, 040/23, 040/3, 040/11, 040/30, 040/1, 040/38, 040/20, 040/54, 040/55, 040/9, 040/22, 040/17, 040/48)</p>
<p>Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - falu, középkor - telepnyom, rézkor - telepnyom, bronzkor-késő bronzkor - telepnyom, római kor
<p>Védettség:</p>	<p>A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.</p>
<p>A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:</p>	<p>Jelenleg külterület.</p>
<p>Irodalom:</p>	<p>Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006. Előzetes régészeti dokumentáció- M9 gyorsforgalmi út Kaposvár-Bonyhád közötti szakasz, 2015. - 650/136/2015</p>

Azonosító: 54457	Kispusza és Falugyörgyi között (hrsz: 0185/1, 0185/2, 0184/2, 0190)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - telepnyom, makói kultúra - éremlelet, Somogyvár-Vinkovci-kultúra
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006.

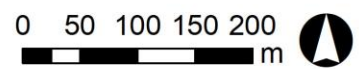
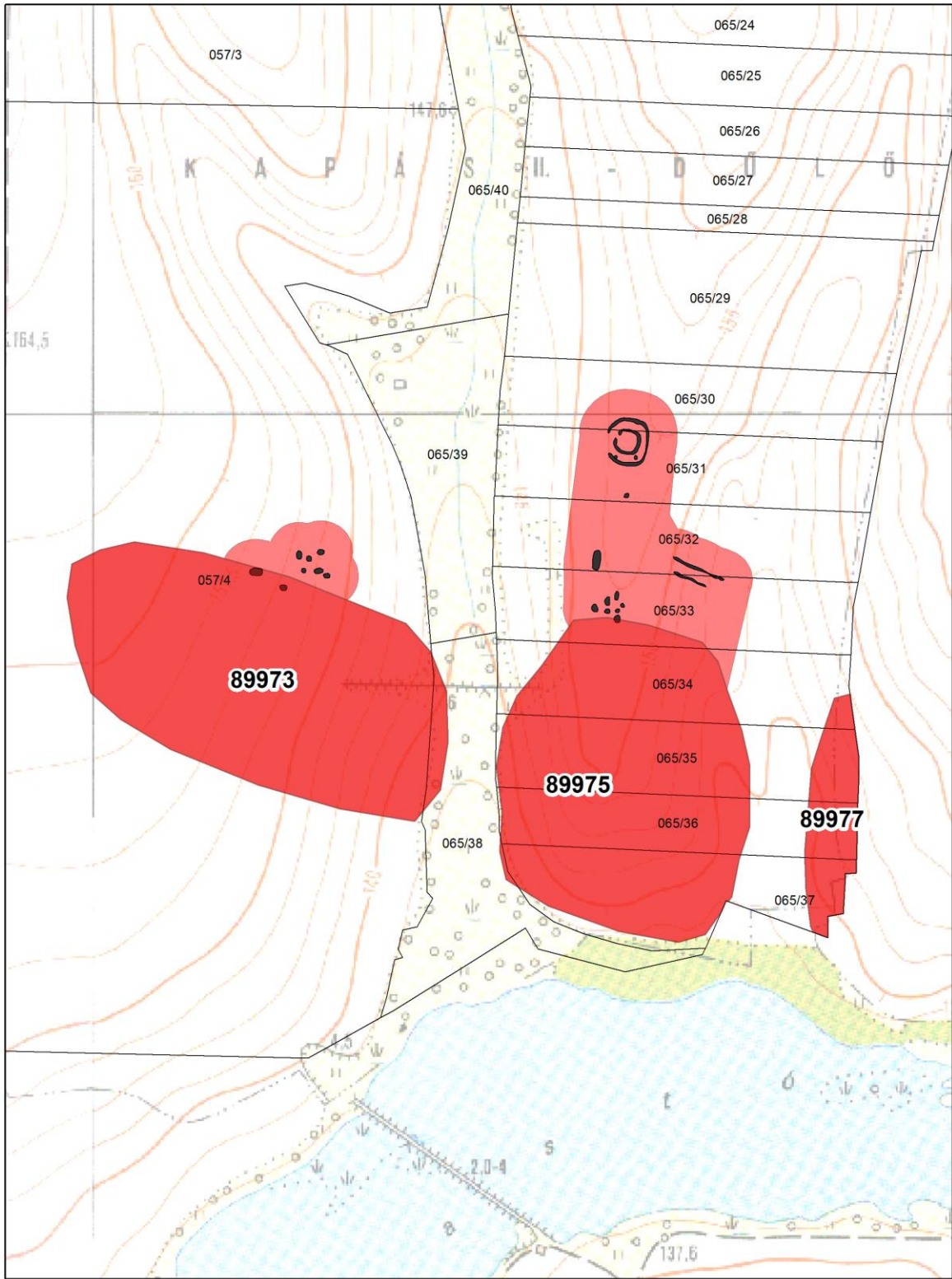
Azonosító: 74843	Mágocsi útra dűlő (hrsz: 049/53; 049/54, 056, 057/5, 057/4, 049/51)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	- telepnyom, őskor - telepnyom, középkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Lelőhelybejelentő adatlap, Alsómocsolád, Mágocsi útra dűlő, 2010. - KÖH 600/2752/2010

Azonosító: 89781	<p style="text-align: center;">Györgyi</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 0324/1)</p> <p style="text-align: center;">a lelőhely kibővítésével érintett hrsz-ok (0133/2, 0325)</p>
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - templom, középkor - temető, középkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Jelentés és dokumentáció terepbejárásról- Mágocs, Györgyi, 2015 - 600/1995/2015

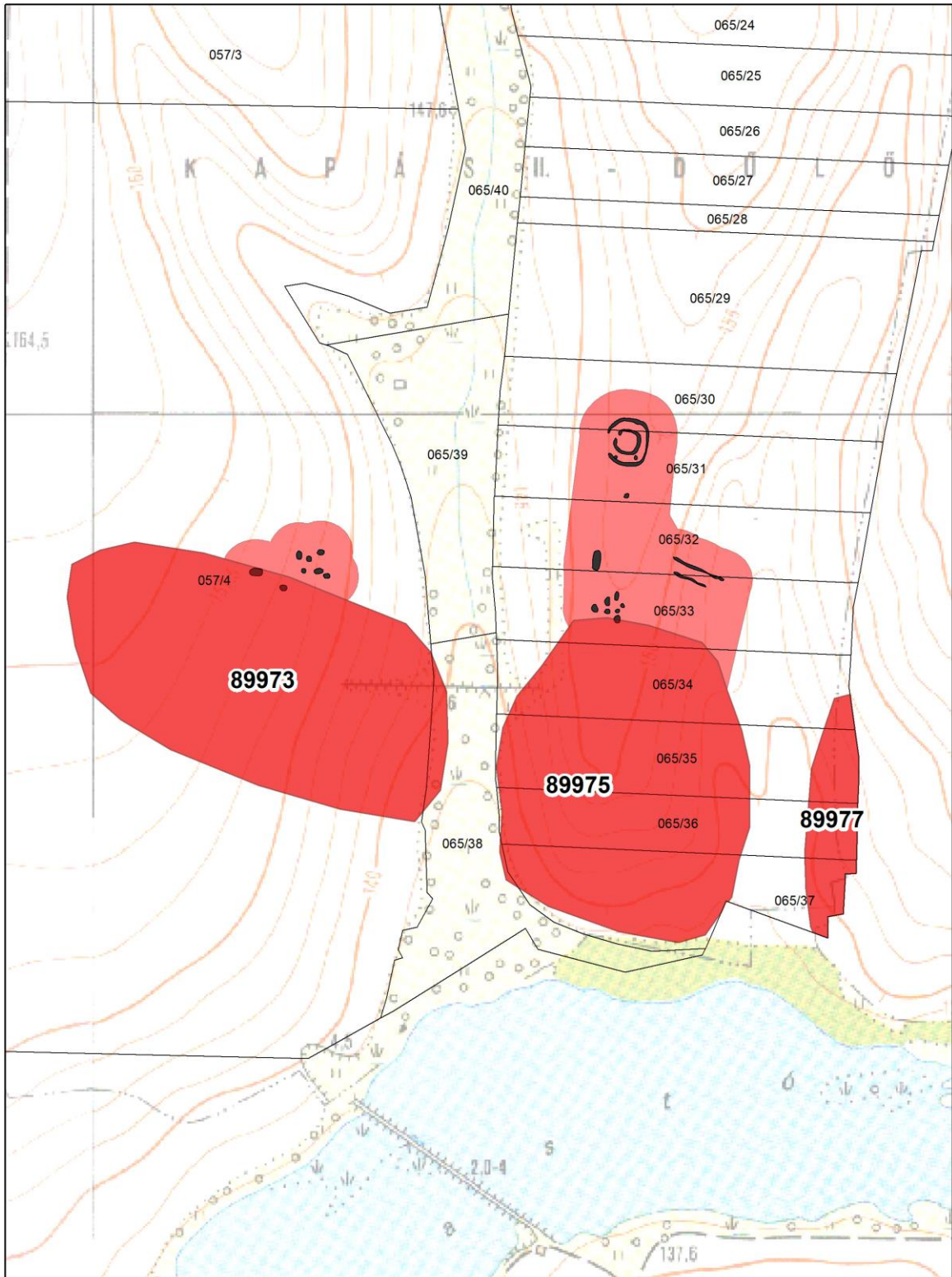
Azonosító: 89971	Első-Kapás (ERD 34.) (hrsz: 049/27, 049/29, 049/25, 049/26, 049/2, 049/28)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	- telepnyom, bronzkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Előzetes régészeti dokumentáció- M9 gyorsforgalmi út Kaposvár-Bonyhád közötti szakasz, 2015. - 650/136/2015

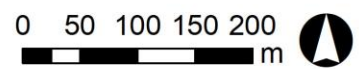
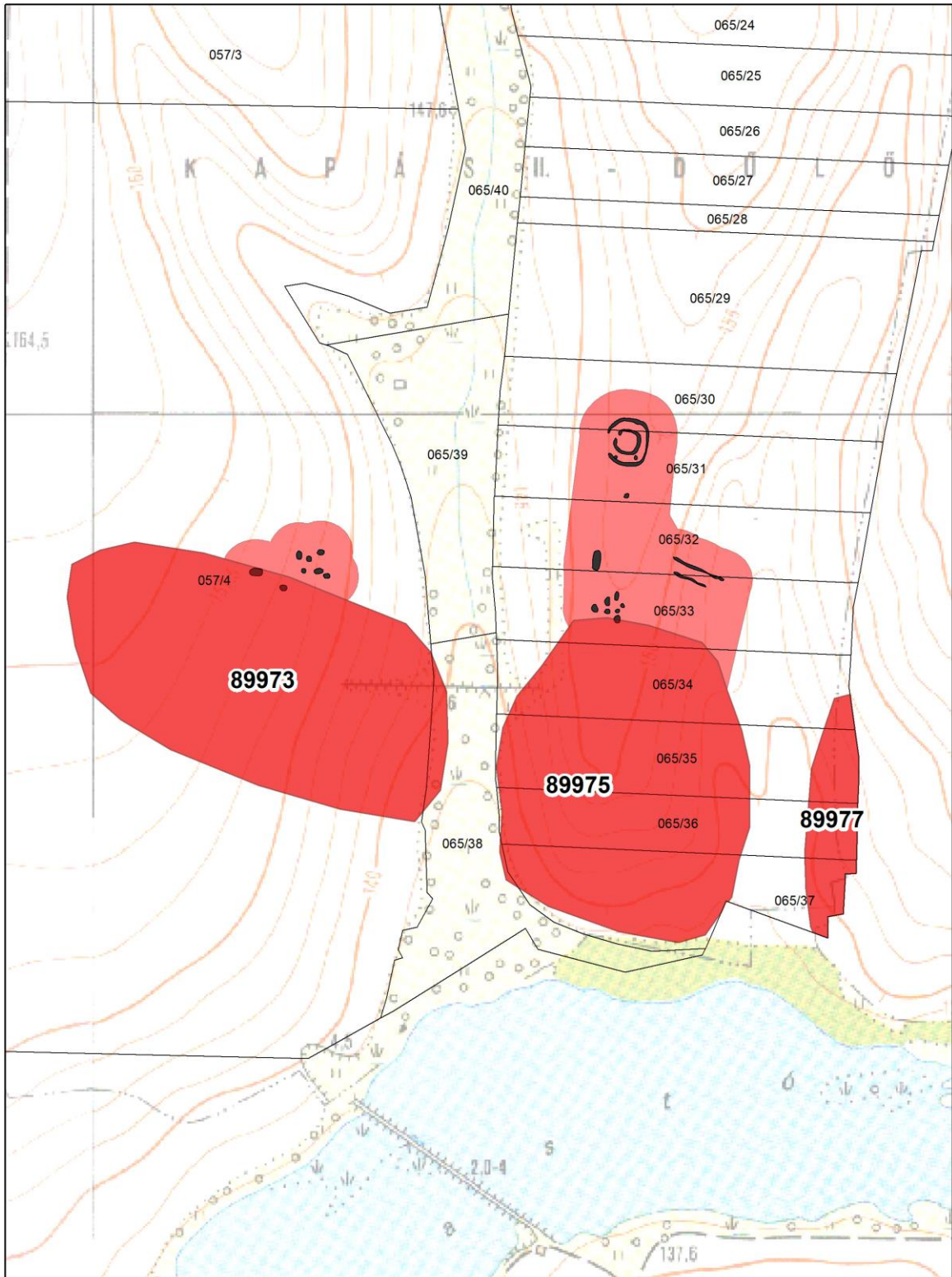
<p>Azonosító: 89973</p>	<p style="text-align: center;">Kapás-dűlő I. (ERD 35.)</p> <p style="text-align: center;">(hrs: 065/38, 057/4)</p> <p style="text-align: center;">a lelőhely kibővítése új parcellát nem érint!</p>
<p>Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)</p>	<p style="text-align: center;">- telepnyom, Árpád-kor</p>
<p>Védettség:</p>	<p>A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.</p>
<p>A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:</p>	<p>Jelenleg külterület.</p>
<p>Irodalom:</p>	<p>Előzetes régészeti dokumentáció- M9 gyorsforgalmi út Kaposvár-Bonyhád közötti szakasz, 2015. - 650/136/2015</p>

<p>Azonosító: 89975</p>	<p style="text-align: center;">Kapás-dűlő II. (ERD 36.)</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 065/38, 065/37, 065/35, 065/36, 065/34, 065/33)</p> <p style="text-align: center;">a lelőhely kibővítésével érintett hrsz-ok (065/30, 065/31, 065/32)</p>
<p>Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - telepnyom, középkor - telepnyom, lengyeli kultúra
<p>Védettség:</p>	<p>A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.</p>
<p>A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:</p>	<p>Jelenleg külterület.</p>
<p>Irodalom:</p>	<p>Előzetes régészeti dokumentáció- M9 gyorsforgalmi út Kaposvár-Bonyhád közötti szakasz, 2015. - 650/136/2015</p>

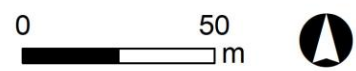
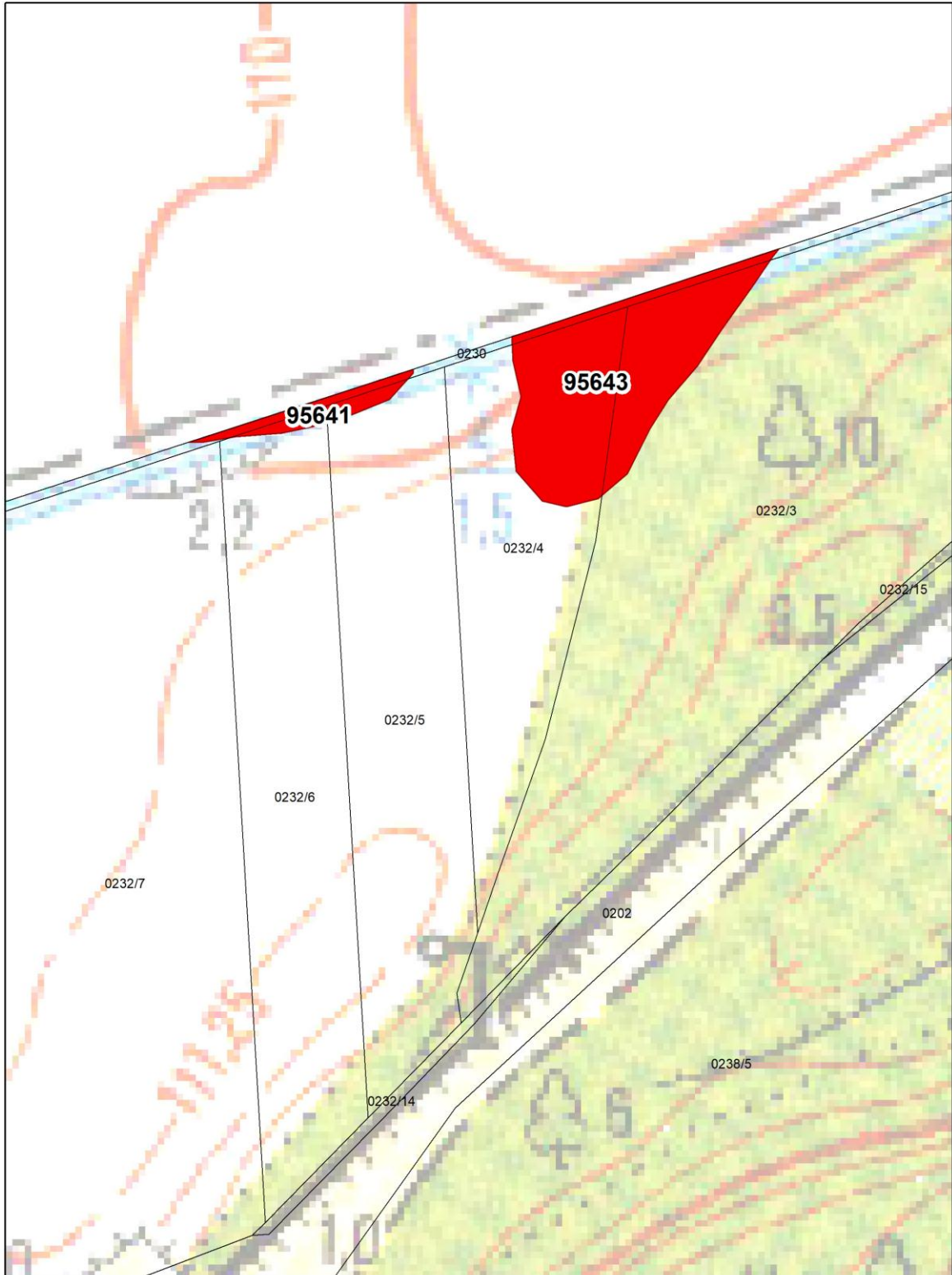

Azonosító: 89977	Kapás-dűlő (ERD 37.) (hrsz: 065/37, 065/35, 065/36, 065/34)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - telepnyom, rézkor - telepnyom, bronzkor-késő bronzkor - telepnyom, középkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Előzetes régészeti dokumentáció- M9 gyorsforgalmi út Kaposvár-Bonyhád közötti szakasz, 2015. - 650/136/2015

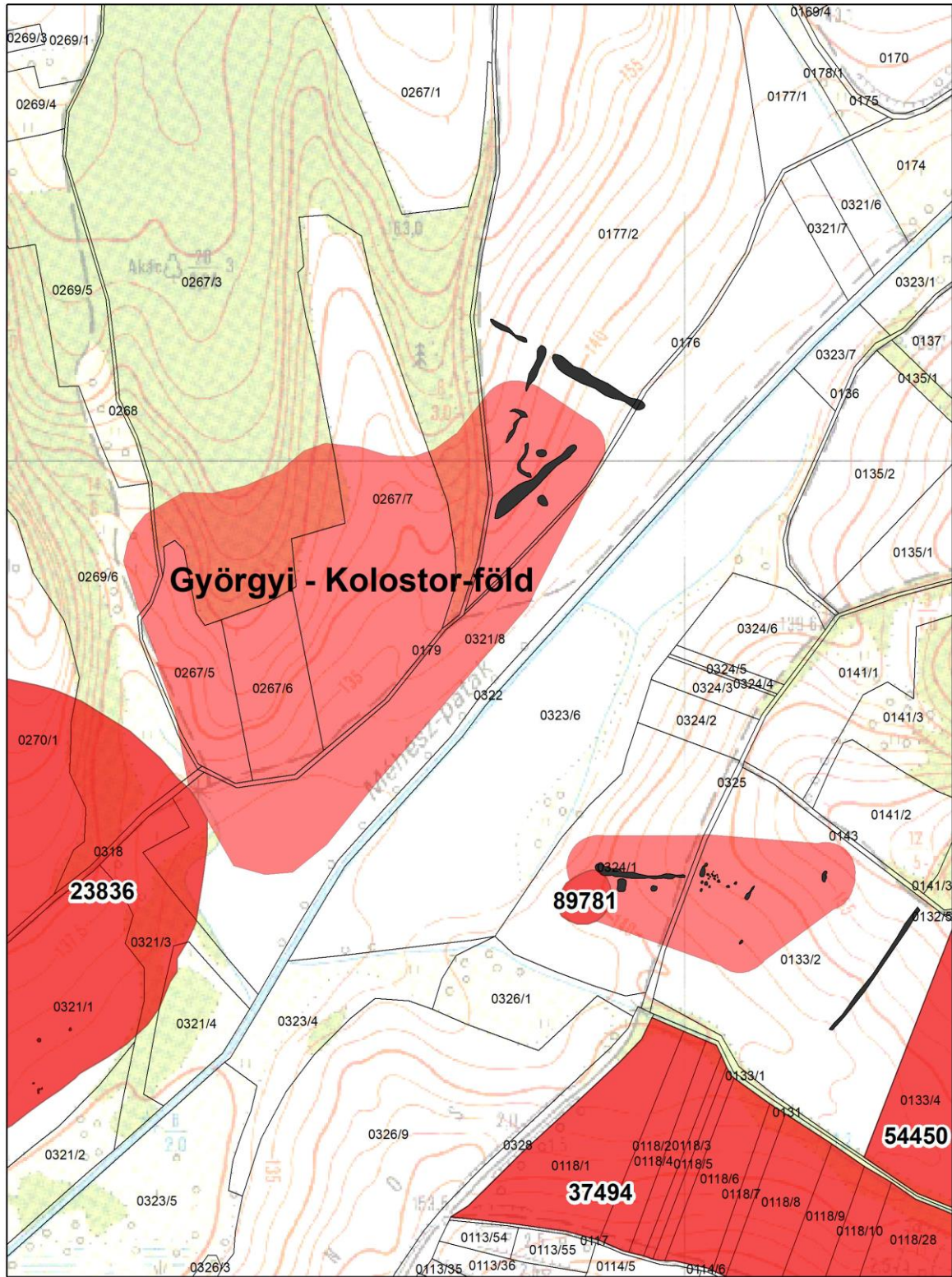

Azonosító: 95641	Méhész-dűlő I. (hrs: 0232/6, 0230, 0232/5)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - telepnyom, bronzkor - szórványlelet, késő középkor - telepnyom, ismeretlen kor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	ERD, Döbrököz szennyvíz hálózat építés. - RFO/167 (2020) Régészeti megfigyelés, Döbrököz község szennyvízelvezetésének fejlesztése. - TKF-73/109(2022)

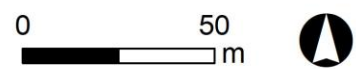
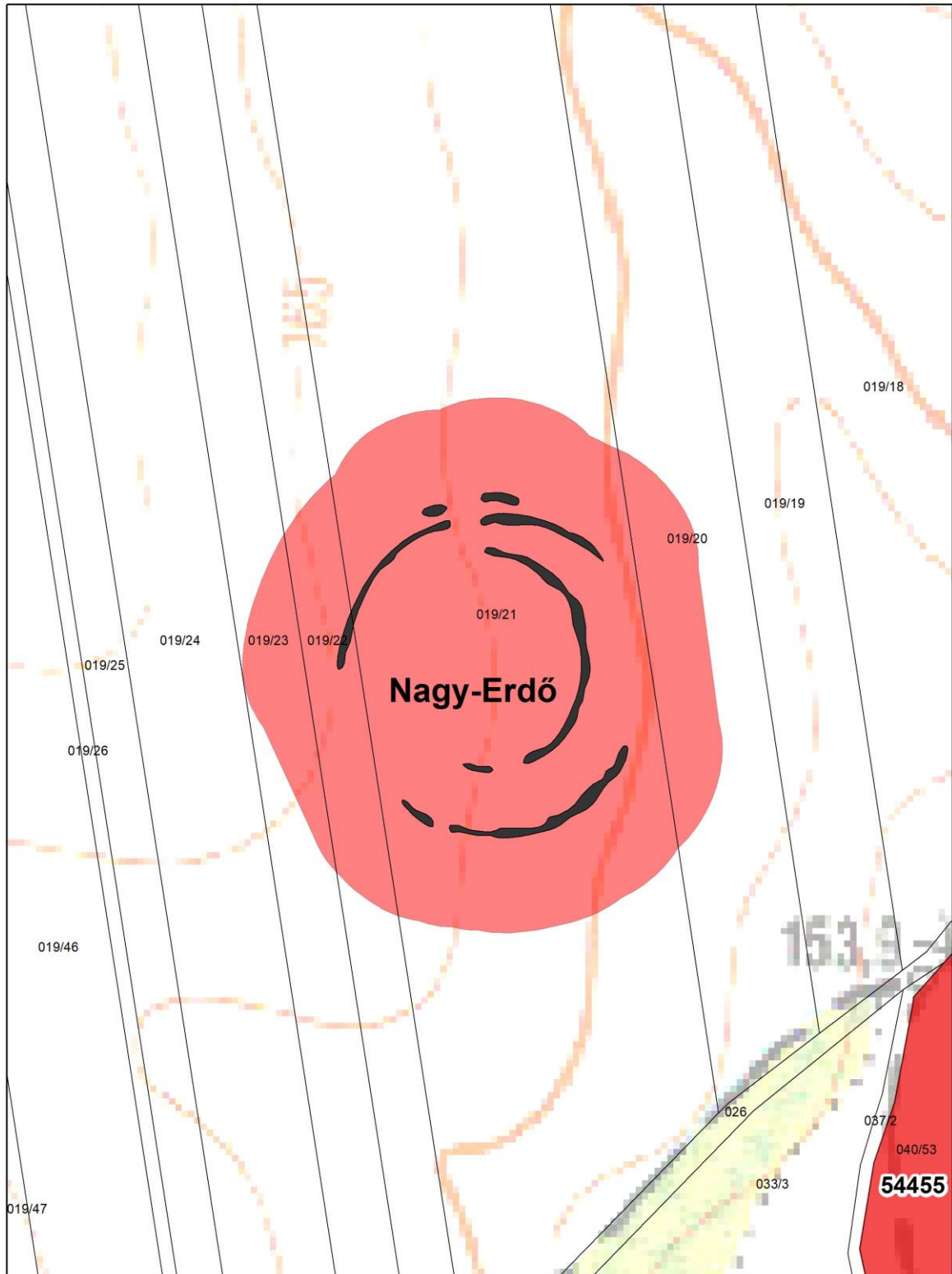
Azonosító: 95643	Méhész-dűlő II. (hrs: 0232/3, 0232/4, 0230)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - telepnyom, bronzkor - telepnyom, rézkor - telepnyom, késő középkor - telepnyom, vaskor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	ERD, Döbrököz szennyvíz hálózat építés. - RFO/167 (2020) Régészeti megfigyelés, Döbrököz község szennyvízelvezetésének fejlesztése. - TKF-73/109(2022)

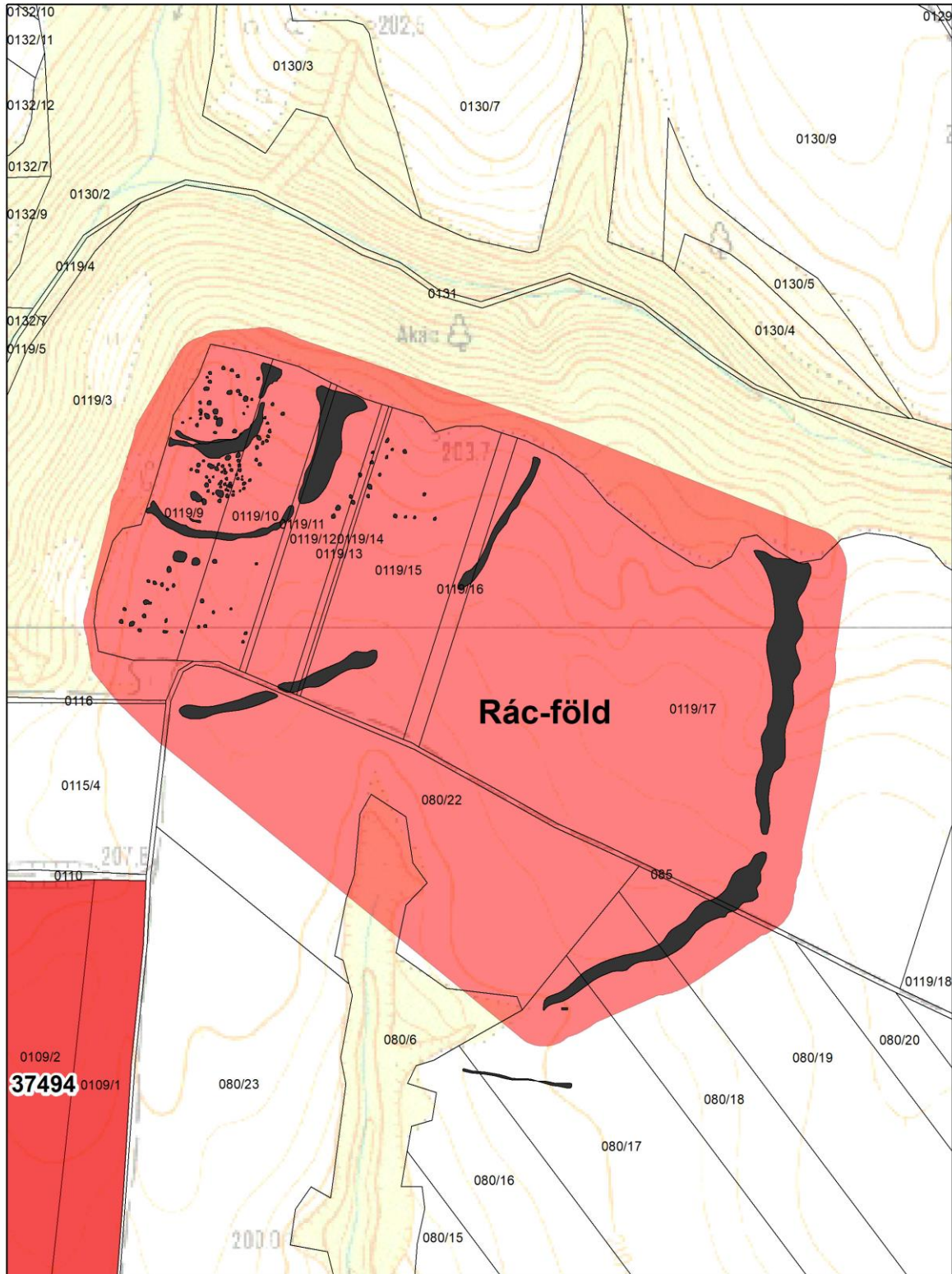
Azonosító: a lelőhely nyilvántartásba vétele folyamatban van	Györgyi – Kolostor föld (hrsz: 0176, 0177/2, 0179, 0267/3, 0267/5, 0267/6, 0267/7, 0268, 0269/6, 0318, 0321/8)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - telepnyom, középkor - kolostor, középkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	Mágocs község örökségvédelmi hatástanulmánya.- KÖH 600/160/2006. Tolna megyei légifotózások - WMM Rég. Ad. 640-2000.

Azonosító: a lelőhely nyilvántartásba vétele folyamatban van	<p style="text-align: center;">Nagy-erdő</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 019/19, 019/20, 019/21, 019/22, 019/23, 019/24)</p>
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<p style="text-align: center;">- körárokrendszer, újkőkör</p>
Védettség:	<p>A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.</p>
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	<p>Jelenleg külterület.</p>
Irodalom:	

Azonosító: a lelőhely nyilvántartásba vétele folyamatban van	<p style="text-align: center;">Rác-föld</p> <p style="text-align: center;">(hrsz: 0115/4, 0116, 0119/3, 0119/9, 0119/10, 0119/11, 0119/12, 0119/13, 0119/14, 0119/15, 0119/16, 0119/17, 080/18, 080/19, 080/22, 080/6, 085)</p>
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	<ul style="list-style-type: none"> - telepnyom, bronzkor - erődítés, bronzkor
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	<p>Jelenleg külterület.</p>
Irodalom:	

Azonosító: a lelőhely nyilvántartásba vétele folyamatban van	Új-út (hrsz: 019/12)
Elemzés: Megnevezés, kor (régészeti örökség)	- körárokrendszer, újkőkör
Védettség:	A nyilvántartott lelőhelyek általános régészeti védettség alatt állnak.
A lelőhely állapota, változtatási szándék ismertetése, hatáselemzés:	Jelenleg külterület.
Irodalom:	

